

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA

ZÁŘÍ 2006

PROVÁDĚNÍ MĚNOVÉ POLITIKY V EUROZÓNĚ

ZÁŘÍ 2006

PROVÁDĚNÍ MĚNOVÉ POLITIKY V EUROZÓNĚ

BCE ECB EZB EKT EKP

OBECNÁ
DOKUMENTACE
K NÁSTROJŮM
A POSTUPŮM
MĚNOVÉ POLITIKY
EUROSYSTEMU

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA

V roce 2006
bude na všech
publikacích ECB
vyobrazen motiv
z bankovky
5 €.

PROVÁDĚNÍ MĚNOVÉ POLITIKY V EUROZÓNĚ

ZÁŘÍ 2006

OBECNÁ DOKUMENTACE K NÁSTROJŮM A POSTUPŮM MĚNOVÉ POLITIKY EUROSYSTÉMU

© Evropská centrální banka, 2006

Adresa

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main, Německo

Poštovní adresa

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main, Německo

Telefon

+49 69 1344 0

Internet

<http://www.ecb.int>

Fax

+49 69 1334 6000

Telex

411 144 ecb d

Všechna práva vyhrazena.

*Reprodukce pro vzdělávací a
nekomerční účely je povolena za
předpokladu, že je uveden zdroj.*

*Překlad revidovaný Odborem
kompatibility Úřadu vlády
upravila Česká národní banka.
Ustanovení této publikace jsou platná
od 1. ledna 2007.*

ISSN 1830-270X (tištěná verze)

ISSN 1830-2785 (online verze)

OBSAH

ÚVOD	6	5.1.2 Kalendář operací nabídkových řízení	23
KAPITOLA 1		5.1.3 Vyhlašování operací nabídkových řízení	23
PŘEHLED RÁMCE MĚNOVÉ POLITIKY	7	5.1.4 Příprava protistrany a podávání nabídek	25
1.1 Evropský systém centrálních bank	7	5.1.5 Postupy přidělování	26
1.2 Cíle Eurosystemu	7	5.1.6 Vyhlašování výsledků nabídkového řízení	28
1.3 Nástroje měnové politiky Eurosystemu	7	5.2 Postupy dvoustranných operací	30
1.3.1 Operace na volném trhu	7	5.3 Postupy vypořádávání	31
1.3.2 Stálé facility	8	5.3.1 Všeobecné úvahy	31
1.3.3 Minimální rezervy	8	5.3.2 Vypořádávání operací na volném trhu	32
1.4 Protistrany	9	5.3.3 Postupy na konci dne	32
1.5 Podkladová aktiva	9	KAPITOLA 6	
1.6 Modifikace rámce měnové politiky	10	ZPŮSOBILÁ AKTIVA	33
KAPITOLA 2		6.1 Všeobecné úvahy	33
ZPŮSOBILÉ PROTISTRANY	11	6.2 Určování způsobilosti podkladových aktiv	33
2.1 Obecná kritéria způsobilosti	11	6.2.1 Kritéria způsobilosti podkladových aktiv	33
2.2 Výběr protistran pro rychlá nabídková řízení a dvoustranné operace	11	6.2.2 Kritéria způsobilosti podkladových aktiv	36
2.3 Sankce v případě nedodržování závazků protistranami	12	6.2.3 Dodatečné požadavky na využití způsobilých aktiv	37
2.4 Dočasné nebo úplné vyloučení z důvodu obezřetnosti	13	6.3 Rámec hodnocení úvěrového rizika	40
KAPITOLA 3		6.3.1 Rozsah a prvky	40
OPERACE NA VOLNÉM TRHU	14	6.3.2 Stanovení vysokých úvěrových standardů pro obchodovatelná aktiva	40
3.1 Reverzní transakce	14	6.3.3 Stanovení vysokých úvěrových standardů pro neobchodovatelná aktiva	42
3.1.1 Všeobecné úvahy	14	6.3.4 Kritéria přijatelnosti pro systémy hodnocení úvěrového rizika	44
3.1.2 Hlavní refinanční operace	14	6.3.5 Monitorování systémů hodnocení úvěrového rizika	47
3.1.3 Dlouhodobější refinanční operace	15	6.4 Opatření ke kontrole rizika	47
3.1.4 Operace jemného doladění	15	6.4.1 Všeobecné zásady	47
3.1.5 Strukturální reverzní operace	16	6.4.2 Opatření ke kontrole rizika pro obchodovatelná aktiva	48
3.2 Přímé transakce	16	6.4.3 Opatření ke kontrole rizika pro neobchodovatelná aktiva	52
3.3 Vydávání dluhových cenných papírů ECB	17	6.5 Zásady oceňování podkladových aktiv	52
3.4 Měnové swapy	18		
3.5 Příjem termínovaných vkladů	19		
KAPITOLA 4			
STÁLÉ FACILITY	20		
4.1 Mezní zápujční facilitata	20		
4.2 Vkladová facilitata	21		
KAPITOLA 5			
POSTUPY	22		
5.1 Postupy nabídkových řízení	22		
5.1.1 Všeobecné úvahy	22		

6.6	Přeshraniční využití způsobilých aktiv	53	7	Opatření ke kontrole rizika	48
6.6.1	Model korespondentské centrální banky	53	8	Výpočet pro výzvu k dodatkové úhradě	51
6.6.2	Spojení mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry	55	9	Základ pro stanovení minimálních rezerv a sazby minimálních rezerv	58
			10	Výpočet úročení z držení povinných minimálních rezerv	61
KAPITOLA 7					
MINIMÁLNÍ REZERVY					
7.1	Všeobecné úvahy	57	Grafy		
7.2	Instituce s povinností minimálních rezerv	57	1	Obvyklý časový rámec operačních kroků pro standardní nabídková řízení	23
7.3	Určování minimálních rezerv	68	2	Obvyklý časový rámec operačních kroků pro rychlá nabídková řízení	24
7.4	Udržování rezerv	60	3	Model korespondentské centrální banky	50
7.5	Oznamování, potvrzování a ověřování základu pro stanovení minimálních rezerv	61	4	Spojení mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry	55
7.6	Nedodržování povinnosti minimálních rezerv	62	Tabulky		
PŘÍLOHY					
1	Příklady operací a postupů měnové politiky	63	1	Operace měnové politiky Eurosystemu	9
2	Slovníček pojmů	78	2	Běžné obchodní dny pro hlavní a dlouhodobější refinanční operace	24
3	Výběr protistran pro intervenční devizové operace a měnové swapy pro účely měnové politiky	89	3	Běžné zúčtovací dny pro operace Eurosystemu na volném trhu	31
4	Zpravodajský systém pro měnovou a bankovní statistiku Evropské centrální banky	90	4	Způsobilá aktiva pro měnové operace Eurosystemu	39
5	Internetové stránky Eurosystemu		5	Implicitní hodnocení úvěrového rizika emitentů, dlužníků či ručitelů bez hodnocení externí ratingovou institucí pro regionální vlády, místní orgány a subjekty veřejného sektoru	42
6	Postupy a sankce uplatňované v případě nedodržování závazků protistranami	99	6	Kategorie obchodovatelných aktiv podle likvidity	49
7	Tvorba platného zajištění úvěrových pohledávek	100	7	Úrovně srážek při ocenění (v %) uplatňované u způsobilých obchodovatelných aktiv s pevným kupónem a s nulovým kupónem	50
SEZNAM RÁMEČKŮ, GRAFŮ A TABULEK			8	Úrovně srážek při ocenění (v %) uplatňované u způsobilých obchodovatelných dluhových nástrojů s inverzní proměnlivou sazbou	50
Rámečky			9	Úrovně srážek při ocenění (v %) uplatňovaných u úvěrových pohledávek s úrokovými platbami při pevné sazbě	52
1	Vydávání dluhových cenných papírů ECB	17			
2	Měnové swapy	18			
3	Operační kroky postupů nabídkových řízení	22			
4	Přidělování při nabídkových řízeních s pevnou sazbou	26			
5	Přidělování při nabídkových řízeních s proměnlivou sazbou v eurech	27			
6	Přidělování při nabídkových řízeních s proměnlivou sazbou pro měnové swapy	29			

ZKRATKY

ECB	Evropská centrální banka
EHP	Evropský hospodářský prostor
EHS	Evropské hospodářské společenství
EPM	platební mechanismus ECB
ES	Evropské společenství
ESCB	Evropský systém centrálních bank
EU	Evropská unie
FRN	dluhopis s proměnlivou sazbou
ISIN	Mezinárodní identifikační číslo cenného papíru
MFI	měnová finanční instituce
MKCB	model korespondentské centrální banky
RTGS	zúčtování plateb v reálném čase
SEČ	středoevropský čas
SKIPCP	subjekt kolektivního investování do převoditelných cenných papírů
Strip	oddělené obchodování s úrokem a jistinou
TARGET	Transevropský expresní automatizovaný systém zúčtování plateb v reálném čase

ÚVOD

Tento dokument představuje operační rámec, který si Eurosystem* zvolil pro jednotnou měnovou politiku v eurozóně. Dokument, který je součástí právního rámce Eurosystemu pro nástroje a postupy měnové politiky, je určen k tomu, aby sloužil jako „Obecná dokumentace“ k nástrojům a postupům měnové politiky Eurosystemu, zejména pak k tomu, aby protistranám poskytl informace, které potřebují ve vztahu k rámci měnové politiky Eurosystemu.

Obecná dokumentace sama o sobě protistranám neuděluje práva, ani jim neukládá povinnosti. Právní vztah mezi Eurosystemem a jeho protistranami je stanoven odpovídající smluvní či veřejnoprávní úpravou.

Dokument je rozčleněn do sedmi kapitol. Kapitola 1 nabízí přehled operačního rámce měnové politiky Eurosystemu. V kapitole 2 jsou stanovena kritéria způsobilosti pro protistrany, které se účastní operací měnové politiky Eurosystemu. Kapitola 3 popisuje operace na volném trhu a kapitola 4 představuje stálé facility, které jsou protistranám k dispozici. Kapitola 5 vymezuje postupy uplatňované při provádění operací měnové politiky. V kapitole 6 jsou definována kritéria způsobilosti pro podkladová aktiva v operacích měnové politiky. Kapitola 7 představuje systém minimálních rezerv Eurosystemu.

V přílohách jsou uvedeny příklady operací měnové politiky, slovníček pojmů, kritéria pro výběr protistran devizových intervenčních operací Eurosystemu, prezentace zpravodajského systému pro měnovou a bankovní statistiku Evropské centrální banky, seznam internetových stránek Eurosystemu, popis postupů a sankcí, které jsou uplatňovány v případě nedodržování závazků protistranami a dodatečné právní požadavky na tvorbu platného zajištění úvěrových pohledávek použitých jako zajištění ve vztahu k Eurosystemu.

* Rada guvernérů Evropské centrální banky se shodla na používání pojmu „Eurosystem“ jako výrazu označujícího složení Evropského systému centrálních bank, ve kterém ESCB plní své základní úkoly, tj. Evropskou centrální banku a národní banky těch členských států, které v souladu se Smlouvou o založení Evropského společenství přijaly jednotnou měnu.

KAPITOLA 1

PŘEHLED RÁMCE MĚNOVÉ POLITIKY

1.1 EVROPSKÝ SYSTÉM CENTRÁLNÍCH BANK

Evropský systém centrálních bank (dále jen „ESCB“) je tvořen Evropskou centrální bankou (dále jen „ECB“) a národními centrálními bankami členských států¹ Evropské unie (dále jen „EU“). Činnost ESCB je prováděna v souladu se Smlouvou o založení Evropského společenství (dále jen „Smlouva“) a statutem Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „statut ESCB“). ESCB je řízen rozhodovacími orgány ECB. V tomto ohledu odpovídá Rada guvernérů ECB za formulaci měnové politiky, zatímco Výkonná rada je pověřena prováděním měnové politiky na základě rozhodnutí a obecných zásad přijatých Radou guvernérů. V rozsahu považovaném za možný a přiměřený a s ohledem na zajištění provozní účinnosti se ECB obrací na národní centrální banky² za účelem provádění operací, které jsou součástí úkolů Euro systému. Operace měnové politiky Euro systému jsou ve všech členských státech³ prováděny za jednotných podmínek.

1.2 CÍLE EURO SYSTÉMU

Podle článku 105 Smlouvy je primárním cílem Euro systému udržování cenové stability. Aniž je dotčen tento primární cíl cenové stability, musí Euro systém podporovat obecné hospodářské politiky v Evropském společenství. Při plnění těchto cílů musí Euro systém jednat v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží a podporovat účinné rozdělení zdrojů.

1.3 NÁSTROJE MĚNOVÉ POLITIKY EURO SYSTÉMU

Za účelem plnění svých cílů má Euro systém k dispozici soubor nástrojů měnové politiky; Euro systém provádí operace na volném trhu, nabízí stálé facility a požaduje, aby úvěrové instituce držely na účtech v Euro systému minimální rezervy.

1.3.1 OPERACE NA VOLNÉM TRHU

Operace na volném trhu hrají v měnové politice Euro systému důležitou roli pro řízení úrokových sazeb, řízení bankovní likvidity a signalizaci orientace měnové politiky. Euro systém má pro provádění operací na volném trhu k dispozici pět druhů nástrojů. Nejdůležitějším z nich je *reverzní transakce* (na základě dohod o zpětném odkupu nebo zajištěných úvěrů). Euro systém může rovněž využívat *přímých transakcí, vydávání dluhových cenných papírů, měnových swapů a příjmu termínovaných vkladů*. Operace na volném trhu zahajuje ECB, která rovněž rozhodne o nástroji, který bude použit, a o podmínkách jeho použití. Operace mohou být prováděny na základě standardních nabídkových řízení, rychlých nabídkových řízení nebo dvoustranných postupů⁴. Z hlediska cílů, pravidelnosti a postupů lze operace Euro systému na volném trhu rozdělit do těchto čtyř kategorií (viz také tabulka 1):

- *hlavní refinanční operace* jsou pravidelné reverzní transakce k zajištění likvidity, jejichž četnost je jeden týden a splatnost do dvou týdnů. Tyto operace provádějí národní centrální banky na základě standardních nabídkových řízení. Hlavní refinanční operace hrají při sledování cílů operací

1 Je nutné poznamenat, že národní centrální banky těch členských států, které v souladu se Smlouvou o založení Evropského společenství (dále jen „Smlouva“) jednotnou měnu nepřijaly, si v oblasti měnové politiky zachovávají své pravomoci v souladu s vnitrostátními právními předpisy, a tudíž se neúčastní provádění jednotné měnové politiky.

2 V tomto dokumentu se výrazem „národní centrální banky“ rozumí národní centrální banky členských států, které přijaly jednotnou měnu v souladu se Smlouvou.

3 V tomto dokumentu se výrazem „členský stát“ rozumí členský stát, který přijal jednotnou měnu v souladu se Smlouvou.

4 Různé postupy pro provádění operací Euro systému na volném trhu, tj. standardní nabídková řízení, rychlá nabídková řízení a dvoustranné postupy jsou popsány v kapitole 5. V případě *standardních nabídkových řízení* uplyne od vyhlášení nabídkového řízení a certifikace výsledků přidělení maximálně 24 hodin. Standardních nabídkových řízení se mohou zúčastnit všechny protistrany, které splňují obecná kritéria způsobilosti uvedená v bodu 2.1. *Rychlá nabídková řízení* se provádějí v časovém rámci 90 minut. Euro systém může zvolit omezený počet protistran, které se rychlých nabídkových řízení zúčastní. Pojmem „*dvoustranná operace*“ se rozumí jakýkoli případ, ve kterém Euro systém provádí transakci s jednou nebo několika protistranami bez využití postupů nabídkových řízení. Dvoustranné operace zahrnují i operace prováděné prostřednictvím burz cenných papírů nebo makléřů.

Eurosystému na volném trhu stěžejní roli a jsou hlavním zdrojem refinancování finančního sektoru,

- *dlouhodobější refinanční operace* jsou reverzní transakce k zajištění likvidity, jejichž četnost je jeden měsíc a splatnost obvykle do tří měsíců. Cílem těchto operací je poskytnout protistranám dodatečné dlouhodobější refinancování a provádějí je národní centrální banky na základě standardních nabídkových řízení. Eurosystém při těchto operacích zpravidla nemá za cíl vysílat na trh signály, a vystupuje tudíž jako běžný tržní operátor,
- *operace jemného doladění* jsou prováděny *ad hoc* s cílem řízení likvidity na trhu a úrokových sazeb, zejména pak za účelem zmírnění dopadů na úrokové sazby z důvodů neočekávaných výkyvů likvidity na trhu. Operace jemného doladění se provádějí především jako reverzní transakce, ale mohou mít rovněž podobu transakcí přímých, měnových swapů a příjmů termínovaných vkladů. Nástroje a postupy používané při provádění dolaďujících operací jsou přizpůsobeny typům transakcí a specifickým cílům, které tyto operace sledují. Operace jemného doladění běžně provádějí národní centrální banky na základě rychlých nabídkových řízení nebo dvoustranných postupů. Rada guvernérů ECB může rozhodnout, zda za výjimečných okolností může dvoustranné operace jemného doladění provádět sama ECB,
- kromě toho může Eurosystém vykonávat *strukturální operace*, a to prostřednictvím vydávání dluhových cenných papírů a provádění reverzních a přímých transakcí. Tyto operace se provádějí, pokud si ECB přeje upravit strukturální pozici Eurosystému vůči finančnímu sektoru (na pravidelném nebo nepravidelném základě). Strukturální operace ve formě reverzních transakcí a vydávání dluhových cenných papírů vykonávají národní centrální banky na základě standardních nabídkových řízení.

Strukturální operace ve formě přímých transakcí se vykonávají prostřednictvím dvoustranných postupů.

1.3.2 STÁLÉ FACILITY

Cílem stálých facilit je poskytovat a absorbovat jednodenní likviditu přes noc, určovat obecnou orientaci měnové politiky a omezovat jednodenní tržní úrokové sazby. S podmínkou splnění určitých provozních přístupových podmínek (viz tabulka 1), jsou způsobilým protistranám z jejich podnětu k dispozici dvě stálé facility:

- protistrany mohou využít *mezní zápujčnou facilitu*, aby proti způsobilým aktivům obdržely od národních centrálních bank jednodenní likviditu. Za obvyklých okolností neexistují žádná úvěrová či jiná omezení přístupu protistran k této facilitě, s výjimkou požadavku na poskytnutí dostatečných podkladových aktiv. Úroková sazba mezní zápujčnou facility obvykle představuje horní hranici jednodenní tržní úrokové sazby,
- protistrany mohou rovněž využít *vkladovou facilitu*, aby tak mohly provádět jednodenní vklady u národních centrálních bank. Za obvyklých okolností neexistují žádná vkladová či jiná omezení přístupu protistran k této facilitě. Úroková sazba vkladové facility obvykle představuje spodní hranici jednodenní tržní úrokové sazby.

Stálé facility jsou spravovány decentralizovaně národními centrálními bankami.

1.3.3 MINIMÁLNÍ REZERVY

Systém minimálních rezerv Eurosystému se vztahuje na úvěrové instituce v eurozóně a sleduje převážně cíle spočívající ve stabilizaci úrokových sazeb na peněžních trzích a vytváření (nebo rozšíření) nedostatku strukturální likvidity. Povinnost minimálních rezerv každé instituce se určuje ve vztahu k prvkům její rozvahy. Za účelem sledování cíle stabilizace úrokových sazeb umožňuje institucím systém minimálních rezerv Eurosystému využívat

Tabulka 1 Operace měnové politiky Eurosystemu

Operace měnové politiky	Druhy transakcí		Splatnost	Četnost	Postup
	Poskytování likvidity	Absorpce likvidity			
Operace na volném trhu					
Hlavní refinanční operace	Reverzní transakce	-	1 týden	Týdně	Standardní nabídkové řízení
Dlouhodobější refinanční operace	Reverzní transakce	-	3 měsíce	Měsíčně	Standardní nabídkové řízení
Operace jemného doladění	Reverzní transakce Měnové swapy	Reverzní transakce Příjem termínovaných vkladů Měnové swapy	Nestandardizováno	Nepravidelně	Rychlé nabídkové řízení Dvoustranné postupy
	Přímé nákupy	Přímé prodeje	-	Nepravidelně	Dvoustranné postupy
Strukturální operace	Reverzní transakce	Vydávání dluhových cenných papírů	Standardizováno/ nestandardizováno	Pravidelně i nepravidelně	Standardní nabídkové řízení
	Přímé nákupy	Přímé prodeje	-	Nepravidelně	Dvoustranné postupy
Stálé facility					
Mezní zápujční facility	Reverzní transakce	-	Jednodenní	Přístup dle uvážení protistrany	
Vkladová facility	-	Vklady	Jednodenní	Přístup dle uvážení protistrany	

průměrovacího opatření. Dodržování povinnosti minimálních rezerv se určuje na základě průměrných denních rezerv držných institucí v průběhu udržovacího období. Držení povinných rezerv instituce se úročí sazbou hlavních refinančních operací Eurosystemu.

1.4 PROTISTRANY

Rámec měnové politiky Eurosystemu je formulován s ohledem na zajištění účasti široké škály protistran. Instituce podléhající povinnosti minimálních rezerv podle článku 19.1 statutu ESCB mají přístup ke stálým facilitám a mohou se účastnit operací na volném trhu založených na standardních nabídkových řízeních. K účasti na operacích jemného doladění může Eurosystem vybrat omezený počet protistran. U přímých transakcí nejsou na okruh protistran předem kladena žádná omezení. Pokud jde o měnové swapy prováděné pro účely měnové politiky, provádějí se s aktivními účastníky na devizovém trhu. Pro tyto operace je složení protistran omezeno na instituce, které jsou vybrány pro devizové intervenční operace Eurosystemu a nacházejí se uvnitř eurozóny.

1.5 PODKLADOVÁ AKTIVA

Podle článku 18.1 statutu ESCB musí být pro všechny úvěrové operace Eurosystemu (tj. operace měnové politiky poskytující likviditu a vnitrodenní úvěry) poskytnuto dostatečné zajištění. K zajištění svých operací přijímá Eurosystem širokou škálu aktiv. Eurosystem vypracoval jednotný seznam zajištění způsobilých pro všechny úvěrové operace Eurosystemu (tzv. „jednotný seznam“). K 1. lednu 2007 tento jednotný seznam nahradí dosavadní dvouúrovňový systém, který existuje již od počátku Hospodářské a měnové unie. Jednotný seznam zahrnuje obchodovatelná i neobchodovatelná aktiva, která splňují jednotná kritéria způsobilosti určená Eurosystemem pro celou eurozónu. Z hlediska kvality aktiv a jejich způsobilosti pro různé druhy operací měnové politiky Eurosystemu není mezi obchodovatelnými a neobchodovatelnými aktivy žádný rozdíl (s výjimkou skutečnosti, že neobchodovatelná aktiva nejsou Eurosystemem využívána při přímých transakcích). Všechna způsobilá aktiva mohou být využívána na přeshraničním základě prostřednictvím modelu korespondentské centrální banky (MKCB),

a v případě obchodovatelných aktiv také prostřednictvím způsobilých spojení mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry v EU.

1.6 MODIFIKACE RÁMCE MĚNOVÉ POLITIKY

Rada guvernérů ECB může kdykoli měnit nástroje, podmínky, kritéria a postupy provádění operací měnové politiky Eurosystemu.

KAPITOLA 2

ZPŮSOBILÉ PROTISTRANY

2.1 OBECNÁ KRITÉRIA ZPŮSOBILOSTI

Protistrany operací měnové politiky Eurosystemu musí splňovat určitá kritéria způsobilosti¹. Tato kritéria jsou definována s ohledem na přístup širokého okruhu institucí k operacím měnové politiky Eurosystemu, posílení rovného zacházení s institucemi v celé eurozóně a zajištění toho, aby protistrany splňovaly určité provozní a obezřetnostní požadavky:

- způsobilé být protistranami jsou pouze instituce podléhající systému minimálních rezerv Eurosystemu podle článku 19.1 statutu ESCB. Instituce, které jsou zproštěny povinnosti podle systému minimálních rezerv Eurosystemu (viz část 7.2), nejsou způsobilé být protistranami pro stálé facility Eurosystemu a operace Eurosystemu na volném trhu,
- protistrany musí být finančně zdravé. Měly by podléhat přinejmenším jedné formě harmonizovaného dohledu EU/EHP prováděného vnitrostátními orgány². Jako protistrany však mohou být rovněž přijaty finančně zdravé instituce podléhající neharmonizovanému vnitrostátnímu dohledu srovnatelného standardu, například pobočky zřízené v eurozóně institucemi, které mají své ústředí mimo Evropský hospodářský prostor (EHP),
- protistrany musí splňovat všechna provozní kritéria uvedená v příslušných smluvních či veřejnoprávních úpravách uplatňovaných národní centrální bankou (nebo ECB) tak, aby bylo zajištěno účinné provádění operací měnové politiky Eurosystemu.

Tato obecná kritéria způsobilosti jsou pro celou eurozónu jednotná. Instituce splňující obecná kritéria způsobilosti mohou:

- přistupovat ke stálým facilitám Eurosystemu, a

- účastnit se operací Eurosystemu na volném trhu založených na standardních nabídkových řízeních.

Instituce může ke stálým facilitám Eurosystemu a operacím Eurosystemu na volném trhu, které jsou založeny na standardních nabídkových řízeních, přistupovat pouze prostřednictvím národní centrální banky členského státu, ve kterém je usazena. Pokud má instituce zařízení (ústředí nebo pobočky) ve více než jednom členském státě, má každé zařízení k těmto operacím přístup prostřednictvím centrální banky členského státu, ve kterém se nachází, přičemž nabídky instituce do nabídkového řízení může v každém členském státě podávat pouze jedno zařízení (buď ústředí, nebo pověřená pobočka).

2.2 VÝBĚR PROTISTRAN PRO RYCHLÁ NABÍDKOVÁ ŘÍZENÍ A DVOUSTRANNÉ OPERACE

U přímých transakcí nejsou na okruh protistran předem kladena žádná omezení.

Pokud jde o měnové swapy prováděné pro účely měnové politiky, musí být protistrany schopny účinně provádět velkoobjemové devizové operace za všech tržních podmínek. Okruh protistran měnových swapů odpovídá těm protistranám nacházejícím se v eurozóně, které jsou vybrány pro devizové intervenční operace Eurosystemu. Kritéria a postupy uplatňované při výběru protistran devizových intervenčních operací jsou uvedeny v příloze 3.

Pokud jde o operace založené na rychlých nabídkových řízeních a dvoustranných postupech (reverzní transakce jemného doladění a příjem termínovaných vkladů), vybere každá národní centrální banka soubor protistran z institucí usazených v jejím členském státě, které splňují obecná kritéria způsobilosti. V tomto ohledu je

1 U přímých transakcí nejsou na okruh protistran předem kladena žádná omezení.

2 Harmonizovaný dohled nad úvěrovými institucemi vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu, Úř. věst. L 177, 30.6.2006, s. 1.

hlavním kritériem činnost na peněžním trhu. Ostatní kritéria, na která může být brán ohled, jsou například účinnost jejich obchodního oddělení či nabídkový potenciál.

V případě rychlých nabídkových řízení a dvoustranných operací jednájí centrální banky výhradně s protistranami, které jsou součástí jejich souboru protistran pro operace jemného doladění. Pokud z provozních důvodů nemůže národní centrální banka jednat při každé operaci se všemi svými protistranami pro operace jemného doladění, bude výběr protistran v tomto členském státě založen na rotačním systému tak, aby byl zajištěn rovný přístup.

Rada guvernérů ECB může rozhodnout, zda za výjimečných okolností může dvoustranné operace jemného doladění provádět sama ECB. Pokud by dvoustranné operace měla vykonávat ECB, bude v takovémto případě výběr protistran proveden ECB na základě rotačního systému z těch protistran v eurozóně, které jsou způsobilé pro rychlá nabídková řízení a dvoustranné operace, aby byl zajištěn rovný přístup.

2.3 SANKCE V PŘÍPADĚ NEDODRŽOVÁNÍ ZÁVAZKŮ PROTISTRANAMI

V souladu s nařízením Rady (ES) č. 2532/98 ze dne 23. listopadu 1998 o pravomoci Evropské centrální banky uvalovat sankce³, nařízením Evropské centrální banky (ES) č. 2157/1999 ze dne 23. září 1999 o pravomoci Evropské centrální banky uvalovat sankce (ECB/1999/4)⁴, nařízením Rady (ES) č. 2531/98 ze dne 23. listopadu 1998 o uplatňování minimálních rezerv Evropskou centrální bankou⁵, ve znění pozdějších předpisů, a nařízením Evropské centrální banky (ES) č. 1745/2003 ze dne 12. září 2003 o uplatňování minimálních rezerv (ECB/2003/9)⁶ uvaluje ECB sankce na instituce, které neplní povinnosti vyplývající z nařízení a rozhodnutí ECB o uplatňování minimálních rezerv. Příslušné sankce a procesní pravidla pro jejich uplatňování jsou stanoveny v uvedených nařízeních. Navíc může Eurosystem v případě závažných porušení povinnosti minimálních

rezerv dočasně vyloučit protistrany z účasti na operacích na volném trhu.

V souladu se smluvní nebo veřejnoprávní úpravou uplatňovanou příslušnou národní centrální bankou (nebo ECB) Eurosystem může uvalit a uvalí na protistrany finanční sankce, nebo protistrany dočasně vyloučí z účasti na operacích na volném trhu, pokud protistrany neplní své povinnosti vyplývající ze smluvní nebo veřejnoprávní úpravy uplatňované národními centrálními bankami (nebo ECB), jak je stanoveno níže.

To se vztahuje na případy porušení pravidel nabídkových řízení (pokud není protistrana schopna převést dostatečné množství podkladových aktiv k vyrovnání objemu likvidity, která jí byla přidělena v rámci operace na poskytnutí likvidity, nebo není schopna dodat dostatečnou výši hotovosti k vyrovnání částky, která jí byla přidělena v rámci operace na absorpci likvidity) a pravidel dvoustranných operací (pokud není protistrana schopna převést dostatečné množství způsobilých podkladových aktiv nebo není schopna dodat dostatečnou výši hotovosti k vyrovnání částky, která byla při dvoustranné operaci sjednána).

Tato ustanovení se rovněž vztahují na případy nedodržování pravidel o využívání podkladových aktiv protistranou (pokud protistrana využívá aktiva, která jsou nezpůsobilá či se nezpůsobilými stala nebo která nesmí využívat, například proto, že mezi jejich emitentem/ručitelem a protistranou existuje úzké propojení nebo se jedná o tentýž subjekt) a na nedodržování pravidel u postupů na konci dne a podmínek přístupu k mezní zápujční facilitě (pokud protistrana se záporným zůstatkem na účtu pro zúčtování nesplní na konci dne podmínky přístupu k mezní zápujční facilitě).

Kromě toho se opatření o vyloučení přijaté vůči protistraně nedodržující pravidla může vztahovat

3 Úř. věst. L 318, 27.11.1998, s. 4.

4 Úř. věst. L 264, 12.10.1999, s. 21.

5 Úř. věst. L 318, 27.11.1998, s. 1.

6 Úř. věst. L 250, 2.10.2003, s. 10.

i na pobočky téže instituce, které se nacházejí v jiných členských státech. Pokud je toho vzhledem k závažnosti případu nedodržování pravidel (doložené například četností či délkou takového porušování) výjimečně třeba, může být protistrana na určité období vyloučena ze všech budoucích operací měnové politiky.

Finanční sankce uvalované národními centrálními bankami v případě nedodržování pravidel týkajících se nabídkových řízení, dvoustranných operací, podkladových aktiv, postupů na konci dne nebo podmínek přístupu k mezní záůjční facilitě se vypočítají na základě předem stanovených sankčních sazeb (jak jsou stanoveny v příloze 6).

2.4 DOČASNÉ NEBO ÚPLNÉ VYLOUČENÍ Z DŮVODU OBEZŘETNOSTI

V souladu se smluvní nebo veřejnoprávní úpravou uplatňovanou příslušnou národní centrální bankou (nebo ECB) může Eurosystem dočasně nebo úplně vyloučit přístup protistran k nástrojům měnové politiky z důvodu obezřetnosti.

Kromě toho může být dočasné nebo úplné vyloučení odůvodněno i v některých případech, které spadají do oblasti „nesplnění smluvních závazků“ protistranou, jak je vymezena smluvní nebo veřejnoprávní úpravou uplatňovanou národními centrálními bankami.

KAPITOLA 3

OPERACE NA VOLNÉM TRHU

Operace na volném trhu hrají v měnové politice Eurosystemu důležitou roli. Jsou využívány k řízení úrokových sazeb a likvidity na trhu a signalizování orientace měnové politiky. S ohledem na cíle, pravidelnost a postupy je možné operace Eurosystemu na volném trhu rozdělit do čtyř kategorií: hlavní refinanční operace, dlouhodobější refinanční operace, operace jemného doladění a strukturální operace. Hlavním nástrojem operací Eurosystemu na volném trhu jsou reverzní transakce, které mohou být používány u všech čtyř kategorií operací, zatímco dluhové cenné papíry mohou být využity pouze pro strukturální absorpční operace. Eurosystem má kromě toho k dispozici tři další nástroje pro účely provádění operací jemného doladění: přímé transakce, měnové swapy a příjem termínovaných vkladů. V následujících oddílech jsou podrobně představeny zvláštní rysy jednotlivých typů nástrojů využívaných Eurosystemem na volném trhu.

3.1 REVERZNÍ TRANSAKCE

3.1.1 VŠEOBECNÉ ÚVAHY

TYP NÁSTROJE

Reverzními transakcemi se rozumí operace, ve kterých Eurosystem nakupuje nebo prodává způsobilá aktiva na základě dohod o zpětném odkupu nebo provádí úvěrové operace proti způsobilým aktivům sloužícím jako zajištění. Reverzní transakce jsou využívány při hlavních a dlouhodobějších refinančních operacích. Eurosystem navíc může reverzní transakce využívat pro strukturální operace a operace jemného doladění.

PRÁVNÍ POVAHA

Národní centrální banky mohou reverzní transakce provádět buď ve formě dohod o zpětném odkupu (tj. vlastnictví aktiva je převedeno na věřitele, přičemž strany současně souhlasí s obrácením této transakce k určitému budoucímu dni prostřednictvím zpětného

převodu aktiva na dlužníka), nebo ve formě zajištěných úvěrů (tj. za aktiva je poskytnut vymahatelný zástavní nárok, ale vzhledem k předpokládanému splnění dlužního závazku zůstává aktivum ve vlastnictví dlužníka). Další ustanovení týkající se reverzních transakcí založených na dohodách o zpětném odkupu jsou uvedena ve smluvních ujednáních uplatňovaných národní centrální bankou (respektive ECB). Úprava reverzních transakcí založených na zajištěných úvěrech přihlíží k rozdílným postupům a formalitám vyžadovaným pro zřízení a následnou realizaci zajištění (např. zástavy, cese nebo břemene), které platí v různých právních systémech.

ÚROKOVÉ PODMÍNKY

Rozdíl mezi nákupní cenou a cenou zpětného odkupu v dohodě o zpětném odkupu odpovídá úroku splatnému z částky vypůjčených nebo zapůjčených peněz za dobu operace, tj. cena zpětného odkupu zahrnuje odpovídající splatný úrok. Úroková sazba se u reverzních transakcí ve formě zajištěného úvěru stanoví uplatněním specifické úrokové sazby na částku úvěru a dobu operace. Úroková sazba uplatňovaná na reverzní transakce Eurosystemu na volném trhu se stanoví jako jednoduchá úroková sazba na základě metody počítání dní „skutečný počet/360“.

3.1.2 HLAVNÍ REFINANČNÍ OPERACE

Hlavními refinančními operacemi se rozumějí nejdůležitější operace na volném trhu prováděné Eurosystemem, které hrají stěžejní úlohu při sledování cílů řízení úrokových sazeb, řízení likvidní situace na trhu a signalizování orientace měnové politiky. Jsou rovněž hlavním zdrojem refinancování finančního sektoru.

Charakteristiky hlavních refinančních operací je možné shrnout takto:

- jedná se o reverzní operace poskytující likviditu,

- provádějí se pravidelně každý týden¹,
- jejich obvyklá doba splatnosti činí jeden týden²,
- provádějí je decentralizovaně národní centrální banky,
- provádějí se na základě standardních nabídkových řízení (podle bodu 5.1),
- nabídky pro hlavní refinanční operace mohou předkládat všechny protistrany, které splňují obecná kritéria způsobilosti (podle bodu 2.1), a
- jako podkladová aktiva pro hlavní refinanční operace jsou způsobilá obchodovatelná i neobchodovatelná aktiva (podle definice v kapitole 6).
- jejich obvyklá doba splatnosti činí 3 měsíce,
- provádějí je decentralizovaně národní centrální banky,
- provádějí se na základě standardních nabídkových řízení (podle bodu 5.1),
- nabídky pro dlouhodobější refinanční operace mohou předkládat všechny protistrany, které splňují obecná kritéria způsobilosti (podle bodu 2.1), a
- jako podkladová aktiva pro dlouhodobější refinanční operace jsou způsobilá obchodovatelná i neobchodovatelná aktiva (podle definice v kapitole 6).

3.1.3 DLOUHODOBĚJŠÍ REFINANČNÍ OPERACE

Eurosystem rovněž provádí pravidelné refinanční operace s obvyklou splatností v délce tří měsíců, které jsou zaměřeny na poskytování dodatečného dlouhodobějšího financování finančního sektoru. Tyto operace představují pouze malou část celosvětového objemu financování. Eurosystem při těchto operacích zpravidla nemá za cíl vysílat na trh signály, a vystupuje tudíž jako běžný tržní operátor. Dlouhodobější refinanční operace jsou proto zpravidla prováděny ve formě nabídkových řízení s proměnlivou sazbou a ECB čas od času naznačí provozní objem, který bude v nadcházejících nabídkových řízeních přidělován. Za výjimečných okolností může Eurosystem dlouhodobější refinanční operace provádět rovněž na základě nabídkových řízení s pevnou sazbou.

Charakteristiky dlouhodobějších refinančních operací je možné shrnout takto:

- jedná se reverzní operace poskytující likviditu,
- provádějí se pravidelně každý měsíc,

3.1.4 OPERACE JEMNÉHO DOLADĚNÍ

Eurosystem může provádět operace jemného doladění ve formě reverzních operací na volném trhu. Cílem operací jemného doladění je řízení likvidní situace na trhu a úrokových sazeb, zejména za účelem zmírnění dopadů na úrokovou sazbu, které byly způsobeny nepředvídanými výkyvy likvidity na trhu. S ohledem na případnou potřebu rychlé akce při neočekávaném vývoji na trhu je žádoucí při volbě postupů a charakteristik při provádění těchto operací zachovat vysoký stupeň pružnosti.

Charakteristiky operací jemného doladění je možné shrnout takto:

- mohou mít podobu operací na poskytnutí nebo absorpci likvidity,
- jejich četnost není standardizována,
- jejich splatnost není standardizována,

1 Hlavní a dlouhodobější refinanční operace se provádí v souladu s předem ohlášeným kalendářem operací nabídkových řízení Eurosystemu (viz také bod 5.1.2), který je k dispozici na internetové stránce ECB (www.ecb.int); viz také internetové stránky Eurosystemu (příloha 5).

2 Splátnost hlavních a dlouhodobějších refinančních operací se může příležitostně lišit, a to mimo jiné v závislosti na bankovních prázdninách v členských státech.

- reverzní transakce jemného doladění na poskytnutí likvidity se zpravidla provádějí na základě rychlých nabídkových řízení, ačkoli není vyloučena možnost využití dvoustranných postupů (viz kapitola 5),
- reverzní transakce jemného doladění na absorpci likvidity se zpravidla provádějí na základě dvoustranných postupů (podle bodu 5.2),
- tyto operace zpravidla provádějí decentralizovaně národní centrální banky (Rada guvernérů ECB může rozhodnout, zda mohou být za výjimečných okolností dvoustranné reverzní operace jemného doladění prováděny ECB),
- Eurosystem může v souladu s kritérii stanovenými v bodě 2.2 zvolit pro účast na reverzních operacích jemného doladění omezený počet protistran, a
- jako podkladová aktiva pro reverzní operace jemného doladění jsou způsobilá obchodovatelná i neobchodovatelná aktiva (podle definice v kapitole 6),
- provádějí je decentralizovaně národní centrální banky,
- nabídky pro strukturální reverzní operace mohou předkládat všechny protistrany, které splňují obecná kritéria způsobilosti (podle bodu 2.1), a
- jako podkladová aktiva pro strukturální reverzní operace jsou způsobilá obchodovatelná i neobchodovatelná aktiva (podle definice v kapitole 6).

3.1.5 STRUKTURÁLNÍ REVERZNÍ OPERACE

Eurosystem může provádět strukturální operace ve formě reverzních transakcí na volném trhu, jejichž cílem je úprava strukturálního postavení Eurosystemu vůči finančnímu sektoru.

Charakteristiky těchto operací je možné shrnout takto:

- jedná se operace poskytující likviditu,
- jejich četnost může být pravidelná nebo nepravidelná,
- jejich splatnost není předem standardizována,
- provádějí se na základě standardních nabídkových řízení (podle bodu 5.1),
- provádějí je decentralizovaně národní centrální banky,
- nabídky pro strukturální reverzní operace mohou předkládat všechny protistrany, které splňují obecná kritéria způsobilosti (podle bodu 2.1), a
- jako podkladová aktiva pro strukturální reverzní operace jsou způsobilá obchodovatelná i neobchodovatelná aktiva (podle definice v kapitole 6).

3.2 PŘÍMÉ TRANSAKCE

TYP NÁSTROJE

Přímými operacemi na volném trhu se rozumějí operace, při kterých Eurosystem nakupuje nebo prodává způsobilá aktiva přímo na trhu. Takovéto operace se provádějí pouze pro strukturální účely a účely jemného doladění.

PRÁVNÍ POVAHA

Přímá transakce předpokládá úplný převod vlastnictví z prodávajícího na kupujícího bez spojení se zpětným převodem vlastnictví. Transakce se provádějí v souladu s tržními zvyklostmi, které jsou pro použité dluhové nástroje obvyklé.

CENOVÉ PODMÍNKY

Při výpočtu cen se Eurosystem řídí tržními zvyklostmi, které jsou pro použité dluhové nástroje nejrozšířenější.

OSTATNÍ CHARAKTERISTIKY

Charakteristiky přímých transakcí Eurosystemu je možné shrnout takto:

- zpravidla je provádějí decentralizovaně národní centrální banky (Rada guvernérů ECB může rozhodnout, zda za výjimečných okolností mohou být přímé operace jemného doladění prováděny ECB),
- na okruh protistran přímých transakcí nejsou předem kladena žádná omezení,
- jako podkladová aktiva pro přímé transakce se využívají pouze obchodovatelná aktiva (podle definice v kapitole 6).

ÚROKOVÉ PODMÍNKY

Dluhové cenné papíry jsou vydávány s diskontem, tj. pod svojí nominální hodnotou a v okamžiku splatnosti jsou umořovány v nominální hodnotě. Rozdíl mezi hodnotou při vydání a při umoření se tak rovná úroku z hodnoty při vydání ke dni splatnosti dluhového cenného papíru při dohodnuté úrokové sazbě. Použitou úrokovou sazbou je jednoduchá úroková sazba vypočítaná na základě metody počítání dní „skutečný počet/360“. Výpočet hodnoty při vydání je uveden v rámečku 1.

OSTATNÍ CHARAKTERISTIKY

Charakteristiky vydávání dluhových cenných papírů ECB je možné shrnout takto:

- dluhové cenné papíry jsou vydávány za účelem absorpce likvidity z trhu,
- dluhové cenné papíry mohou být vydávány pravidelně nebo nepravidelně,
- dluhové cenné papíry mají splatnost kratší než 12 měsíců,
- dluhové cenné papíry jsou vydávány na základě standardních nabídkových řízení (podle bodu 5.1),
- dluhové cenné papíry nabízejí a vyrovnávají decentralizovaně národní centrální banky, a
- nabídky pro upisování dluhových cenných papírů ECB mohou předkládat všechny

3.3 VYDÁVÁNÍ DLUHOVÝCH CENNÝCH PAPIRŮ ECB

TYP NÁSTROJE

ECB může za účelem úpravy strukturálního postavení Eurosystemu vůči finančnímu sektoru vydávat dluhové cenné papíry, aby vytvořila (nebo rozšířila) nedostatek likvidity na trhu.

PRÁVNÍ POVAHA

Dluhové cenné papíry představují závazek ECB ve vztahu k držiteli dluhového cenného papíru. Dluhové cenné papíry jsou vydávány a drženy v zaknihované podobě u depozitářů cenných papírů v eurozóně. Na převoditelnost těchto dluhových cenných papírů nevaluje ECB žádná omezení. Další ustanovení týkající se dluhových cenných papírů ECB budou obsaženy v podmínkách těchto dluhových cenných papírů.

Rámeček 1

VYDÁVÁNÍ DLUHOVÝCH CENNÝCH PAPIRŮ ECB

Hodnota emise je:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_1 \times D}{36000}}$$

kde:

N = nominální hodnota dluhového cenného papíru

r_1 = úroková sazba (v %)

D = splatnost dluhového cenného papíru (ve dnech)

P_T = hodnota dluhového cenného papíru při vydání

protistrany, které splňují obecná kritéria způsobilosti (podle bodu 2.1).

příslušnou národní centrální bankou (respektive ECB).

3.4 MĚNOVÉ SWAPY

TYP NÁSTROJE

Měnové swapy prováděné pro účely měnové politiky se skládají ze souběžných spotových a forwardových transakcí v eurech proti cizí měně. Jsou využívány pro účely jemného doladění, zejména s cílem řízení likvidní situace na trhu a úrokových sazeb.

PRÁVNÍ POVAHA

Měnovými swapy prováděnými pro účely měnové politiky se rozumějí operace, při kterých Eurosystem spotovou transakcí nakupuje (nebo prodává) euro proti cizí měně a zároveň jej forwardovou transakcí prodává (nebo nakupuje) ke konkrétnímu dni zpětného odkupu. Další ustanovení týkající se měnových swapů jsou uvedena ve smluvních ujednáních uplatňovaných

MĚNA A SMĚNNÝ KURZ

Eurosystem zpravidla provádí operace pouze s běžně obchodovanými měnami a v souladu s všeobecnými tržními zvyklostmi. Při každé měnové swapové operaci se Eurosystem a protistrany dohodnou na swapových bodech pro každou transakci. Swapové body představují rozdíl mezi směnným kurzem forwardové transakce a směnným kurzem spotové transakce. Swapové body eura proti cizí měně se kotují v souladu se všeobecnými tržními zvyklostmi. Podmínky pro směnné kurzy měnových swapů jsou stanoveny v rámečku 2.

OSTATNÍ CHARAKTERISTIKY

Charakteristiky měnových swapů je možné shrnout takto:

- mohou mít podobu operací na poskytnutí nebo absorpci likvidity,

Rámeček 2

MĚNOVÉ SWAPY

S = spotový směnný kurz (ke dni transakce měnového swapu) mezi eurem (EUR) a cizí měnou ABC

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = forwardový směnný kurz mezi eurem a cizí měnou ABC ke dni zpětného odkupu swapu (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

Δ_M = forwardové body mezi eurem a ABC ke dni zpětného odkupu swapu (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

$N(.)$ = spotová výše měny; $N(.)_M$ představuje forwardovou výši měny:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \quad \text{nebo} \quad N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \quad \text{nebo} \quad N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

- jejich četnost není standardizována,
  - jejich splatnost není standardizována,
  - provádějí se na základě rychlých nabídkových řízení nebo dvoustranných postupů (viz kapitola 5),
  - zpravidla je provádějí decentralizovaně národní centrální banky (Rada guvernérů ECB může rozhodnout, zda za výjimečných okolností mohou být dvoustranné měnové swapy prováděny ECB), a
  - Eurosystem může v souladu s kritérii stanovenými v bodě 2.2 a v příloze 3 zvolit pro účast na měnových swapech omezený počet protistran.
- četnost, se kterou jsou vklady přijímány, není standardizována,
  - splatnost vkladů není standardizována,
  - příjem vkladů se běžně provádí na základě rychlých nabídkových řízení, ačkoliv není vyloučena možnost využití dvoustranných postupů (viz kapitola 5),
  - příjem vkladů zpravidla provádějí decentralizovaně národní centrální banky (Rada guvernérů ECB může rozhodnout, zda za výjimečných okolností mohou být dvoustranné příjmy vkladů prováděny ECB)³, a
  - Eurosystem může v souladu s kritérii stanovenými v bodě 2.2 zvolit pro příjem termínovaných vkladů omezený počet protistran.

3.5 PŘÍJEM TERMÍNOVANÝCH VKLADŮ

TYP NÁSTROJE

Eurosystem může vyzvat protistrany k tomu, aby u národní centrální banky členského státu, ve kterém jsou usazeny, složily úročené termínované vklady. Příjem termínovaných vkladů je určen pouze pro účely jemného doladění za účelem absorpce likvidity z trhu.

PRÁVNÍ POVAHA

Vklady protistran jsou přijímány na pevně stanovenou dobu a s pevně stanovenou úrokovou sazbou. Národní centrální banky neposkytují výměnou za vklady žádné zajištění.

ÚROKOVÉ PODMÍNKY

Úroková sazba, která se vztahuje na vklady, je jednoduchou úrokovou sazbou stanovenou na základě metody počítání dní „skutečný počet/360“. Úroky jsou vypláceny při splatnosti vkladů.

OSTATNÍ CHARAKTERISTIKY

Charakteristiky termínovaných vkladů je možné shrnout takto:

- vklady jsou přijímány za účelem absorpce likvidity,

³ Termínované vklady jsou drženy na účtech u národních centrálních bank; tak by tomu bylo i v případě, kdy by takovéto operace prováděla centralizovaně ECB.

KAPITOLA 4

STÁLÉ FACILITY

4.1 MEZNÍ ZÁPŮJČNÍ FACILITA

TYP NÁSTROJE

Protistrany mohou využít mezní záůjčnÍ facility, aby tak od národních centrálních bank získaly proti způsobilým aktivům (podle kapitoly 6) jednodenní likviditu za předem stanovenou úrokovou sazbu. Účelem facility je uspokojit dočasné potřeby likvidity protistran. Za obvyklých okolností představuje úroková sazba této facility horní hranici jednodenní tržní úrokové sazby. Podmínky této facility jsou v celé eurozóně jednotné.

PRÁVNÍ POVAHA

Národní centrální banky mohou poskytovat likviditu v rámci mezní záůjčnÍ facility buď ve formě jednodenních dohod o zpětném odkupu (tj. vlastnictví aktiva je převedeno na věřitele, přičemž strany současně souhlasí s obrácením této transakce k následujícímu dni prostřednictvím zpětného převodu aktiva na dlužníka), nebo ve formě jednodenních zajištěných úvěrů (tj. za aktiva je poskytnut vymahatelný zástavní nárok, ale vzhledem k předpokládanému splnění dlužního závazku zůstává vlastnictví aktiva v rukou dlužníka). Další ustanovení pro dohody o zpětném odkupu jsou uvedena ve smluvních ujednáních uplatňovaných příslušnou národní centrální bankou. Úprava poskytování likvidity ve formě zajištěných úvěrů přihlíží k rozdílným postupům a formalitám vyžadovaným pro zřízení a následnou realizaci zajištění (např. zástavy, cese nebo břemene), které platí v různých právních systémech.

PODMÍNKY PŘÍSTUPU

K mezní záůjčnÍ facility mohou mít přístup instituce, které splňují obecná kritéria způsobilosti podle bodu 2.1. Přístup k mezní záůjčnÍ facility je udělován prostřednictvím národní centrální banky členského státu, ve kterém je instituce usazena. Přístup k mezní záůjčnÍ facility je udělován pouze ve dnech, ve kterých jsou v provozu příslušné národní systémy zúčtování plateb v reálném čase (RTGS) a vypořádání obchodů s cennými papíry.

Na konci každého obchodního dne se vnitrodenní debetní zůstatek protistran na jejich účtu pro zúčtování u národních centrálních bank automaticky považuje za žádost o využití mezní záůjčnÍ facility. Postupy pro přístup k mezní záůjčnÍ facility na konci dne jsou uvedeny v bodu 5.3.3.

Protistraně může být rovněž udělen přístup k mezní záůjčnÍ facility na základě žádosti zaslané národní centrální bance v členském státě, ve kterém je protistrana usazena. Aby národní centrální banka tuto žádost zpracovala ještě téhož dne, musí ji obdržet nejpozději do 30 minut po skutečné zavírací době TARGETu^{1, 2}, což je zpravidla v 18 hodin času ECB (SEČ). Poslední obchodní den udržovacího období minimálních rezerv Euro systému se lhůta pro podávání žádostí o přístup k mezní záůjčnÍ facility prodlužuje o dalších 30 minut. V žádosti musí být uvedena výše úvěru, a pokud ještě nebyla podkladová aktiva pro tuto transakci uložena u národní centrální banky, musí být přesně uvedena podkladová aktiva, která budou pro tuto transakci dodána.

Kromě požadavku na poskytnutí dostatečných způsobilých podkladových aktiv neexistuje žádné omezení co do výše prostředků, které mohou být v rámci mezní záůjčnÍ facility poskytnuty.

SPLATNOST A ÚROKOVÉ PODMÍNKY

Úvěr poskytnutý v rámci této facility má splatnost jeden den. Protistrany, které se přímo účastní TARGETu, splácí úvěr příští den, ve kterém jsou v provozu příslušné národní systémy RTGS a vypořádání obchodů s cennými papíry, a to k okamžiku jejich otevření.

Úrokovou sazbu vyhláší Euro systém předem a stanoví se jako jednoduchá úroková sazba na

1 V některých členských státech nemusí být národní centrální banka (nebo některá z jejích poboček) v určité obchodní dny Euro systému z důvodu státních nebo regionálních svátků otevřena pro operace měnové politiky. V takovýchto případech odpovídá příslušná národní centrální banka za to, že protistrany budou s předstihem informovány o opatřeních, která je nutné v souvislosti s těmito svátky k zajištění přístupu k mezní záůjčnÍ facility provést.

2 Zavírací dny TARGETu jsou zveřejňovány na internetové stránce ECB (www.ecb.int) a na internetových stránkách Euro systému (viz příloha 5).

základě metody počítání dní „skutečný počet/360“. ECB může úrokovou sazbu kdykoli změnit, a to s účinností nejdříve od následujícího obchodního dne Eurosystemu^{3,4}. Úrok z této facility je splatný se splatností úvěru.

POZASTAVENÍ FACILITY

Přístup k facility se uděluje pouze v souladu s cíli a obecným směřováním měnové politiky ECB. ECB může podmínky facility kdykoli upravit nebo ji pozastavit.

4.2 VKLADOVÁ FACILITA

TYP NÁSTROJE

Protistrany mohou využívat vkladovou facilitu k provádění jednodenních vkladů u národních centrálních bank. Vklady jsou úročeny předem stanovenou úrokovou sazbou. Za obvyklých okolností představuje úroková sazba této facility dolní hranici jednodenní tržní úrokové sazby. Podmínky této facility jsou v celé eurozóně jednotné⁵.

PŘÁVNÍ POVAHA

Jednodenní vklady přijaté od protistran jsou úročeny pevnou úrokovou sazbou. Protistraně se výměnou za vklady neposkytuje žádné zajištění.

PODMÍNKY PŘÍSTUPU⁶

Ke vkladové facility mohou mít přístup instituce, které splňují obecná kritéria způsobilosti podle bodu 2.1. Přístup ke vkladové facility je udělován prostřednictvím národní centrální banky členského státu, ve kterém je instituce usazena. Přístup ke vkladové facility je udělován pouze ve dnech, ve kterých je v provozu příslušný národní systém RTGS.

Aby byl protistraně udělen přístup ke vkladové facility, musí protistrana zaslat žádost národní centrální bance členského státu, ve kterém je usazena. Aby národní centrální banka tuto žádost zpracovala ještě téhož dne, musí ji obdržet nejpozději do 30 minut po skutečné zavírací době TARGETu^{7,8}, což je zpravidla v 18 hodin času ECB (SEČ). Poslední obchodní den udržovacího období minimálních rezerv

Eurosystemu se lhůta pro podávání žádostí o přístup ke vkladové facility prodlužuje o dalších 30 minut. V žádosti musí být uvedena výše vkladu, který má být v rámci facility uložen.

Objem prostředků, které může protistrana v rámci facility uložit, není omezen.

SPLATNOST A ÚROKOVÉ PODMÍNKY

Splatnost vkladů v rámci této facility je jeden den. Pro protistrany, které se přímo účastní TARGETu, je úvěr splatný příští den, ve kterém je v provozu příslušný národní systém RTGS, a to k okamžiku jeho otevření.

Úrokovou sazbu vyhlašuje Eurosystem předem a stanoví se jako jednoduchá úroková sazba na základě metody počítání dní „skutečný počet/360“. ECB může úrokovou sazbu kdykoli změnit, a to s účinností nejdříve od následujícího obchodního dne Eurosystemu⁹. Úrok z vkladu je splatný se splatností vkladu.

POZASTAVENÍ FACILITY

Přístup k facility se uděluje pouze v souladu s cíli a obecným směřováním měnové politiky ECB. ECB může podmínky facility kdykoli upravit nebo ji pozastavit.

³ V tomto dokumentu se „obchodním dnem Eurosystemu“ rozumí každý den, ve kterém jsou ECB a nejméně jedna národní centrální banka otevřeny pro účely provádění operací měnové politiky Eurosystemu.

⁴ Rozhodnutí o změnách úrokových sazeb přijímá Rada guvernérů. Tato rozhodnutí jsou zpravidla přijímána poté, co Rada guvernérů zváží orientaci měnové politiky (na svém prvním zasedání v měsíci), a nabývají účinnosti až od začátku nového udržovacího období pro povinné minimální rezervy.

⁵ Provozní rozdíly vyplývající z existence rozdílných struktur účtů mezi národními centrálními bankami mohou existovat ve všech zemích eurozóny.

⁶ Vzhledem k existenci rozdílných struktur účtů mezi národními centrálními bankami může ECB národním centrálním bankám umožnit používání podmínek přístupu, které se mírně odlišují od podmínek uváděných zde. Národní centrální banky poskytnou informace o každé odchylce od podmínek přístupu popsanych v tomto dokumentu.

⁷ Viz poznámka pod čarou 1 v této kapitole.

⁸ Viz poznámka pod čarou 2 v této kapitole.

⁹ Viz poznámka pod čarou 4 v této kapitole.

KAPITOLA 5

POSTUPY

5.1 POSTUPY NABÍDKOVÝCH ŘÍZENÍ

5.1.1 VŠEOBECNÉ ÚVAHY

Operace Eurosystemu na volném trhu se zpravidla provádějí ve formě nabídkových řízení. Postupy nabídkových řízení Eurosystemu jsou vykonávány v šesti operačních krocích, jak je popsáno rámečku 3.

Eurosystem rozlišuje mezi dvěma rozdílnými typy postupů nabídkových řízení: standardními a rychlými nabídkovými řízeními. Postupy pro standardní i rychlá výběrová řízení jsou totožné, s výjimkou časového rámce a okruhu protistran.

STANDARDNÍ NABÍDKOVÁ ŘÍZENÍ

V případě standardních nabídkových řízení uplyne od vyhlášení nabídkového řízení k potvrzení výsledků přidělení nejvýše 24 hodin (kdy časové rozmezí mezi uzávěrkou podávání nabídek a vyhlášením výsledků přidělení činí přibližně dvě hodiny). Přehled obvyklého časového rámce operačních kroků standardních nabídkových řízení nabízí graf 1. Evropská centrální banka se může případně rozhodnout časový rámec jednotlivých operací upravit.

Formou standardních nabídkových řízení se vždy provádějí hlavní refinanční operace, dlouhodobější refinanční operace a strukturální operace (s výjimkou přímých transakcí). Standardních nabídkových řízení se mohou zúčastnit protistrany, které splňují obecná kritéria způsobilosti podle bodu 2.1.

RYCHLÁ NABÍDKOVÁ ŘÍZENÍ

Rychlá nabídková řízení zpravidla probíhají do 90 minut od vyhlášení nabídkového řízení, přičemž potvrzení se uskuteční okamžitě po vyhlášení výsledku přidělení. Obvyklý časový rámec operačních kroků pro rychlá nabídková řízení je znázorněn v grafu 2. Evropská centrální banka se může případně rozhodnout časový rámec jednotlivých operací upravit. Rychlá nabídková řízení se využívají pouze k provádění operací jemného doladění. Eurosystem může v souladu s podmínkami a postupy popsanými v bodu 2.1 zvolit omezený počet protistran, které se rychlých nabídkových řízení zúčastní.

NABÍDKOVÁ ŘÍZENÍ S PEVNOU A PROMĚNLIVOU SAZBOU

Eurosystem má možnost provádět nabídková řízení s pevnou (objemová nabídková řízení) nebo proměnlivou (úroková nabídková řízení) sazbou. V případě nabídkového řízení s pevnou

Rámeček 3

OPERAČNÍ KROKY POSTUPŮ NABÍDKOVÝCH ŘÍZENÍ

Krok 1	Vyhlášení nabídkového řízení a. Vyhlášení ECB prostřednictvím veřejných komunikačních služeb b. Vyhlášení národními centrálními bankami prostřednictvím vnitrostátních komunikačních služeb a přímo jednotlivým protistranám (pokud je to považováno za nezbytné)
Krok 2	Příprava protistrany a podávání nabídek
Krok 3	Shromáždění nabídek Eurosystemem
Krok 4	Přidělování a vyhlášení výsledků nabídkového řízení a. Rozhodnutí ECB o přidělení b. Vyhlášení výsledků přidělení
Krok 5	Potvrzení jednotlivých výsledků přidělení
Krok 6	Vypořádání transakcí (viz bod 5.3)

sazbou ECB předem stanoví úrokovou sazbu a zúčastněné protistrany nabízejí částku peněz, kterou jsou připraveny při této pevné úrokové sazbě nakoupit či prodat¹. Při nabídkovém řízení s proměnlivou sazbou nabízejí protistrany částky peněz a úrokové sazby, při nichž si přejí uzavřít obchod s národními centrálními bankami².

5.1.2 KALENDAŘ OPERACÍ NABÍDKOVÝCH ŘÍZENÍ

HLAVNÍ A DLOUHODOBĚJŠÍ REFINANČNÍ OPERACE

Hlavní a dlouhodobější refinanční operace se provádějí podle indikativního kalendáře zveřejňovaného Eurosystemem³. Tento kalendář je zveřejňován nejpozději tři měsíce před začátkem roku, pro který je platný. Běžné obchodní dny pro hlavní a dlouhodobější refinanční operace jsou uvedeny v tabulce 2. ECB si klade za cíl zajistit, aby se hlavních a dlouhodobějších refinančních operací mohly účastnit protistrany ve všech členských státech. ECB tedy při sestavování kalendáře těchto operací činí odpovídající úpravy obvyklého rozvrhu tak, aby zohlednila bankovní prázdniny v jednotlivých členských státech.

STRUKTURÁLNÍ OPERACE

Strukturální operace na základě standardních nabídkových řízení se neprovádějí podle žádného předem stanoveného kalendáře. Běžně se však provádějí a vypořádávají pouze v ty dny, které jsou obchodními dny národních centrálních bank⁴ ve všech členských státech.

OPERACE JEMNÉHO DOLADĚNÍ

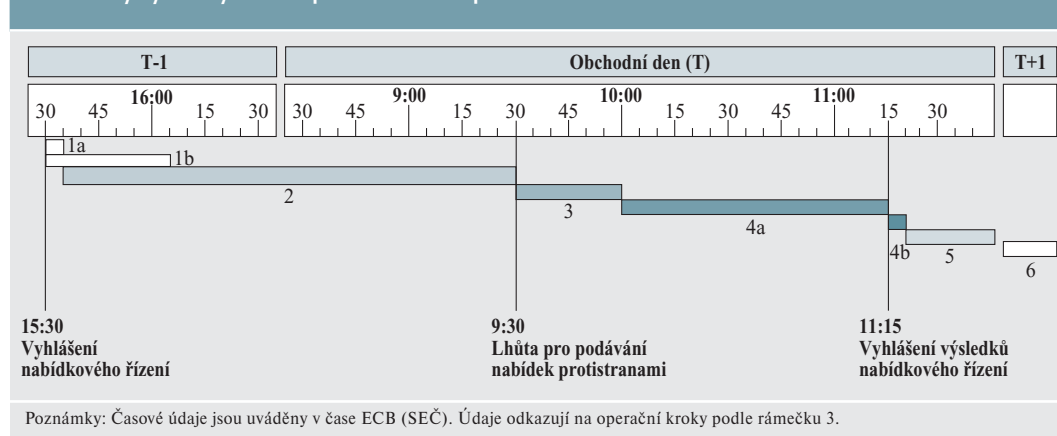
Operace jemného doladění se neprovádějí podle žádného předem stanoveného kalendáře. ECB může rozhodnout o provedení operace jemného doladění v kterýkoli obchodní den Eurosystemu. Těchto operací se účastní pouze národní centrální banky členských států, ve kterých jsou den obchodu, den zúčtování a den úhrady obchodními dny národní centrální banky.

5.1.3 VYHLAŠOVÁNÍ OPERACÍ NABÍDKOVÝCH ŘÍZENÍ

Standardní nabídková řízení Eurosystemu se vyhláší veřejně prostřednictvím komunikačních služeb. Národní centrální banky mohou navíc operaci nabídkového řízení protistranám, které nemají přístup ke komunikačním službám, oznámit přímo. Oznámení o vyhlášení

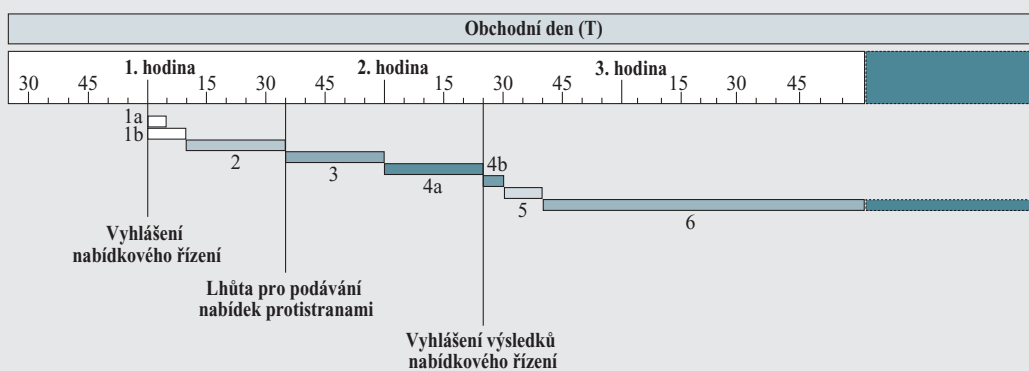
- 1 Při měnových swapech na základě nabídkových řízení s pevnou sazbou stanoví ECB swapové body operace a protistrany nabízejí pevnou částku měny, kterou jsou při této sazbě připraveny prodat (a zpětně odkoupit) nebo nakoupit (a zpětně prodat).
- 2 Při měnových swapech na základě nabídkových řízení s proměnlivou sazbou nabízejí protistrany pevnou částku měny a swapové body, při nichž si přejí uzavřít obchod.
- 3 Kalendář operací nabídkových řízení Eurosystemu lze nalézt na internetové stránce ECB (www.ecb.int) a na internetových stránkách Eurosystemu (viz příloha 5).
- 4 V tomto dokumentu se „obchodním dnem národní centrální banky“ rozumí každý den, ve kterém je národní centrální banka konkrétního členského státu otevřena pro účely provádění operací měnové politiky Eurosystemu. V některých členských státech mohou být pobočky národní centrální banky v určitý obchodní den národní centrální banky zavřeny z důvodu místního nebo regionálního svátku. V takových případech musí příslušná národní centrální banka protistrany předem informovat o opatřeních, která mají být přijata pro transakce s danými pobočkami.

Graf 1 Obvyklý časový rámec operačních kroků pro standardní nabídková řízení

Graf 2 Obvyklý časový rámec operačních kroků pro rychlá nabídková řízení

Poznámka: Údaje odkazují na operační kroky podle rámečku 3.

nabídkového řízení obvykle obsahuje tyto informace:

- referenční číslo operace nabídkového řízení,
- datum operace nabídkového řízení,
- typ operace (poskytnutí nebo absorpce likvidity a druh nástroje měnové politiky, který bude použit),
- splatnost operace,
- druh aukce (nabídkové řízení s pevnou nebo pohyblivou sazbou),
- metodu přidělení („holandská“ nebo „americká“ aukce, jak jsou vymezeny v bodu 5.1.5),
- zamýšlený objem operace (obvykle pouze v případě dlouhodobějších refinančních operací),
- pevnou úrokovou sazbu/cenu/swapový bod (pro nabídková řízení s pevnou sazbou),
- případně minimální/maximální přijímanou úrokovou sazbu/cenu/swapový bod,
- případně den zahájení a den splatnosti operace, nebo hodnotu ke dni a den splatnosti nástroje (v případě vydávání dluhových cenných papírů),
- dotčené měny a měnu, jejíž částka je pevná (v případě měnových swapů),
- referenční spotový směnný kurz, který bude využit pro výpočet nabídek (v případě měnových swapů),
- případně horní hranici nabídky,
- případně minimální jednotlivou částku přidělení,
- případně minimální poměr přidělení,

Tabulka 2 Běžné obchodní dny pro hlavní a dlouhodobější refinanční operace

Typ operace	Běžný obchodní den (T)
Hlavní refinanční operace	Každé úterý
Dlouhodobější refinanční operace	Poslední středa každého kalendářního měsíce ¹⁾

1) S ohledem na vánoční období se prosincová operace posunuje dopředu, a to zpravidla o jeden týden, tedy na předposlední středu v měsíci.

- časový rozvrh pro podávání nabídek,
- denominaci dluhových cenných papírů (v případě vydávání dluhových cenných papírů), a
- kód ISIN emise (v případě vydávání dluhových cenných papírů).

S ohledem na posílení průhlednosti operací jemného doladění obvykle Eurosystem vyhláší rychlá nabídková řízení veřejně a předem. Za výjimečných okolností se však může ECB rozhodnout rychlá nabídková řízení veřejně předem nevyhlášovat. Vyhlášení rychlých nabídkových řízení se řídí stejnými postupy jako vyhlášení standardních nabídkových řízení. V případě rychlého nabídkového řízení, ať již vyhlášeného veřejně či nikoliv, jsou vybrané protistrany kontaktovány přímo národními centrálními bankami.

5.1.4 PŘÍPRAVA PROTISTRANY A PODÁVÁNÍ NABÍDEK

Nabídky protistran musí mít formu stanovenou národními centrálními bankami pro danou operaci. Nabídky pro nabídkové řízení musí být podávány národním centrálním bankám členského státu, ve kterém má daná instituce zařízení (ústředí nebo pobočku). Nabídky instituce mohou být v každém členském státě podávány pouze jedním zařízením (ústředím nebo pobočkou).

V případě nabídkových řízení s pevnou sazbou protistrany ve svých nabídkách musí uvést částku peněz, se kterou jsou s národními centrálními bankami připraveny obchodovat⁵.

V případě nabídkových řízení s proměnlivou sazbou mohou protistrany podat nabídky až na deset různých úrovní úrokové sazby/ceny/swapového bodu. V každé nabídce musí uvést částku peněz, se kterou jsou s národními centrálními bankami připraveny obchodovat, a odpovídající úrokovou sazbu^{6,7}. Nabídka úrokové sazby musí být vyjádřena jako násobky 0,01 procentního bodu. V případě nabídky pro měnový swap na základě nabídkového řízení

s proměnlivou sazbou musí být swapové body kotovány v souladu se všeobecnými tržními zvyklostmi a vyjádřeny jako násobky 0,01 swapového bodu.

Minimální částka nabídky pro hlavní refinanční operace činí 1 000 000 EUR. Nabídky přesahující tuto částku musí být vyjádřeny jako násobky 100 000 EUR. Stejná výše minimální nabídky a stejné násobky platí i pro operace jemného doladění a strukturální operace. Minimální částka nabídky se vztahuje na každou jednotlivou úroveň úrokové sazby/ceny/swapového bodu.

Pro dlouhodobější refinanční operace stanoví každá národní centrální banka minimální částku nabídky v rozmezí od 10 000 EUR do 1 000 000 EUR. Nabídky přesahující tuto částku musí být vyjádřeny jako násobky 10 000 EUR. Minimální částka nabídky se vztahuje na každou jednotlivou úroveň úrokové sazby.

ECB může stanovit horní hranici nabídek, aby tak zabránila podávání nabídek nepřiměřeně vysokých. Každá takováto horní hranice se vždy uvede v oznámení o vyhlášení nabídkového řízení.

Očekává se, že protistrany jsou vždy schopny pokrýt částku, která jim bude přidělena, dostatečným objemem podkladových aktiv.⁸ Smluvní nebo veřejnoprávní úprava uplatňovaná danou národní centrální bankou umožní uvalení sankce v případě, kdy protistrana není schopná převést dostatečný objem podkladových aktiv nebo hotovosti, aby vypořádala částku, která jí byl v rámci operace nabídkového řízení přidělena.

5 Při měnových swapech na základě nabídkových řízení s pevnou sazbou protistrana musí uvést pevnou částku měny, se kterou si přeje s Eurosystemem obchodovat.

6 Pokud jde o vydávání dluhových cenných papírů ECB, může ECB rozhodnout, že nabídky mají být vyjádřeny spíše prostřednictvím ceny než úrokové sazby. V takových případech se cena musí zaznamenat jako procentuální podíl nominální hodnoty.

7 Při měnových swapech s proměnlivou sazbou musí protistrana uvést pevně stanovenou částku měny, se kterou si přeje s Eurosystemem obchodovat, a odpovídající úroveň swapových bodů.

8 Nebo vypořádat v hotovosti v případě operací na absorpci likvidity.

Rámeček 4

PŘIDĚLOVÁNÍ PŘI NABÍDKOVÝCH ŘÍZENÍCH S PEVNOU SAZBOU

Procentuální přidělení je:
$$all\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

Částka přidělená i -té protistraně je: $all_i = all\% \times (a_i)$

kde:

- A = celkový přidělovací objem
- n = celkový počet protistran
- a_i = částka nabídky i -té protistrany
- all% = procentuální podíl na přidělení
- all_i = celková částka přidělená i -té protistraně

Nabídky lze odvolat až do skončení lhůty pro podávání nabídek. Nabídky podané po lhůtě stanovené v oznámení o vyhlášení nabídkového řízení jsou neplatné. Dodržení lhůty posuzují národní centrální banky. Národní centrální banky vyřadí všechny nabídky protistrany, pokud úhrnná částka nabídky přesáhne horní hranici nabídek stanovenou ECB. Národní centrální banky rovněž vyřadí jakoukoli nabídku, která je nižší než minimální částka nabídek, nebo je nižší než minimální, respektive vyšší než maximální přijímaná úroková sazba/cena/swapový bod. Národní centrální banky dále mohou vyřadit nabídky, které jsou neúplné nebo nemají stanovenou formu. Pokud je nabídka vyřazena, uvědomí příslušná národní centrální banka protistranu o svém rozhodnutí dříve, než dojde k přidělování.

5.1.5 POSTUPY PŘIDĚLOVÁNÍ

OPERACE NABÍDKOVÉHO ŘÍZENÍ S PEVNOU SAZBOU

Při přidělování v rámci nabídkových řízení s pevnou sazbou se nabídky obdržené od protistran sečtou. Jestliže úhrnná částka nabídky přesáhne celkový objem likvidity, která má být přidělena, uspokojují se podané nabídky poměrně na základě poměru přidělovaného objemu k úhrnné částce nabídky (viz rámeček 4). Objem přidělovací každé protistraně se

zaokrouhlí na nejbližší celé euro. ECB se však může rozhodnout, že v nabídkovém řízení s pevnou sazbou přidělí každému účastníkovi minimální částku/poměr.

NABÍDKOVÁ ŘÍZENÍ S PROMĚNLIVOU SAZBOU V EURECH

Při přidělování v rámci nabídkových řízení na poskytování likvidity s proměnlivou sazbou v eurech se nabídky seřazují sestupně podle nabídnutých úrokových sazeb. Nabídky s nejvyššími úrovněmi úrokových sazeb jsou uspokojovány přednostně, nabídky s následujícími nižšími úrokovými sazbami jsou poté přijímány, dokud není celkový objem likvidity určený k přidělení vyčerpán. Pokud při nejnižší přijaté úrovni úrokové sazby (tj. mezní úrokové sazbě) přesáhne úhrnná částka nabídky zbývající objem určený k přidělení, přidělí se tento zbývající objem mezi nabídky poměrným způsobem na základě poměru zbývajícího přidělovaného objemu k úhrnné částce nabídky při mezní úrokové sazbě (viz rámeček 5). Objem přidělovací každé protistraně se zaokrouhlí na nejbližší celé euro.

Při přidělování v rámci nabídkových řízení na absorpci likvidity s proměnlivou sazbou (která mohou být například využita k vydávání dluhových cenných papírů a příjmu termínovaných vkladů) se nabídky seřazují

Rámeček 5

PŘIDĚLOVÁNÍ PŘI NABÍDKOVÝCH ŘÍZENÍCH S PROMĚNLIVOU SAZBOU V EURECH

(uváděný příklad se vztahuje na nabídky uváděné ve formě úrokových sazeb)

Procentuální podíl na přidělení při mezní úrokové sazbě:

$$all\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Přidělení i -té protistraně při mezní úrokové sazbě je:

$$all(r_m)_i = all\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Celková přidělená i -té protistraně je:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

kde:

A = celkový přidělovaný objem

 r_s = s -tá nabídka úrokové sazby podaná protistranami

n = celkový počet protistran

 $a(r_s)_i$ = částka nabídky při s -té úrokové sazbě (r_s) podané i -tou protistranou $a(r_s)$ = celková částka nabídky při s -té úrokové sazbě (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

 r_m = mezní úroková sazba $r_l \geq r_s \geq r_m$ pro nabídková řízení na poskytnutí likvidity, $r_m \geq r_s \geq r_l$ pro nabídková řízení na absorpci likvidity r_{m-1} = úroková sazba předcházející mezní úrokové sazbě (poslední úroková sazba, při které jsou nabídky uspokojovány v plné výši), $r_{m-1} > r_m$ pro nabídková řízení na poskytnutí likvidity, $r_m > r_{m-1}$ pro nabídková řízení na absorpci likvidity $all\%(r_m)$ = procentuální podíl na přidělení při mezní úrokové sazbě $all(r_s)_i$ = přidělení i -té protistraně při s -té úrokové sazbě all_i = celková částka přidělená i -té protistraně

vzestupně podle nabídnutých úrokových sazeb (nebo sestupně podle nabízených cen). Nabídky s nejnižší úrokovou sazbou (nebo nejvyššími cenami) jsou uspokojovány přednostně, nabídky s následujícími vyššími úrokovými sazbami (nižšími cenami) jsou pak přijímány, dokud není celkový objem likvidity určený k absorbování

vyčerpán. Pokud při nejvyšší přijaté úrovni úrokové sazby, respektive nejnižší ceně (tj. mezní úrokové sazbě/ceně), přesáhne úhrnná částka nabídky zbývající objem určený k přidělení, přidělí se tento zbývající objem mezi nabídky poměrným způsobem na základě poměru zbývajícího přidělovaného objemu k úhrnné

částce nabídky při mezní úrokové sazbě (viz rámeček 5). Při vydávání dluhových cenných papírů se objem přidělováný každé protistraně zaokrouhlí na nejbližší násobek nominální hodnoty dluhových cenných papírů. U ostatních operací na absorpci likvidity se objem přidělováný každé protistraně zaokrouhlí na nejbližší celé euro.

ECB se může rozhodnout, že v nabídkovém řízení s proměnlivou sazbou přidělí každému úspěšnému účastníkovi minimální částku.

NABÍDKOVÁ ŘÍZENÍ S PROMĚNLIVOU SAZBOU PRO MĚNOVÉ SWAPY

Při přidělování v rámci nabídkových řízení na poskytnutí likvidity s proměnlivou sazbou pro měnové swapy se nabídky seřazují vzestupně podle nabízených swapových bodů.⁹ Nabídky s nejnižšími swapovými body jsou uspokojovány přednostně, nabídky s následujícími vyššími swapovými body jsou poté přijímány, dokud není celkový objem stanovené měny určený k přidělení vyčerpán. Pokud při nejvyšší přijaté nabídce swapových bodů (tj. mezní nabídce swapového bodu) přesáhne úhrnná částka nabídky zbývající objem určený k přidělení, přidělí se tento zbývající objem mezi nabídky poměrným způsobem na základě poměru zbývajícího přidělovatelného objemu k úhrnné částce nabídky při mezní nabídce swapového bodu (viz rámeček 6). Objem přidělováný každé protistraně se zaokrouhlí na nejbližší celé euro.

Při přidělování v rámci nabídkových řízení na absorpci likvidity s proměnlivou sazbou pro měnové swapy se nabídky seřazují sestupně podle uváděných swapových bodů. Nabídky s nejvyššími uváděnými swapovými body jsou uspokojovány přednostně, nabídky s následujícími nižšími swapovými body jsou poté přijímány, dokud není celkový objem stanovené měny určený k přidělení vyčerpán. Pokud při nejnižší přijaté nabídce swapových bodů (tj. mezní nabídce swapového bodu) přesáhne úhrnná částka nabídky zbývající objem určený k přidělení, přidělí se tento zbývající objem mezi nabídky poměrným způsobem na základě poměru zbývajícího přidělovatelného

objemu k úhrnné částce nabídky při mezní nabídce swapového bodu (viz rámeček 6). Objem přidělováný každé protistraně se zaokrouhlí na nejbližší celé euro.

DRUH AUKCE

V případě nabídkových řízení s proměnlivou sazbou může Eurosystem uplatňovat aukce s jednoduchou nebo s násobnou sazbou. Při aukci s jednoduchou sazbou (holandská aukce) se přidělovací úroková sazba/cena/swapový bod uplatňovaná/ý pro všechny uspokojené nabídky rovná mezní úrokové sazbě/ceně/swapovému bodu (tj. takové hodnotě, při které je celé přidělovatelné množství vyčerpáno). Při aukci s násobnou sazbou (americká aukce) se přidělovací úroková sazba/cena/swapový bod uplatňovaná/ý pro všechny uspokojené nabídky rovná úrokové sazbě/ceně/swapovému bodu nabídnuté/mu pro každou jednotlivou nabídku.

5.1.6 VYHLAŠOVÁNÍ VÝSLEDKŮ NABÍDKOVÉHO ŘÍZENÍ

Výsledky standardních a rychlých nabídkových řízení se vyhlášují prostřednictvím komunikačních služeb. Národní centrální banky mohou navíc protistranám, které nemají přístup ke komunikačním službám, oznámit výsledky přidělení přímo. Oznámení o výsledcích nabídkového řízení obvykle obsahuje tyto informace:

- referenční číslo operace nabídkového řízení,
- datum operace nabídkového řízení,
- typ operace,
- splatnost operace,

⁹ Nabídky swapových bodů jsou uváděny vzestupně, přičemž se zohledňuje algebraické znaménko nabídky, které závisí na znaménku rozdílu úrokové sazby pro cizí měnu a euro. Jestliže je při splatnosti swapu úroková sazba cizí měny vyšší než odpovídající úroková sazba eura, je nabídka swapového bodu kladná (tj. euro je vůči cizí měně nabízeno s prémie). Opačně platí, že jestliže je úroková sazba cizí měny nižší než odpovídající úroková sazba eura, je nabídka swapového bodu záporná (tj. euro je vůči cizí měně nabízeno s diskontem).

Rámeček 6

PŘIDĚLOVÁNÍ PŘI NABÍDKOVÝCH ŘÍZENÍCH S PROMĚNLIVOU SAZBOU PRO MĚNOVÉ SWAPY

Procentuální podíl na přidělení při mezní nabídce swapového bodu je:

$$all\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Přidělení i -té protistraně při mezní nabídce swapového bodu je:

$$all(\Delta_m)_i = all\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Částka přidělená i -té protistraně je:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all(\Delta_m)_i$$

kde:

A = celkový přidělovatelný objem

Δ_s = s -tá nabídka swapového bodu podaná protistranami

n = celkový počet protistran

$a(\Delta_s)_i$ = částka nabídky při s -té nabídce swapového bodu (Δ_s) podané i -tou protistranou

$a(\Delta_s)$ = celková částka nabídky při s -té nabídce swapového bodu (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

Δ_m = mezní nabídka swapového bodu

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_l$ pro měnové swapy na poskytnutí likvidity,

$\Delta_l \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ pro měnové swapy na absorpci likvidity

Δ_{m-1} = nabídka swapového bodu předcházející mezní nabídce swapového bodu (poslední nabídka swapového bodu, při které jsou nabídky ještě plně uspokojeny),

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$ pro měnové swapy na poskytnutí likvidity,

$\Delta_{m-1} > \Delta_m$ pro měnové swapy na absorpci likvidity

$all\%(\Delta_m)$ = procentuální podíl na přidělení při mezní nabídce swapového bodu

$all(\Delta_s)_i$ = přidělení i -té protistraně při s -té nabídce swapového bodu

all_i = celková částka přidělená i -té protistraně

- celkovou částku nabídky protistran Eurosystemu,
- počet účastníků,
- dotčené měny (v případě měnových swapů),
- celkový přidělený objem,
- procento přidělení (v případě nabídkových řízení s pevnou sazbou),
- spotový směnný kurz (v případě měnových swapů),

- přijatou mezní úrokovou sazbu/cenu/swapový bod a procento přidělení při mezní úrokové sazbě/ceně/swapovém bodu (v případě nabídkových řízení s proměnlivou sazbou),
- nejnižší a nejvyšší sazbu nabídky a vážený průměr sazby přidělení (v případě aukcí s násobnou sazbou),
- případně den zahájení a den splatnosti operace, nebo hodnotu ke dni a den splatnosti nástroje (v případě vydávání dluhových cenných papírů),
- případně minimální jednotlivou částku přidělení,
- případně minimální poměr přidělení,
- denominaci dluhových cenných papírů (v případě vydávání dluhových cenných papírů), a
- kód ISIN emise (v případě vydávání dluhových cenných papírů).

Národní centrální banky úspěšným účastníkům přímo potvrdí jednotlivé výsledky přidělení.

5.2 POSTUPY DVOUSTRANNÝCH OPERACÍ

VŠEOBECNÉ ÚVAHY

Národní centrální banky mohou provádět operace na základě dvoustranných postupů¹⁰. Tyto postupy mohou být použity pro operace jemného doladění na volném trhu a pro strukturální přímé operace. V širším smyslu se vymezují jako jakékoliv postupy, při kterých Eurosystem provádí transakci s jednou nebo několika protistranami bez nabídkového řízení. V tomto ohledu je možné rozlišovat dva rozdílné typy dvoustranných postupů: operace, při kterých jsou protistrany kontaktovány Eurosystemem přímo, a operace prováděné prostřednictvím burz cenných papírů a makléřů.

PŘÍMÝ KONTAKT S PROTISTRANAMI

Při tomto postupu národní centrální banky přímo kontaktují jednu nebo několik domácích protistran, které jsou vybrány na základě kritérií uvedených v bodu 2.2. Národní centrální banky rozhodnou podle přesných pokynů vydaných ECB o tom, zda s protistranami uzavřou dohodu. Transakce se vypořádávají prostřednictvím národních centrálních bank.

Pokud by Rada guvernérů ECB rozhodla, že dvoustranné operace může za výjimečných okolností provádět rovněž ECB sama (nebo prostřednictvím jedné nebo více národních centrálních bank vystupujících jako výkonný nástroj ECB), postupy těchto operací se odpovídajícím způsobem upraví. V takovém případě ECB (nebo národní centrální banka/y vystupující jako výkonný nástroj ECB) přímo kontaktuje jednu nebo více protistran v eurozóně vybraných podle kritérií uvedených v bodu 2.2. ECB (nebo národní centrální banka/y vystupující jako výkonný nástroj ECB) rozhodne o tom, zda s protistranami uzavře dohodu. Transakce se nicméně vypořádají decentralizovaně prostřednictvím národních centrálních bank.

Dvoustranné operace prostřednictvím přímého kontaktu lze použít při reverzních transakcích, přímých transakcích, měnových swapech a příjmu termínovaných vkladů.

OPERACE PROVÁDĚNÉ PROSTŘEDNICTVÍM BURZ CENNÝCH PAPIRŮ A MAKLEŘŮ

Národní centrální banky mohou přímé transakce vykonávat prostřednictvím burz cenných papírů a makléřů. Okruh protistran není pro tyto operace předem omezen a postupy jsou přizpůsobeny tržním zvyklostem pro obchodovaný dluhový nástroj. Rada guvernérů ECB rozhodne o tom, zda za výjimečných okolností může provádět přímé operace jemného doladění prostřednictvím burz cenných papírů a makléřů ECB sama (nebo jedna nebo více národních centrálních bank vystupujících jako výkonný nástroj ECB).

¹⁰ Rada guvernérů ECB může rozhodnout o tom, zda ECB může za výjimečných okolností provádět dvoustranné operace jemného doladění sama.

VYHLÁŠENÍ DVOUSTRANNÝCH OPERACÍ

Dvoustranné operace se obvykle vyhláší veřejně a předem. ECB se kromě toho může rozhodnout výsledky dvoustranných operací veřejně nevyhlásit.

OBCHODNÍ DNY

ECB se může rozhodnout provádět dvoustranné operace jemného doladění kterýkoli obchodní den Eurosystemu. Těchto operací se účastní pouze národní centrální banky členských států, ve kterých jsou den obchodu, den zúčtování a den úhrady obchodními dny národní centrální banky.

Přímé dvoustranné operace pro strukturální účely se obvykle provádějí a vypořádávají pouze ve dnech, které jsou obchodními dny národních centrálních bank ve všech členských státech.

5.3 POSTUPY VYPOŘÁDÁVÁNÍ

5.3.1 VŠEOBECNÉ ÚVAHY

Peněžní transakce vztahující se k využití stálých facilit Eurosystemu nebo k účasti na operacích na volném trhu se vypořádávají na účtech protistran u národních centrálních bank (nebo na účtech zúčtovacích bank účastnících se TARGETu). Peněžní transakce se vypořádávají pouze po konečném převodu podkladových aktiv (nebo v okamžiku převodu). To znamená, že podkladová aktiva musí být buď již předem

složena na bezpečný depozitní účet u národních centrálních bank, nebo vypořádána na vnitrodenním základě dodání proti zaplacení. Převod podkladových aktiv se provádí prostřednictvím účtů protistran pro zúčtování cenných papírů v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry, které splňují minimální standardy stanovené ECB¹¹. Protistrany, které nemají bezpečné depozitní účty u národních centrálních bank nebo účty pro zúčtování cenných papírů v systému vypořádání obchodů s cennými papíry splňujícím minimální standardy stanovené ECB, mohou transakce s podkladovými aktivy vypořádat prostřednictvím účtu pro zúčtování cenných papírů nebo bezpečného depozitního účtu korespondentské úvěrové instituce.

Další ustanovení týkající se postupů vypořádávání jsou vymezeny smluvní úpravou uplatňovanou národními centrálními bankami (nebo ECB) pro specifické nástroje měnové politiky. Z důvodu rozdílů ve vnitrostátních právních předpisech a provozních postupech se mohou postupy vypořádávání mezi jednotlivými národními centrálními bankami mírně lišit.

11 Popis standardů k využití způsobilých systémů vypořádání obchodů s cennými papíry v eurozóně a aktualizovaný seznam způsobilých spojení mezi těmito systémy lze najít na internetové stránce ECB (www.ecb.int).

Tabulka 3 Běžné zúčtovací dny pro operace Eurosystemu na volném trhu¹⁾

Nástroj měnové politiky	Zúčtovací den operací založených na standardních nabídkových řízeních	Zúčtovací den operací založených na rychlých nabídkových řízeních nebo dvoustranných postupech
Reverzní transakce	T+1 ²⁾	T
Přímé transakce	-	Podle tržní úmluvy pro podkladová aktiva
Vydávání dluhových cenných papírů	T+1	-
Měnové swapy	-	T, T+1 nebo T+2
Příjem termínovaných vkladů	-	T

1) T označuje den obchodu. Zúčtovací den odkazuje na obchodní dny Eurosystemu.

2) Pokud běžný zúčtovací den hlavních nebo dlouhodobějších refinančních operací připadá na bankovní prázdniny, může se ECB rozhodnout použít jiný zúčtovací den, avšak s možností vypořádání ve stejný den. Zúčtovací dny hlavních a dlouhodobějších refinančních operací jsou stanoveny předem v kalendáři operací nabídkových řízení Eurosystemu (viz bod 5.1.2).

5.3.2 VYPOŘÁDÁVÁNÍ OPERACÍ NA VOLNÉM TRHU

Operace na volném trhu založené na standardních nabídkových řízeních (tj. hlavní refinanční operace, dlouhodobější refinanční operace a strukturální operace) se běžně vypořádávají první den následující po dni obchodu, kdy jsou otevřeny všechny příslušné národní systémy RTGS a všechny příslušné systémy vypořádání obchodů s cennými papíry. Eurosystem se v zásadě snaží vypořádávat všechny transakce, které se vztahují k jeho operacím na volném trhu, ve všech členských státech a se všemi protistranami, které poskytly dostatečná podkladová aktiva, ve stejnou dobu. Avšak vzhledem k provozním omezením a technickým vlastnostem systémů vypořádání obchodů s cennými papíry se časové rozvržení operací na volném trhu může v rámci zúčtovacího dne v prostoru eurozóny lišit. Okamžik vypořádání hlavních a dlouhodobějších refinančních operací se zpravidla shoduje s okamžikem splacení předchozí operace s odpovídající splatností.

Eurosystem se snaží vypořádávat operace na volném trhu, které jsou založeny na rychlých nabídkových řízeních a dvoustranných postupech, v den obchodu. Z provozních důvodů však může Eurosystem pro tyto operace příležitostně použít jiné zúčtovací dny, zejména pak pro přímé transakce (jak pro účely jemného doladění, tak pro strukturální účely) a měnové swapy (viz tabulka 3).

5.3.3 POSTUPY NA KONCI DNE

Postupy na konci dne jsou popsány v dokumentaci týkající se národních systémů RTGS a TARGETu. Obecně platí, že zavírací dobou TARGETu je 18 hodin času ECB (SEČ). Po zavírací době již národní systémy RTGS nepřijímají ke zpracování žádné další platební příkazy, avšak zbývající platební příkazy přijaté před zavírací dobou jsou ještě zpracovány. Požadavky protistran na přístup k mezní zápujční facilitě nebo vkladové facilitě musí být příslušným národním centrálním bankám předloženy nejpozději 30 minut po skutečné zavírací době TARGETu¹².

Jakékoli záporné zůstatky na účtech pro zúčtování (v národních systémech RTGS) způsobilých protistran, které na nich zbývají po ukončení kontrolních postupů na konci dne, se automaticky považují za žádost o přístup k mezní zápujční facilitě (viz bod 4.1).

¹² Uzávěrka pro podávání žádostí o přístup ke stálým facilitám Eurosystemu se poslední obchodní den udržovacího období minimálních rezerv Eurosystemu prodlužuje o dalších 30 minut.

KAPITOLA 6

ZPŮSOBILÁ AKTIVA

6.1 VŠEOBECNÉ ÚVAHY

Článek 18.1 statutu ESCB stanoví, že ECB a národní centrální banky mohou obchodovat na finančních trzích prostřednictvím nákupu a prodeje podkladových aktiv, a to přímo nebo na základě dohod o zpětném odkupu, a vyžaduje, aby všechny úvěrové operace Eurosystemu byly dostatečně zajištěny. Všechny operace Eurosystemu na poskytnutí likvidity jsou tedy založeny na podkladových aktivech poskytnutých protistranami, a to buď ve formě převodu vlastnictví aktiv (v případě přímých transakcí nebo dohod o zpětném odkupu), nebo ve formě zástavy, cese nebo břemene na příslušných aktivech (v případě zajištěných úvěrů)¹.

Vzhledem k záměru ochránit Eurosystem před ztrátami z jeho operací měnové politiky, zajistit rovné zacházení s protistranami a posílit provozní účinnost a transparentnost, musí podkladová aktiva splňovat určitá kritéria, aby mohla být považována za způsobilá pro operace měnové politiky Eurosystemu. Eurosystem vypracoval jednotný seznam aktiv způsobilých pro všechny úvěrové operace Eurosystemu. Tento jednotný seznam nabude účinnosti k 1. lednu 2007 namísto stávajícího dvouúrovňového systému, který existuje již od počátku Hospodářské a měnové unie a bude postupně nahrazován do 31. května 2007².

Jednotný seznam zahrnuje dvě odlišné třídy aktiv – obchodovatelná a neobchodovatelná aktiva. Z hlediska kvality aktiv a jejich způsobilosti pro různé druhy operací měnové politiky Eurosystemu není mezi oběma třídami aktiv žádný rozdíl s výjimkou skutečnosti, že neobchodovatelná aktiva nejsou Eurosystemem využívána při přímých transakcích. Aktiva způsobilá pro operace měnové politiky Eurosystemu mohou být rovněž využita jako podkladová aktiva pro vnitrodenní úvěr.

Kritéria způsobilosti pro obě třídy aktiv jsou jednotná v celé eurozóně³ a jsou uvedena v bodu 6.2. Byl vypracován rámec hodnocení úvěrového rizika, který se opírá o různé zdroje hodnocení rizik a má zajistit, aby obě třídy aktiv splňovaly

stejně úvěrové standardy. Postupy a pravidla pro stanovení a kontrolu požadavků Eurosystemu na „vysoké úvěrové standardy“ pro všechna způsobilá zajištění jsou uvedeny v bodě 6.3. Opatření pro kontrolu rizik a zásady oceňování podkladových aktiv stanoví body 6.4 a 6.5. Protistrany Eurosystemu mohou používat způsobilá aktiva na přeshraničním základě (viz bod 6.6).

6.2 URČOVÁNÍ ZPŮSOBILOSTI PODKLADOVÝCH AKTIV

ECB sestavuje, vede a zveřejňuje seznam způsobilých obchodovatelných aktiv⁴. Pokud jde o neobchodovatelná aktiva, ECB nebude zveřejňovat seznam způsobilých aktiv ani způsobilých dlužníků/ručitelů.

6.2.1 KRITÉRIA ZPŮSOBILOSTI PODKLADOVÝCH AKTIV

Dluhové cenné papíry vydané ECB a veškeré dluhové nástroje vydané národními centrálními bankami před přijetím eura příslušným členským státem jsou způsobilé.

- 1 Na podkladových aktivech jsou založeny i přímé a reverzní operace na volném trhu zaměřené na absorpci likvidity. Kritéria způsobilosti podkladových aktiv reverzních operací na volném trhu zaměřených na absorpci likvidity jsou shodná s kritérii způsobilosti uplatňovanými u podkladových aktiv reverzních operací na volném trhu zaměřených na poskytnutí likvidity. Avšak v případě operací zaměřených na absorpci likvidity se neuplatňují srážky při ocenění.
- 2 Aktiva řádu 2, která nespĺňují kritéria způsobilosti podle jednotného seznamu způsobilých zajištění, budou způsobilá do 31. května 2007. Do tohoto data budou aplikovány srážky spojené s obchodovatelnými aktivy řádu 2 (podle definice v Obecné dokumentaci z února 2005). Rada guvernérů dále rozhodla, že podílové listy francouzských *fonds communs de créances* (FCC), zahrnuté mezi aktiva řádu 1, budou způsobilé po přechodu do 31. prosince 2008.
- 3 Specifické skupiny neobchodovatelných aktiv – úvěrových pohledávek – se týká přechodné období do 31. prosince 2011, během něhož se omezený počet kritérií způsobilosti a provozních kritérií může v rámci eurozóny lišit (viz bod 6.2.2).
- 4 Tento seznam je zveřejňován a denně aktualizován na internetové stránce ECB (www.ecb.int). Ve veřejném seznamu způsobilých obchodovatelných aktiv nejsou zahrnuta obchodovatelná aktiva emitovaná nefinančními podniky bez ratingu externí ratingové instituce pro danou emisi, emitenta či ručitele. V případě těchto dluhových nástrojů způsobilost závisí na hodnocení úvěrového rizika zdrojem, který zvolila příslušná protistrana v souladu s pravidly rámce hodnocení úvěrového rizika pro úvěrové pohledávky, která jsou uvedena v bodě 6.3.3.

Způsobilost ostatních obchodovatelných aktiv je určena s využitím následujících kritérií způsobilosti (viz také tabulka 4):

DRUH AKTIVA

Musí se jednat o *dluhový nástroj*, který:

- (a) zní na pevnou a bezpodmínečně stanovenou částku jistiny, a
- (b) má kupón, který nemůže vést k zápornému peněžnímu toku. Tento kupón by měl navíc být: (i) kupónem s nulovou sazbou, (ii) kupónem s pevnou sazbou, nebo (iii) kupónem s proměnlivou sazbou vázanou na referenční úrokovou sazbu. Kupón může být vázán na změnu hodnocení samotného emitenta. Způsobilé jsou rovněž dluhopisy vázané na inflaci.

Tyto charakteristiky musí být zachovány až do okamžiku umoření. Dluhové nástroje nesmí udělovat práva k jistině nebo úroku, která jsou podřízena právům držitelů jiných dluhových nástrojů téhož emitenta.

Požadavek (a) se nevztahuje na *cenné papíry zajištěné aktivy* s výjimkou dluhopisů emitovaných úvěrovými institucemi v souladu s kritérii stanovenými v článku 22 odst. 4 směrnice o SKIPCP⁵ (označovaných jako „zajištěné bankovní dluhopisy“). Eurosystem hodnotí způsobilost jiných cenných papírů zajištěných aktivy než zajištěných bankovních dluhopisů podle následující kritérií.

Pro aktiva, která vytvářejí peněžní toky zajišťující cenné papíry zajištěné aktivy, platí následující:

- (a) musí být právně nabyta v souladu se zákony příslušného členského státu od původce nebo prostředníka při sekuritizaci prostřednictvím jednotky pro speciální účel, a to způsobem, který Eurosystem považuje za „tradiční“ sekuritizaci, vynutitelnou vůči jakékoli třetí straně. Nesmí být dostupná pro původce aktiv ani jeho věřitele, a to i v případě úpadku původce aktiv, a

- (b) nesmí se skládat, ať už zcela nebo zčásti, skutečně či potenciálně, z úvěrových dluhopisů či podobných pohledávek vyplývajících z převodu úvěrového rizika prostřednictvím úvěrových derivátů.

Má-li být aktivum způsobilé, nesmí být v rámci strukturované emise tranše (nebo dílčí tranše) podřízena ostatním tranším stejné emise. Tranše (nebo dílčí tranše) se nepovažuje za podřízenou jiným tranším (nebo dílčími tranšemi) téže emise, a je tedy „nadřizenou“, pokud je tato tranše (nebo dílčí tranše) – podle příslušného pořadí přednosti pro splácení ve smyslu nabídkového dokumentu, jež se uplatňuje po doručení výzvy k předčasnému splácení („enforcement notice“) – splacena (a to co do jistiny i úroku) předtím, než jsou splaceny ostatní tranše či dílčí tranše, anebo pokud jako poslední ponese ztráty související s podkladovými aktivy.

Eurosystem si vyhrazuje právo vyžadovat od příslušné třetí strany (např. emitenta, původce aktiv či organizátora sekuritizace) vysvětlení nebo právní potvrzení, která považuje za nezbytná k posouzení způsobilosti cenných papírů zajištěných aktivy.

ÚVĚROVÉ STANDARDY

Dluhový nástroj musí splňovat vysoké úvěrové standardy, specifikované v pravidlech rámce hodnocení úvěrového rizika pro obchodovatelná aktiva, která jsou uvedena v bodu 6.3.2.

MÍSTO VYDÁNÍ

Dluhový nástroj musí být uložen/registrován (vydán) v EHP, a to u centrální banky nebo u střediska evidence cenných papírů, které

5 Směrnice Rady 85/611/EHS ze dne 20. prosince 1985 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP), Úř. věst. L 375, 31.12.1985, s. 3, ve znění směrnice 2005/1/ES, Úř. věst. L 79, 24.3.2005, s. 9.

splňuje minimální standardy stanovené ECB⁶. V případě obchodovatelného dluhového nástroje emitovaného nefinančním podnikem⁷, který není hodnocen externí ratingovou institucí, musí být místem vydání eurozóna.

POSTUPY VYPOŘÁDÁNÍ

Dluhový nástroj musí být převoditelný v zaknihované formě. Musí být držen (vypořádán) v eurozóně prostřednictvím účtu u Eurosystemu nebo v systému vypořádání obchodů s cennými papíry, který splňuje standardy stanovené ECB, aby bezvadnost zajištění a jeho realizace podléhaly právu země eurozóny.

Pokud středisko evidence cenných papírů, ve kterém je aktivum vydáno, a systém vypořádání obchodů s cennými papíry, ve kterém je aktivum drženo, nejsou totožné, musí být obě tyto instituce propojeny spojením schváleným ECB⁸.

ZPŮSOBILÉ TRHY

Dluhový nástroj musí být schválen k obchodování na regulovaném trhu, jak je vymezen ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích s finančními instrumenty⁹, nebo obchodován na určitých neregulovaných trzích, jak jsou vymezeny ECB¹⁰. Hodnocení neregulovaných trhů Eurosystemem se opírá o tři principy – bezpečnost, transparentnost a dostupnost¹¹.

DRUH EMITENTA/RUČITELE

Dluhový nástroj může být emitován nebo zaručen centrálními bankami, subjekty veřejného sektoru, subjekty soukromého sektoru, případně mezinárodními či nadnárodními institucemi. Dluhové nástroje jiné než zajištěné bankovní dluhopisy, které jsou emitované úvěrovými institucemi, jsou způsobilé jen tehdy, jsou-li schváleny k obchodování na regulovaném trhu podle výše uvedené definice.

MÍSTO USAZENÍ EMITENTA/RUČITELE

Emitent musí být usazen v EHP nebo v jedné ze zemí G10 mimo EHP¹².

V takovém případě mohou být dluhové nástroje považovány za způsobilé pouze tehdy, jestliže Eurosystem dospěje k závěru, že jeho práva budou náležitým způsobem chráněna podle zákonů dané země G10 mimo EHP. Za tímto účelem musí být Eurosystemu předloženo formálně a věcně přijatelné právní hodnocení, aby aktiva mohla být uznána za způsobilá. V případě cenného papíru zajištěného aktivy musí být emitent usazen v EHP.

Ručitel musí být usazen v EHP.

Mezinárodní či nadnárodní instituce jsou způsobilými emitenty/ručiteli bez ohledu na jejich místo usazení. V případě obchodovatelného dluhového nástroje emitovaného nefinančním podnikem, který není hodnocen externí ratingovou institucí, musí být emitent/ručitel usazen v eurozóně.

6 Mají-li být způsobilé, musí být mezinárodní dluhové cenné papíry na doručitele v globální podobě od 1. ledna 2007 emitovány jako „New Global Notes“ (NGN) a musí být uloženy u společného uschovatele, který je mezinárodním střediskem evidence cenných papírů, případně střediskem evidence cenných papírů, které splňuje minimální požadavky stanovené ECB. Mezinárodní dluhové cenné papíry na doručitele v globální podobě, které byly emitovány jako „Classical Global Notes“ před 1. lednem 2007 a zastupitelné cenné papíry emitované pod stejným kódem ISIN od tohoto dne dále zůstanou způsobilé do dne splatnosti.

7 Nefinanční podniky jsou definovány v Evropském systému účtů 1995 (ESA 95).

8 Popis standardů k využití způsobilých systémů vypořádání obchodů s cennými papíry v eurozóně a aktualizovaný seznam způsobilých spojení mezi těmito systémy lze najít na internetové stránce ECB (www.ecb.int).

9 Úř. věst. L 145, 30.4.2004, s. 1.

10 Seznam způsobilých neregulovaných trhů je zveřejňován na internetových stránkách ECB (www.ecb.int) a aktualizován nejméně jednou ročně.

11 „Bezpečnost“, „transparentnost“ a „dostupnost“ jsou Eurosystemem definovány výlučně s ohledem na vykonávání funkce správy zajištění. Cílem výběru není hodnotit skutečnou kvalitu trhů. Význam těchto principů je následující: *Bezpečnost* znamená jistotu ohledně transakcí, zejména jistotu platnosti a vynutitelnosti transakcí. *Transparentnost* se rozumí volný přístup k informacím o procedurálních a provozních pravidlech trhu, finančních vlastnostech aktiv, mechanismu tvorby cen a relevantních cenách a množstvích (kotacích, úrokových sazbách, objemech obchodování, zůstatcích atd.). *Dostupnost* označuje schopnost Eurosystemu účastnit se trhu a mít k němu přístup. Trh je dostupný pro účely správy zajištění, jestliže jeho procedurální a provozní pravidla umožňují Eurosystemu podle potřeby za tímto účelem získávat informace a provádět transakce.

12 Mezi země skupiny G10, jež nejsou součástí EHP, v současnosti patří Spojené státy, Kanada, Japonsko a Švýcarsko.

MĚNA

Dluhový nástroj musí být denominován v eurech¹³.

6.2.2 KRITÉRIA ZPŮSOBILOSTI PODKLADOVÝCH AKTIV

V rámci jednotného seznamu způsobilých zajištění jsou způsobilé dva druhy neobchodovatelných aktiv: úvěrové pohledávky a neobchodovatelné klientské dluhové nástroje kryté hypotékou¹⁴.

ÚVĚROVÉ POHLEDÁVKY

Úvěrové pohledávky¹⁵ musí splňovat tato minimální *kritéria způsobilosti* (viz také tabulka 4):

- *Druh aktiva:* Musí se jednat o úvěrovou pohledávku, která představuje závazek dlužníka vůči protistraně Eurosystemu. Úvěrové pohledávky se „snižujícím se zůstatkem“ (kde jistina a úrok jsou spláceny postupně podle předem stanoveného kalendáře) jsou také způsobilé. Nečerpané úvěrové linky (např. nečerpané rámce revolvingových úvěrových pohledávek), přečerpaní běžných účtů a akreditivy (které umožňují použití úvěrů, ale nejsou úvěrovými pohledávkami jako takovými) nejsou způsobilé. Podíl instituce účastníci se syndikátu v rámci syndikovaného úvěru je považován za způsobilý druh úvěrové pohledávky. Úvěrové pohledávky nesmí udělovat práva k jistině nebo úroku, která jsou podřízena právům držitelů jiných úvěrových pohledávek nebo dluhových nástrojů téhož emitenta.

Úvěrová pohledávka musí: (a) znít na pevně a bezpodmínečně stanovenou částku jistiny a (b) mít úrokovou sazbu, která nemůže vést k zápornému peněžnímu toku. Tato úroková sazba by měla navíc: (i) odpovídat nulovému kupónu, (ii) být pevná, nebo (iii) být pohyblivá a vázaná na referenční úrokovou sazbu. Tyto charakteristiky musí být zachovány až do okamžiku umoření.

- *Druh dlužníka/ručitele:* Způsobilými dlužníky či ručiteli jsou nefinanční podniky¹⁶, subjekty veřejného sektoru a mezinárodní či nadnárodní instituce. Každý dlužník je individuálně odpovědný za plné splacení příslušné úvěrové pohledávky (spoludlužníci společně odpovědní za individuální úvěrové pohledávky jsou vyloučeni).
- *Místo usazení dlužníka/ručitele:* Dlužník/ručitel musí být usazen v eurozóně. Tento požadavek se netýká mezinárodních či nadnárodních institucí.
- *Úvěrové standardy:* Kvalita úvěrových pohledávek se posuzuje podle úvěruschopnosti dlužníka/ručitele. Úvěrové pohledávky musí splňovat vysoké úvěrové standardy, specifikované v pravidlech rámce hodnocení úvěrového rizika pro neobchodovatelná aktiva, která jsou uvedena v bodu 6.3.3.
- *Minimální výše:* V okamžiku předložení protistranou pro účely zajištění (mobilizace) musí úvěrová pohledávka dosahovat stanovené minimální výše. V přechodném období (od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2011) může každá národní centrální banka stanovit vlastní minimální výši pro domácí úvěrové pohledávky. Pro přeshraniční použití platí v přechodném období společná minimální výše 500 000 EUR¹⁷. Od 1. ledna 2012 bude platit společná minimální výše 500 000 EUR pro všechny úvěrové pohledávky v celé eurozóně.

¹³ V eurech nebo jeho národních denominacích.

¹⁴ Od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2011 bude pro úvěrové pohledávky platit přechodný režim, který umožní národním centrálním bankám zvolit minimální výši úvěrové pohledávky způsobilé pro účely zajištění (kromě přeshraničního užití) a určit, zda bude účtován poplatek za vyřízení. K 1. lednu 2012 bude zaveden jednotný režim.

¹⁵ Úvěrové pohledávky se také označují jako bankovní úvěry. *Schuldscheindarlehen* a nizozemské registrované soukromé pohledávky za vládou či jinými způsobilými dlužníky (např. bytovými družstvy), které jsou kryty vládní zárukou, jsou považovány za ekvivalenty úvěrových pohledávek.

¹⁶ Podle definice v ESA 95.

¹⁷ Banque centrale du Luxembourg bude uplatňovat společnou minimální výši pro přeshraniční použití nejpозději od 1. ledna 2008. Do té doby bude uplatňovat minimální výši 1 000 000 EUR.

- *Postup vyřízení:* Úvěrová pohledávka musí být vyřízena podle postupů Eurosystemu, definovaných v příslušné národní dokumentaci.
- *Rozhodné právo:* Smlouva o úvěrové pohledávce a smlouva mezi protistranou a národní centrální bankou, kterou se úvěrová pohledávka mobilizuje jako zajištění („mobilizační smlouva“), se musí řídit právem členského státu, který je členem eurozóny. Celkový počet právních řádů, jimiž se řídí (i) protistrana, (ii) věřitel, (iii) dlužník, (iv) ručitel (existuje-li), (v) smlouva o úvěrové pohledávce a (vi) mobilizační smlouva, nesmí být vyšší než dva.
- *Měna:* Úvěrová pohledávka musí být denominována v eurech¹⁸.
- *Druh emitenta:* Způsobilými emitenty jsou úvěrové instituce, které jsou způsobilými protistranami.
- *Místo usazení emitenta:* Emitent musí být usazen v eurozóně.
- *Postup vyřízení:* Klientský dluhový nástroj krytý hypotékou musí být vyřízen podle postupů Eurosystemu, definovaných v příslušné národní dokumentaci.
- *Měna:* Tyto nástroje musí být denominovány v eurech²⁰.

6.2.3 DODATEČNÉ POŽADAVKY NA VYUŽITÍ ZPŮSOBILÝCH AKTIV

DODATEČNÉ PRÁVNÍ POŽADAVKY NA ÚVĚROVÉ POHLEDÁVKY

Musí být splněny dodatečné právní požadavky, aby bylo zabezpečeno, že úvěrové pohledávky jsou platně zajištěny a že mohou být rychle realizovány v případě nedodržení závazku protistranou. Tyto právní požadavky se týkají:

NEOBCHODOVATELNÉ KLIENTSKÉ DLUHOVÉ NÁSTROJE KRYTÉ HYPOTÉKOU:

Na tyto nástroje se vztahují následující kritéria způsobilosti (viz také tabulka 4):

- *Druh aktiva:* Musí se jednat o dluhový nástroj (vlastní nebo cizí směnku), který je zajištěn souborem hypoték na bydlení a není plně sekuritizován. Musí být možné nahrazení aktiv v souboru podkladových aktiv a musí existovat mechanismus zajišťující, že Eurosystem bude mít přednost před věřiteli jinými než těmi, na něž se vztahuje výjimka z důvodů veřejného pořádku¹⁹.

Klientský dluhový nástroj krytý hypotékou musí: (a) znít na pevně a bezpodmínečně stanovenou částku jistiny a (b) mít úrokovou sazbu, která nemůže vést k zápornému peněžnímu toku.

- *Úvěrové standardy:* Tyto nástroje musí splňovat vysoké úvěrové standardy, specifikované v pravidlech rámce hodnocení úvěrového rizika pro klientské dluhové nástroje kryté hypotékou, která jsou uvedena v bodu 6.3.3.

- ověření existence úvěrových pohledávek,
- vyrozumění dlužníka o mobilizaci úvěrové pohledávky nebo registrace takové mobilizace,
- absence omezení týkajících se bankovního tajemství a mlčenlivosti,
- absence omezení týkajících se mobilizace úvěrové pohledávky, a
- absence omezení týkajících se realizace úvěrové pohledávky.

Obsah těchto právních požadavků je uveden v příloze 7. Další podrobnosti o národních jurisdikcích jsou k dispozici v příslušné národní dokumentaci.

¹⁸ Viz poznámka pod čarou 13 v této kapitole.

¹⁹ V současné době jsou jediným nástrojem v této třídě aktiv irské vlastní směnky kryté hypotékou.

²⁰ Viz poznámka pod čarou 13 v této kapitole.

PRAVIDLA PRO VYUŽITÍ ZPŮSOBILÝCH AKTIV

Obchodovatelná aktiva mohou být využita pro všechny operace měnové politiky, které jsou založeny na podkladových aktivech, tj. reverzní a přímé operace na volném trhu, a pro mezní zápůjční facilitu. Neobchodovatelná aktiva lze využít jako podkladová aktiva pro reverzní operace na volném trhu a pro mezní zápůjční facilitu. Nejsou využívána v přímých transakcích Eurosystemu. Veškerá obchodovatelná i neobchodovatelná aktiva mohou být rovněž využita jako podkladová aktiva pro vnitrodenní úvěr.

Bez ohledu na to, zda obchodovatelné nebo neobchodovatelné aktivum splňuje všechna kritéria způsobilosti, nesmí protistrana předložit jako zajištění žádné aktivum emitované či zaručené jí samou nebo jakýmkoli jiným subjektem, s nímž je protistrana úzce propojena²¹.

Úzké propojení znamená situaci, kdy je protistrana spojena s emitentem/dlužníkem/ručitelem způsobilých aktiv z následujících důvodů:

- (i) protistrana vlastní 20 % či více kapitálu emitenta/dlužníka/ručitele, případně jeden či více podniků, v nichž protistrana vlastní většinu kapitálu, vlastní 20 % či více kapitálu emitenta/dlužníka/ručitele, nebo protistrana a jeden či více podniků, v nichž protistrana vlastní většinu kapitálu, dohromady vlastní 20 % či více kapitálu emitenta/dlužníka/ručitele, nebo
- (ii) emitent/dlužník/ručitel vlastní 20 % či více kapitálu protistrany, případně jeden či více podniků, v nichž emitent/dlužník/ručitel vlastní většinu kapitálu, vlastní 20 % či více kapitálu protistrany, nebo emitent/dlužník/ručitel a jeden či více podniků, v nichž emitent/dlužník/ručitel vlastní většinu kapitálu, dohromady vlastní 20 % či více kapitálu protistrany, nebo
- (iii) třetí strana vlastní většinu kapitálu protistrany i většinu kapitálu emitenta/

dlužníka/ručitele, ať už přímo, či nepřímo prostřednictvím jednoho či více podniků, v nichž třetí strana vlastní většinu kapitálu.

Toto ustanovení o úzkém propojení se nevztahuje na: a) úzké propojení mezi protistranou a orgány veřejné moci zemí EHP (včetně případů, kdy je tento orgán veřejné moci ručitelem emitenta/dlužníka/ručitele); b) zajištěné bankovní dluhopisy, emitované v souladu s kritérii stanovenými v čl. 22 odst. 4 směrnice o SKIPCP; nebo c) případy, při kterých jsou dluhové nástroje chráněny zvláštními právními zárukami srovnatelnými s b).

Národní centrální banky se mohou rozhodnout, že i přes jejich způsobilost nepřijmou jako zajištění následující obchodovatelná či neobchodovatelná aktiva:

- dluhové nástroje splatné přede dnem splatnosti operace měnové politiky, pro kterou jsou využívány jako podkladová aktiva²², a
- dluhové nástroje s příjmovým tokem (např. kupónovou platbou) v průběhu období až do dne splatnosti operace měnové politiky, pro kterou jsou využívány jako podkladová aktiva.

Veškerá způsobilá obchodovatelná i neobchodovatelná aktiva musí být využitelná na přeshraničním základě v celé eurozóně. To znamená, že všechny protistrany Eurosystemu musí být schopny způsobilá aktiva buď prostřednictvím spojení se svými domácími

²¹ Pokud protistrana využívá aktiva, která nesmí využívat nebo pokračovat v jejich využívání k zajištění nesplaceného úvěru z důvodu totožnosti jejich emitenta/dlužníka/ručitele nebo existence úzkého propojení mezi nimi, je povinna o tom okamžitě uvědomit příslušnou národní centrální banku. Tato aktiva se při následujícím dni oceňování ocení nulovou hodnotou a může dojít k výzvě k dodatkové úhradě (viz příloha 6). Kromě toho musí protistrana tato aktiva co nejdříve odstranit.

²² Pokud by měly národní centrální banky umožnit využití nástrojů se splatností kratší, než je splatnost operací měnové politiky, pro které slouží jako podkladová aktiva, budou protistrany vyzvány k nahrazení takovýchto aktiv ke dni splatnosti nebo před jejím uplynutím.

Tabulka 4 Způsobila aktiva pro měnové operace Eurosystemu

Kritéria způsobilosti	Obchodovatelná aktiva ¹⁾	Neobchodovatelná aktiva ²⁾	
Druh aktiva	Dluhové cenné papíry ECB Ostatní obchodovatelné dluhové nástroje	Úvěrové pohledávky	Klientské dluhové nástroje kryté hypotékou
Úvěrový standard	Aktivum musí splňovat vysoké úvěrové standardy. Tyto jsou hodnoceny podle pravidel rámce hodnocení úvěrového rizika pro obchodovatelná aktiva ³⁾ .	Dlužník/ručitel musí splňovat vysoké úvěrové standardy. Úvěruschopnost je hodnocena podle pravidel rámce hodnocení úvěrového rizika pro úvěrové pohledávky.	Aktivum musí splňovat vysoké úvěrové standardy. Tyto jsou hodnoceny podle pravidel rámce hodnocení úvěrového rizika pro klientské dluhové nástroje kryté hypotékou.
Místo vydání	EHP ³⁾	Neuplatňuje se.	Neuplatňuje se.
Postupy vypořádání/vyřízení	Místo vypořádání: eurozóna Nástroje musí být uloženy centrálně v zaknihované podobě u národních centrálních bank nebo systémů vypořádání obchodů s cennými papíry, které splňují minimální standardy ECB.	Postupy Eurosystemu	Postupy Eurosystemu
Druh emitenta/dlužníka/ručitele	Centrální banky Veřejný sektor Soukromý sektor Mezinárodní a nadnárodní instituce	Veřejný sektor Nefinanční podniky Mezinárodní a nadnárodní instituce	Úvěrové instituce
Místo usazení emitenta/dlužníka/ručitele	Emitent ³⁾ : EHP nebo země G10 mimo EHP Ručitel ³⁾ : EHP	Eurozóna	Eurozóna
Způsobilé trhy	Regulované trhy Neregulované trhy akceptované ECB	Neuplatňuje se	Neuplatňuje se
Měna	Euro	Euro	Euro
Minimální výše	Neuplatňuje se	Minimální výše v době předložení úvěrové pohledávky. Od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2011: – pro domácí využití: podle rozhodnutí národní centrální banky – pro přeshraniční použití: společná minimální výše 500 000 EUR ⁴⁾ Od 1. ledna 2012: společná minimální výše 500 000 EUR v celé eurozóně.	Neuplatňuje se
Rozhodné právo pro úvěrové pohledávky	Neuplatňuje se	Rozhodné právo pro smlouvy o úvěrových pohledávkách a jejich mobilizaci: právo země, jež je členem eurozóny. Celkový počet různých právních řádů, jimiž se řídí i) protistrana, ii) věřitel, iii) dlužník, iv) ručitel (existuje-li), v) smlouva o úvěrové pohledávce, a vi) mobilizační smlouva, nesmí být vyšší než dva.	Neuplatňuje se
Přeshraniční využití	Ano	Ano	Ano

1) Další podrobnosti jsou uvedeny v bodu 6.2.1.

2) Další podrobnosti jsou uvedeny v bodu 6.2.2.

3) V případě obchodovatelných dluhových nástrojů bez ratingu, emitovaných nebo zaručených nefinančními podniky, úvěrový standard závisí na hodnocení úvěrového rizika zdrojem, který zvolila příslušná protistrana v souladu s pravidly rámce hodnocení úvěrového rizika pro úvěrové pohledávky, která jsou uvedena v bodě 6.3.3. V případě těchto obchodovatelných dluhových nástrojů byla upravena následující kritéria způsobilosti pro obchodovatelná aktiva: místo usazení emitenta/ručitele: eurozóna; místo vydání: eurozóna.

4) Banque centrale du Luxembourg bude uplatňovat společnou minimální výši pro přeshraniční použití nejpозději od 1. ledna 2008. Do té doby bude uplatňovat minimální výši 1 000 000 EUR.

systémy vypořádání obchodů s cennými papíry (v případě obchodovatelných aktiv), nebo jinými způsobilými postupy využívat ke získávání úvěrů od národní centrální banky členského státu, ve kterém je protistrana usazena (viz bod 6.6).

6.3 RÁMEC HODNOCENÍ ÚVĚROVÉHO RIZIKA

6.3.1 ROZSAH A PRVKY

Rámec hodnocení úvěrového rizika (Eurosystem credit assessment framework, ECAF) definuje postupy, pravidla a techniky, které zajišťují, že bude splněn požadavek Eurosystemu na vysoké úvěrové standardy pro veškerá způsobilá aktiva.

V tomto obecném rámci Eurosystem stanoví odlišně vysoké úvěrové standardy pro obchodovatelná a neobchodovatelná aktiva (viz body 6.3.2 a 6.3.3), aby zohlednil rozdílnou právní povahu těchto aktiv a provozní účinnost.

Při stanovování úvěrových standardů pro způsobilá aktiva Eurosystem přihlíží k informacím poskytnutým systémy hodnocení úvěrového rizika, které spadají pod jeden ze čtyř druhů zdrojů, konkrétně externí ratingové instituce, interní systémy hodnocení úvěrového rizika národních centrálních bank, interní systémy protistran na bázi ratingů nebo ratingové nástroje třetích stran. Při hodnocení úvěrových standardů Eurosystem dále bere v úvahu institucionální kritéria a prvky zaručující podobnou ochranu držitele nástroje, například záruky.

Referenční hodnota Eurosystemu pro stanovení minimálního požadavku na vysoké úvěrové standardy (jeho „práh úvěrové kvality“) je definován ratingem „single A“²³. Eurosystem považuje pravděpodobnost selhání v horizontu 1 roku ve výši 0,10 % za odpovídající ratingu „single A“, přičemž tato hodnota podléhá pravidelnému přezkoumání. Rámec hodnocení úvěrového rizika vychází z definice selhání podle směrnice EU o kapitálové přiměřenosti²⁴. Eurosystem zveřejňuje a pravidelně přehodnocuje nejnižší stupeň ratingu, který splňuje práh

úvěrové kvality pro každou z akceptovaných externích ratingových institucí, aniž by přebíral jakoukoli odpovědnost za hodnocení externí ratingové instituce.

Eurosystem si vyhrazuje právo určit, zda emise, emitent, dlužník nebo ručitel splňují jeho požadavky na vysoké úvěrové standardy na základě jakýchkoli informací, které považuje za relevantní, a může na tomto základě aktiva odmítnout. Vychází-li takové odmítnutí z informací pro účely obezřetnostního dohledu, využití těchto informací poskytnutých protistranami nebo orgány dohledu musí být nezbytné pro institucionální úkoly Eurosystemu při provádění měnové politiky a musí jim přesně odpovídat.

K zajištění konzistentnosti, přesnosti a porovnatelnosti čtyř zdrojů využívaných v rámci hodnocení úvěrového rizika Eurosystem vypracoval kritéria pro každý z těchto zdrojů (viz bod 6.3.4) a pravidelně sleduje jejich hodnocení úvěrového rizika ve srovnání s prahem úvěrové kvality (viz bod 6.3.5).

6.3.2 STANOVENÍ VYSOKÝCH ÚVĚROVÝCH STANDARDŮ PRO OBCHODOVATELNÁ AKTIVA

Vysoké úvěrové standardy pro obchodovatelná aktiva se stanovují na základě následujících kritérií:

- *Hodnocení externí ratingové instituce:* Nejméně jedno hodnocení dané emise (není-li dostupné, pak hodnocení emitenta) ze strany akceptované externí ratingové instituce (viz bod 6.3.4) musí splňovat práh

23 „Single A“ znamená dlouhodobý rating nejméně „A-“ u agentur Fitch a Standard&Poor's, nebo „A3“ u Moody's.

24 Jedná se o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu, Úř. věst. L 177, 30.6.2006, s. 1 a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES ze dne 14. června 2006 o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí, Úř. věst. L 177, 30.6.2006, s. 201.

úvěrové kvality stanovený Eurosystemem^{25, 26}. Jak vyplývá z bodu 6.3, ECB zveřejňuje práh úvěrové kvality pro každou akceptovanou externí ratingovou instituci²⁷.

- **Záruky:** Není-li k dispozici hodnocení emitenta (akceptovanou) externí ratingovou institucí, mohou být vysoké úvěrové standardy stanoveny na základě záruk poskytnutých finančně zdravými ručiteli. Finanční zdraví ručitele se posuzuje na základě hodnocení úvěrového rizika ze strany externí ratingové instituce, které odpovídá prahu úvěrové kvality stanovenému Eurosystemem. Záruka musí splňovat tyto podmínky:

- záruka je považována za přijatelnou, pokud ručitel poskytne bezpodmínečnou a neodvolatelnou záruku za závazky emitenta, které se týkají splacení jistiny, úroků a jakýchkoli dalších částek splatných v souvislosti s dluhovými nástroji jejich držitelů, dokud tyto závazky zcela nezaniknou,
- záruka musí být splatná na první výzvu (nezávisle na zajištěném dluhovém cenném papíru). Záruky poskytnuté veřejnoprávními subjekty, které jsou oprávněny vybírat daně, by měly být buď splatné na první výzvu, nebo by se měla platba uskutečnit včas a okamžitě po nedodržení zajištěného závazku. Závazky ručitele plynoucí ze záruky musí být přinejmenším rovnocenné všem ostatním nezajištěným závazkům ručitele,
- záruka musí být upravena právními předpisy některého členského státu EU a musí být platná, závazná a na ručiteli vymahatelná,
- právní potvrzení platnosti, závaznosti a vymahatelnosti záruky musí být Eurosystemu předloženo v podobě formálně i věcně přijatelné, a to předtím, než je aktivum zajištěné zárukou uznáno za způsobilé. Pokud je ručitel usazen

v jiném právním systému než v tom, jehož právní předpisy upravují poskytovanou záruku, je součástí potvrzení i to, že záruka je platná a vymahatelná podle právních předpisů vztahujících se na místo usazení ručitele. Právní potvrzení by mělo být předloženo k přezkoumání té národní centrální bance, která ohlašuje určité aktivum, jež je zajištěné zárukou, k zařazení na seznam způsobilých aktiv²⁸. Potřeba právního potvrzení se nevztahuje na záruky poskytnuté v souvislosti s dluhovými nástroji s jednotlivým ohodnocením aktiv nebo na záruky poskytnuté veřejnoprávními subjekty oprávněnými vybírat daně. Požadavek vymahatelnosti se řídí úpadkovým a konkursním právem, obecnými zásadami spravedlnosti a dalšími obdobnými právními předpisy a zásadami, které se vztahují na ručitele a které obecně ovlivňují práva věřitele vůči ručiteli.

Není-li pro emisi, emitenta či ručitele k dispozici hodnocení úvěrového rizika externí ratingovou institucí, stanoví se vysoké úvěrové standardy takto:

- **Emitenti či ručitelé z veřejného sektoru v eurozóně:** Je-li obchodované aktivum emitováno či zaručeno regionální vládou, místním orgánem či subjektem veřejného sektoru usazeným v eurozóně podle definice směrnice o kapitálové přiměřenosti, použije se následující postup:

25 Jestliže pro tutéž emisi/dlužníka či ručitele existuje více ratingových hodnocení, která se mohou lišit, použije se nejlepší dostupné ratingové hodnocení.

26 V případě zajištěných bankovních dluhopisů se má za to, že splňují vysoké úvěrové standardy bez ohledu na pravidla stanovená v kritériích pro hodnocení úvěrového rizika externími ratingovými institucemi, jestliže přesně odpovídají kritériím stanoveným v čl. 22 odst. 4 směrnice o SKIPCP.

27 Tyto informace jsou zveřejňovány na internetové stránce ECB (www.ecb.int).

28 Národní centrální bankou, která ohlašuje aktivum, je zpravidla národní centrální banka země, kde aktivum bude přijato k obchodování/obchodováno na způsobilém trhu. Je-li aktivum přijato k obchodování/obchodováno na více trzích, případně dotazy zodpoví ECB na adrese eligible-assets.hotline@ecb.int.

Tabulka 5 Implicitní hodnocení úvěrového rizika emitentů, dlužníků či ručitelů bez hodnocení externí ratingovou institucí pro regionální vlády, místní orgány a subjekty veřejného sektoru

	Klasifikace emitentů, dlužníků či ručitelů podle směrnice o kapitálové přiměřenosti	Implicitní hodnocení podle rámce hodnocení úvěrového rizika pro emitenta, dlužníka či ručitele z příslušné skupiny
Skupina 1	Regionální vlády, místní orgány a subjekty veřejného sektoru, ke kterým lze podle příslušných orgánů dohledu pro účely kapitálové přiměřenosti přistupovat stejně jako k ústřední vládě	Přidělí se hodnocení úvěrového rizika externí ratingovou institucí platné pro ústřední vládu země, kde je subjekt usazen
Skupina 2	Regionální vlády, místní orgány a subjekty veřejného sektoru, ke kterým lze podle příslušných orgánů dohledu pro účely kapitálové přiměřenosti přistupovat stejně jako k úvěrovým institucím	Přidělí se hodnocení úvěrového rizika o jeden stupeň úvěrové kvality ¹⁾ nižší než hodnocení externí ratingovou institucí platné pro ústřední vládu země, kde je subjekt usazen
Skupina 3	Ostatní subjekty veřejného sektoru	K těmto subjektům se přistupuje jako k emitentům či dlužníkům ze soukromého sektoru

1) Informace o stupních úvěrové kvality jsou zveřejňovány na internetové stránce ECB (www.ecb.int).

– emitent či ručitel je v souladu se směrnicí o kapitálové přiměřenosti zařazen do jedné ze tří skupin²⁹, uvedených v tabulce 5,

– implicitní hodnocení úvěrového rizika pro emitenty či ručitele ze skupin 1 a 2 je odvozeno od hodnocení ústřední vlády země, kde je emitent či ručitel usazen, externí ratingovou institucí. Toto implicitní hodnocení úvěrového rizika musí splňovat práh úvěrové kvality stanovený Eurosystemem. Emitentům či ručitelům ze skupiny 3 není přiřazeno žádné implicitní hodnocení úvěrového rizika.

- *Emitenti či ručitelé ze sektoru nefinančních podniků v eurozóně:* Jestliže vysoké úvěrové standardy pro obchodovatelná aktiva, která jsou emitována či zaručena nefinančními podniky³⁰ usazenými v eurozóně, nemohou být určeny na základě hodnocení emise, emitenta nebo ručitele externí ratingovou institucí, použijí se pravidla rámce hodnocení úvěrového rizika pro úvěrové pohledávky a protistranám bude umožněno využití vlastního interního ratingového systému, interních systémů hodnocení úvěrového rizika národních centrálních bank nebo ratingových nástrojů třetích stran.

Obchodovatelné dluhové nástroje, které nemají rating a jsou emitované nefinančními podniky, nejsou součástí veřejného seznamu způsobilých obchodovatelných aktiv.

6.3.3 STANOVENÍ VYSOKÝCH ÚVĚROVÝCH STANDARDŮ PRO NEOBCHODOVATELNÁ AKTIVA

ÚVĚROVÉ POHLEDÁVKY

Pro stanovení požadavku na vysoké úvěrové standardy pro dlužníky nebo ručitele v případě úvěrových pohledávek si protistrany musí zvolit jeden hlavní zdroj hodnocení úvěrového rizika z dostupných zdrojů akceptovaných Eurosystemem. Protistrana si zvolí jeden systém z dostupného zdroje hodnocení úvěrového rizika. Výjimkou je hodnocení externí ratingovou institucí, kde mohou být využity všechny akceptované ratingové systémy.

Protistrany se musí držet zvoleného zdroje nejméně po dobu jednoho roku, aby se vyloučilo „přeskakování“ mezi hodnoceními úvěrového rizika (tj. hledání nejlepšího hodnocení, které

²⁹ Očekává se, že seznam subjektů zařazených do těchto tří skupin a kritéria pro klasifikaci emitentů, dlužníků či ručitelů do těchto tří skupin budou společně s odkazy na relevantní internetové stránky národních orgánů dohledu k dispozici na internetové stránce Výboru evropských orgánů bankovního dohledu (CEBS): http://www.c-eps.org/SD/Rules_AdditionalInformation.htm

³⁰ Viz poznámka pod čarou 7 v této kapitole.

zaručí způsobilost, ze všech dostupných zdrojů či systémů podle jednotlivých dlužníků). Protistrany, které si přejí změnit zdroj hodnocení úvěrového rizika po minimální době jednoho roku, musí předložit odůvodněnou žádost příslušné národní centrální bance.

Protistranám může být po předložení odůvodněné žádosti umožněno využívání více než jednoho zdroje nebo systému. Zvolený hlavní zdroj hodnocení úvěrového rizika by měl pokrýt největší počet dlužníků navržených protistranou. Využití více než jednoho zdroje nebo systému hodnocení úvěrového rizika by se mělo opírat o dostatečné odůvodnění. Toto odůvodnění by v zásadě mohlo vycházet z nedostatečného pokrytí hlavního zdroje nebo systému hodnocení úvěrového rizika.

Protistrany musí národní centrální banku bez prodlení uvědomit o jakékoli úvěrové události, včetně zpoždění plateb navrženými dlužníky, která je protistraně známá, a bude-li to nezbytné, stáhnout nebo nahradit aktiva. Protistrany jsou dále povinny zajistit, že budou pro dlužníky či ručitele z předložených aktiv používat nejnovější aktualizace hodnocení úvěrového rizika ze zvoleného zdroje nebo systému hodnocení úvěrového rizika³¹.

Hodnocení úvěrového rizika dlužníků či ručitelů: Vysoké úvěrové standardy dlužníků či ručitelů v případě úvěrových pohledávek jsou stanoveny podle pravidel rozlišujících mezi dlužníky či ručiteli z veřejného sektoru a ze sektoru nefinančních podniků:

- *Dlužníci či ručitelé z veřejného sektoru:* Použijí se následující pravidla v tomto pořadí:

- Hodnocení úvěrového rizika v systému nebo zdroji zvoleném protistranou existuje a je využito k určení, zda dlužník či ručitel splňuje práh úvěrové kvality.
- Není-li k dispozici hodnocení úvěrového rizika podle bodu (i), použije se hodnocení dlužníka nebo ručitele externí ratingovou institucí³².

(iii) Není-li k dispozici žádné hodnocení úvěrového rizika podle bodu (i) nebo (ii), použije se stejný postup jako pro obchodovatelná aktiva:

- dlužník či ručitel je v souladu se směrnicí o kapitálové přiměřenosti³³ zařazen do jedné ze tří skupin, uvedených v tabulce 5,
- implicitní hodnocení úvěrového rizika pro dlužníky či ručitele ze skupin 1 a 2 je odvozeno od hodnocení ústřední vlády země, kde je dlužník či ručitel usazen, externí ratingovou institucí. Toto implicitní hodnocení úvěrového rizika musí splňovat práh úvěrové kvality stanovený Eurosystemem.

Jestliže hodnocení úvěrového rizika ze systému nebo zdroje zvoleného protistranou (nebo od externí ratingové instituce v případě (ii) pro dlužníky a ručitele z veřejného sektoru) existuje, ale je nižší než práh úvěrové kvality, dlužník či ručitel je nezpůsobilý.

- *Emitenti či ručitelé ze sektoru nefinančních podniků:* Jestliže protistranou zvolený zdroj udává stejné nebo vyšší hodnocení úvěrového rizika ve srovnání s prahem úvěrové kvality, dlužník či ručitel je způsobilý^{34, 35}.

Jestliže hodnocení úvěrového rizika z protistranou zvoleného systému nebo zdroje existuje, ale je nižší než práh úvěrové kvality, dlužník či ručitel je nezpůsobilý. Jestliže není k dispozici žádné hodnocení úvěrového rizika, podle něhož by mohly být

31 V případě obchodovatelných aktiv emitovaných nefinančními podniky, které nejsou hodnoceny akceptovanou externí ratingovou institucí, se tento požadavek vztahuje na hodnocení úvěrového rizika emitentů.

32 Viz poznámka pod čarou 25 v této kapitole.

33 Viz poznámka pod čarou 29 v této kapitole.

34 Jestliže protistrana zvolila jako zdroj hodnocení úvěrového rizika externí ratingovou instituci, může použít nejlepší rating (viz poznámka pod čarou 25 v této kapitole).

35 V případě specifických systémů hodnocení úvěrového rizika může být práh úvěrové kvality upraven po provedení monitorovacího procesu (viz bod 6.3.5).

stanoveny vysoké úvěrové standardy, dlužník či ručitel je považován za nezpůsobilého.

Záruky: Záruka musí splňovat tyto podmínky:

- záruka je považována za přijatelnou, pokud ručitel poskytne bezpodmínečnou a neodvolatelnou záruku za závazky dlužníka, které se týkají splacení jistiny, úroků a jakýchkoli dalších částek splatných v souvislosti s úvěrovými pohledávkami jejich držitelům, dokud tyto závazky zcela nezaniknou. V tomto smyslu se nemusí přijatelná záruka týkat konkrétní úvěrové pohledávky, ale může se týkat pouze dlužníka, jestliže zahrnuje i příslušnou úvěrovou pohledávku,
- záruka musí být splatná na první výzvu (nezávisle na zajištěné úvěrové pohledávce). Záruky poskytnuté veřejnoprávními subjekty, které jsou oprávněny vybírat daně, by měly být buď splatné na první výzvu, nebo by se měla platba uskutečnit včas a okamžitě po nedodržení zajištěného závazku. Závazky ručitele plynoucí ze záruky musí být přinejmenším rovnocenné všem ostatním nezajištěným závazkům ručitele,
- záruka musí být upravena právními předpisy některého členského státu EU a musí být platná, závazná a na ručiteli vymahatelná,
- právní potvrzení platnosti, závaznosti a vymahatelnosti záruky musí být Eurosystemu předloženo v podobě formálně i věcně přijatelné, a to předtím, než je aktivum zajištěné zárukou uznáno za způsobilé. V potvrzení by také mělo být uvedeno, že záruka není osobní zárukou, vymahatelnou pouze věřitelem úvěrové pohledávky. Pokud je ručitel usazen v jiném právním systému než v tom, jehož právní předpisy upravují poskytovanou záruku, je součástí potvrzení i to, že záruka je platná a vymahatelná podle právních předpisů vztahujících se na místo usazení ručitele. Potvrzení by mělo být předloženo k přezkoumání národní centrální bance

v právním systému, jehož předpisy upravují danou úvěrovou pohledávku. Potřeba právního potvrzení se nevztahuje na záruky poskytnuté veřejnoprávními subjekty oprávněnými vybírat daně. Požadavek vymahatelnosti se řídí úpadkovým a konkurzním právem, obecnými zásadami spravedlnosti a dalšími obdobnými právními předpisy a zásadami, které se vztahují na ručitele a které obecně ovlivňují práva věřitele vůči ručiteli.

NEOBCHODOVATELNÉ KLIENTSKÉ DLUHOVÉ NÁSTROJE KRYTÉ HYPOTÉKOU

Vysoké úvěrové standardy pro neobchodovatelné klientské dluhové nástroje kryté hypotékou musí odpovídat prahu úvěrové kvality stanovenému Eurosystemem. V případě těchto dluhových nástrojů bude rámec hodnocení úvěrového rizika specifický pro dané právní systém uveden národní centrální bankou v příslušné národní dokumentaci.

6.3.4 KRITÉRIA PŘIJATELNOSTI PRO SYSTÉMY HDNOCENÍ ÚVĚROVÉHO RIZIKA

Rámec hodnocení úvěrového rizika je postaven na informacích ze čtyř zdrojů. Pro každý zdroj může existovat více systémů hodnocení úvěrového rizika.

Seznam přijatelných externích ratingových institucí, interních systémů hodnocení úvěrového rizika národních centrálních bank a ratingových nástrojů třetích stran a jejich poskytovatelů je k dispozici na internetové stránce ECB (www.ecb.int)³⁶.

EXTERNÍ RATINGOVÉ INSTITUCE

Tento zdroj zahrnuje instituce, jejichž hodnocení úvěrového rizika může být použito úvěrovými institucemi při stanovení rizikově vážených expozic v souladu se směrnicí o kapitálové přiměřenosti³⁷. Pro účely rámce hodnocení

³⁶ Eurosystem tyto informace zveřejňuje pouze v souvislosti se svými úvěrovými operacemi a nepřebírá jakoukoli odpovědnost za svoje hodnocení přijatelných systémů hodnocení úvěrového rizika.

³⁷ Na finančních trzích jsou tyto instituce běžně označovány jako ratingové agentury.

úvěrového rizika jsou obecná kritéria přijatelnosti externích ratingových institucí následující:

- externí ratingové instituce musí být formálně uznány příslušným orgánem dohledu EU pro eurozónu, kde budou využívány v souladu se směrnicí o kapitálové přiměřenosti,
- externí ratingové instituce musí splňovat provozní kritéria, aby byla zajištěna účinná implementace rámce hodnocení úvěrového rizika. Zejména využití jejich hodnocení úvěrového rizika je závislé na dostupnosti informací o tomto hodnocení Eurosystemu. Totéž se týká informací o srovnání a přidělení (promítnutí) hodnocení ve vztahu ke stupňům úvěrové kvality a prahu úvěrové kvality a informací o provedení monitorovacího procesu (viz bod 6.3.5).

Eurosystem si vyhrazuje právo rozhodnout, zda akceptuje externí ratingovou instituci pro účely svých úvěrových operací, přičemž využije mimo jiné svůj monitorovací proces.

INTERNÍ SYSTÉMY HODNOCENÍ ÚVĚROVÉHO RIZIKA NÁRODNÍCH CENTRÁLNÍCH BANK

Tento zdroj v současné době zahrnuje čtyři systémy hodnocení úvěrového rizika, které provozují Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France a Oesterreichische Nationalbank. Národní centrální banky, které by se rozhodly vyvinout vlastní systém, by musely získat souhlas Eurosystemu. Interní systémy hodnocení úvěrového rizika národních centrálních bank podléhají monitorovacímu procesu Eurosystemu (viz bod 6.3.5).

Protistrana také musí příslušnou národní centrální banku bez prodlení uvědomit o jakékoli úvěrové události, která je známá pouze protistraně, včetně zpoždění plateb navrženými dlužníky.

V zemích, kde existují mobilizované klientské dluhové nástroje kryté hypotékou, příslušná národní centrální banka navíc implementuje rámec hodnocení úvěrového rizika pro tento druh aktiva v souladu s obecným rámcem

hodnocení úvěrového rizika. Takové rámce podléhají každoročnímu provádění monitorovacího procesu.

INTERNÍ SYSTÉMY NA BÁZI RATINGŮ

Protistrana, která má v úmyslu k hodnocení úvěrové kvality dlužníků, emitentů nebo ručitelů způsobilých dluhových nástrojů využít interní systém na bázi ratingů, musí získat povolení domácí národní centrální banky. Za tímto účelem musí podat žádost spolu s následujícími dokumenty³⁸:

- kopií rozhodnutí příslušného orgánu bankovního dohledu v rámci EU, které opravňuje protistranu k využívání jejího interního systému na bázi ratingů pro účely kapitálové přiměřenosti na konsolidovaném nebo individuálním základě, včetně veškerých specifických podmínek pro jeho využívání. Taková kopie není vyžadována, jsou-li tyto informace přímo poskytnuty příslušným orgánem dohledu příslušné národní centrální bance,
- informacemi o přístupu k přiřazování pravděpodobnosti selhání dlužníkům, včetně údajů o ratingových stupních a souvisejících ročních pravděpodobnostech selhání, které jsou k určování ratingových stupňů používány,
- kopií informací spadajících pod 3. pilíř (tržní disciplína), které protistrana musí pravidelně zveřejňovat v souladu s požadavky na tržní disciplínu podle 3. pilíře rámce Basel II a směrnice o kapitálové přiměřenosti,
- názvem a sídlem příslušného orgánu bankovního dohledu a externího auditora.

Žádost musí být za protistranu podepsána jejím výkonným ředitelem, finančním ředitelem nebo manažerem obdobného postavení, případně osobou oprávněnou podepisovat za jednu z těchto osob.

³⁸ Je-li to nezbytné, uvedená dokumentace by měla být přeložena do úředního jazyka domácí národní centrální banky.

Výše uvedená ustanovení platí pro všechny protistrany bez ohledu na jejich postavení – mateřská společnost, dceřiná společnost nebo pobočka – a bez ohledu na to, zda povolení k využívání interního systému uděluje orgán dohledu v téže zemi (pro mateřskou společnost, případně pro pobočky) nebo orgán dohledu v domovské zemi mateřské společnosti (pro pobočky, případně pro dceřiné společnosti).

Pobočka nebo dceřiná společnost protistrany může využívat interní systém na bázi ratingů své mateřské společnosti, jestliže Eurosystem schválil využívání takového systému pro účely rámce hodnocení úvěrového rizika.

Protistrany využívající interní systém na bázi ratingů, jak je popsán výše, také podléhají monitorovacímu procesu Eurosystemu (viz bod 6.3.5). Kromě požadavků na informace vztahujících se k tomuto procesu musí protistrana každoročně (nebo podle požadavků příslušné národní centrální banky) poskytovat následující informace, pokud nejsou příslušné národní centrální bance poskytnuty přímo příslušným orgánem dohledu:

- kopii nejaktuálnějšího hodnocení interního systému protistrany na bázi ratingů ze strany orgánu dohledu, pod který protistrana spadá, přeloženou do úředního jazyka domácí národní centrální banky,
- jakékoli změny interního systému protistrany na bázi ratingů, doporučené nebo vyžadované orgánem dohledu, společně s termínem, do kterého změny musí být zapracovány,
- výroční aktualizaci informací spadajících pod 3. pilíř (tržní disciplína), které protistrana musí pravidelně zveřejňovat v souladu s požadavky podle 3. pilíře rámce Basel II a směrnice o kapitálové přiměřenosti.
- informace o příslušném orgánu bankovního dohledu a externím auditorovi.

Tyto každoročně poskytované informace musí být za protistranu podepsány jejím výkonným ředitelem, finančním ředitelem nebo manažerem obdobného postavení, případně osobou oprávněnou podepisovat za jednu z těchto osob. Kopii těchto informací od Eurosystemu obdrží příslušný orgán dohledu a dle potřeby také externí auditor protistrany.

RATINGOVÉ NÁSTROJE TŘETÍCH STRAN

Tento zdroj zahrnuje aplikace třetích stran, které vyhodnocují úvěrovou kvalitu dlužníků, mimo jiné s využitím auditů účetnictví. Ratingové nástroje třetích stran musí být provozovány jejich poskytovateli. Protistrany, které mají v úmyslu využívat konkrétní ratingový nástroj pro účely rámce hodnocení úvěrového rizika, musí příslušné národní centrální bance předložit žádost na bázi šablony poskytnuté Eurosystemem, doplněnou o dokumentaci ratingového nástroje podle formuláře žádosti. O přijetí navrhovaného ratingového nástroje rozhoduje Eurosystem. Rozhodnutí vychází z hodnocení souladu s kritérii přijatelnosti stanovenými Eurosystemem³⁹.

Protistrana také musí poskytovatele ratingového nástroje bez prodlení uvědomit o jakékoli úvěrové události, která je známá pouze protistraně, včetně zpoždění plateb navrženými dlužníky.

Poskytovatel ratingového nástroje, který se účastní rámce hodnocení úvěrového rizika, se musí podřídit monitorovacímu procesu Eurosystemu⁴⁰ (viz bod 6.3.5). Poskytovatel ratingového nástroje musí vytvořit a udržovat infrastrukturu nezbytnou k monitorování tzv. statického souboru. Sestavení a hodnocení statického souboru musí odpovídat obecným požadavkům na monitorování v rámci hodnocení úvěrového rizika. Poskytovatel ratingového nástroje musí přislíbit, že bude informovat Eurosystem o posouzení výsledků souboru ihned

39 Kritéria přijatelnosti jsou zveřejněna na internetových stránkách ECB (www.ecb.int).

40 Protistrana musí poskytovatele ratingového nástroje bez prodlení informovat o jakékoli úvěrové události, která by mohla naznačovat zhoršení úvěrové kvality.

poté, co bude poskytovatelem ratingového nástroje provedeno. Poskytovatelé ratingových nástrojů proto musí vypracovat zprávu o výsledcích statického souboru ratingového nástroje. Musí přislíbit, že budou vést interní záznamy o statických souborech a podrobnostech o selhání po dobu pěti let.

6.3.5 MONITOROVÁNÍ SYSTÉMŮ HODNOCENÍ ÚVĚROVÉHO RIZIKA

Proces monitorování výsledků hodnocení úvěrového rizika se skládá z výročního srovnání dosažené míry selhání pro soubor všech způsobilých dlužníků (statický soubor) s prahem úvěrové kvality stanoveným Eurosystemem, který odpovídá referenční pravděpodobnosti selhání (PS). Jeho cílem je zajistit, aby výsledky hodnocení úvěrového rizika z jednotlivých systémů a zdrojů byly srovnatelné. Monitorování se provádí jeden rok po dni, kdy byl definován statický soubor.

První součástí procesu je každoroční sestavení statického souboru způsobilých dlužníků poskytovatelem systému hodnocení úvěrového rizika. Jedná se o soubor zahrnující všechny dlužníky z podnikového i veřejného sektoru, kteří v systému obdrželi hodnocení úvěrového rizika vyhovující této podmínce:

$$PS(i,t) \leq 0.10 \% \text{ (referenční PS}(t))$$

Všichni dlužníci, kteří na začátku období t tuto podmínku splní, představují statický soubor pro období t . Na konci 12měsíčního období se vypočítá skutečná míra selhání pro statický soubor dlužníků v okamžiku t . Poskytovatel ratingového systému musí souhlasit s tím, že každoročně předloží Eurosystemu počet způsobilých dlužníků v rámci statického souboru v okamžiku t a počet dlužníků ze statického souboru (t), u nichž v následujícím 12měsíčním období došlo k selhání.

Skutečná míra selhání zaznamenaná pro statický soubor systému hodnocení úvěrového rizika v horizontu jednoho roku slouží jako vstupní údaj pro proces monitorování výsledků rámce

hodnocení úvěrového rizika, který zahrnuje roční pravidlo a hodnocení za více období. V případě významné odchylky skutečné míry selhání pro statický soubor a prahu úvěrové kvality v ročním nebo víceletém období Eurosystem a poskytovatel ratingového systému analyzují příčiny této odchylky. Tento postup může vést k úpravě prahu úvěrové kvality používaného pro daný systém.

Eurosystem může rozhodnout, že dočasně nebo trvale vyloučí systém hodnocení úvěrového rizika v případech, kdy po více let nedochází ke zlepšení výsledků. Systém hodnocení úvěrového rizika dále bude vyloučen z rámce hodnocení úvěrového rizika v případě porušení jeho pravidel.

6.4 OPATŘENÍ KE KONTROLE RIZIKA

6.4.1 VŠEOBECNÉ ZÁSADY

Opatření ke kontrole rizika se vztahují na podkladová aktiva pro úvěrové operace Eurosystemu za účelem ochrany Eurosystemu před riziky finanční ztráty, pokud by z důvodů nedodržení závazků protistranami musela být podkladová aktiva realizována. Opatření ke kontrole rizika, která má Eurosystem k dispozici, jsou popsána v rámečku 7.

Eurosystem uplatňuje specifická opatření ke kontrole rizika, a to v závislosti na druhu podkladových aktiv nabídnutých protistranou. ECB stanoví přiměřená opatření ke kontrole rizik pro obchodovatelná i neobchodovatelná aktiva. Opatření ke kontrole rizik jsou v zásadě harmonizována v rámci eurozóny⁴¹ a měla by

41 V důsledku provozních rozdílů mezi členskými státy mohou v oblasti opatření ke kontrole rizik přetrvávat určité odlišnosti. Například v souvislosti s postupy dodávání podkladových aktiv protistranami národními centrálními bankám (ve formě sružení cenných papírů sloužících k zajištění a vázaných u národní centrální banky nebo jako dohody o zpětném odkupu založené na jednotlivých aktivech stanovených pro každou transakci) se mohou objevit mírné rozdíly v čase ocenění a v jiných provozních charakteristikách rámce pro kontrolu rizik. Dále se v případě neobchodovatelných aktiv může lišit přesnost oceňovacích technik, která se promítá do celkové výše srážek (viz bod 6.4.3).

OPATŘENÍ KE KONTROLE RIZIKA

Eurosystem v současné době uplatňuje následující opatření ke kontrole rizika:

- **Srážky při ocenění**
Při oceňování podkladových aktiv uplatňuje Eurosystem srážky při ocenění („haircuts“). To znamená, že hodnota podkladových aktiv se vypočítá jako tržní hodnota aktiva minus určité procento (srážka).
- **Variační marže (oceňování podle tržní hodnoty)**
Eurosystem vyžaduje, aby se u reverzních transakcí na poskytnutí likvidity tržní hodnota podkladových aktiv po úpravě o příslušnou srážku zachovala po celou dobu trvání operace. To znamená, že pokud pravidelně měřená hodnota podkladových aktiv klesne pod určitou úroveň, vyzve národní centrální banka protistranu k dodání doplňujících aktiv nebo hotovosti (výzva k dodatkové úhradě). Podobně pokud hodnota podkladových aktiv po jejich přecenění přesáhne určitou úroveň, může protistrana nadbytečná aktiva nebo hotovost získat zpět. (Výpočty vztahující se k provádění výzvy k dodatkové úhradě jsou uvedeny v rámečku 8.)

Následující opatření ke kontrole rizika Eurosystem v současné době neuplatňuje:

- **Počáteční marže**
Počáteční marže může Eurosystem uplatňovat při svých reverzních transakcích na poskytnutí likvidity. To by znamenalo, že by protistrany musely poskytnout podkladová aktiva v hodnotě alespoň shodné s likviditou poskytnutou Eurosystemem plus hodnotou počáteční marže.
- **Omezení ve vztahu k emitentům/dlužníkům nebo ručitelům**
Eurosystem může vůči emitentům/dlužníkům nebo ručitelům stanovit meze angažovanosti.
- **Dodatečné záruky**
K přijetí některých aktiv může Eurosystem požadovat dodatečné záruky ze strany finančně zdravých subjektů.
- **Vyloučení**
Eurosystem může některá aktiva vyloučit z používání ve svých operacích měnové politiky.

zajišťovat rovné zacházení pro všechny druhy způsobilých aktiv v celé eurozóně.

6.4.2 OPATŘENÍ KE KONTROLE RIZIKA PRO OBCHODOVATELNÁ AKTIVA

Rámec kontroly rizika pro způsobilá obchodovatelná aktiva zahrnuje tyto hlavní prvky:

- podle klasifikace emitenta a typu aktiva se způsobilá obchodovatelná aktiva zařadí do jedné ze čtyř kategorií vymezených podle likvidity. Toto rozdělení je popsáno v tabulce 6,
- jednotlivé dluhové nástroje podléhají specifickým srážkám při ocenění („haircuts“). Srážky se uplatňují odečtením určitého procenta od tržní hodnoty podkladového

Tabulka 6 Kategorie obchodovatelných aktiv podle likvidity¹⁾

Kategorie I	Kategorie II	Kategorie III	Kategorie IV
Dluhové nástroje ústředních vlád	Dluhové nástroje místních a regionálních vlád	Tradiční zajištěné bankovní dluhopisy	Cenné papíry kryté aktivy
Dluhové nástroje vydané centrálními bankami ²⁾	Zajištěné bankovní dluhopisy typu <i>Jumbo</i> ³⁾	Dluhové nástroje úvěrových institucí	
	Dluhové nástroje agentur ⁴⁾	Dluhové nástroje vydané podniky a jinými emitenty ⁴⁾	
	Dluhové cenné papíry nadnárodních institucí		

1) Kategorii likvidity obecně určuje klasifikace emitenta. Veškeré cenné papíry zajištěné aktivy se však zařazují do kategorie IV, a to bez ohledu na klasifikaci emitenta, zajištěné bankovní dluhopisy typu *Jumbo* patří do kategorie II, na rozdíl od ostatních dluhových nástrojů úvěrových institucí, které patří do kategorie III.

2) Dluhové cenné papíry vydané ECB a dluhové nástroje vydané národními centrálními bankami před přijetím eura příslušným členským státem jsou zahrnuty do kategorie likvidity I.

3) Do kategorie zajištěných bankovních dluhopisů typu *Jumbo* patří pouze dluhové nástroje s objemem emise alespoň 1 mld. EUR, pro které nabídnou alespoň tři tvůrci trhu řádnou kupní a prodejní cenu.

4) Do kategorie likvidity II patří pouze obchodovatelná aktiva vydaná emitenty, kteří byli ECB označeni za agentury. Obchodovatelná aktiva vydaná jinými agenturami spadají do kategorie likvidity III.

aktiva. Srážky se liší podle zbytkové splatnosti a kupónové struktury dluhového nástroje, jak je popsáno v tabulce 7 pro způsobilé obchodovatelné dluhové nástroje s pevným kupónem a s nulovým kupónem⁴²,

srážek při ocenění uplatňovaných na dluhové nástroje se stejnou zbytkovou splatností, při čemž jsou zohledněny kupónové platby jakéhokoli druhu, které se uskuteční v průběhu zbytkové životnosti nástroje,

- srážky při ocenění uplatňované u všech obchodovatelných dluhových nástrojů s inverzní proměnlivou sazbou jsou shodné pro všechny kategorie likvidity a jsou uvedeny v tabulce 8,
- u obchodovatelných dluhových nástrojů s kupóny s proměnlivou sazbou⁴³ se uplatňují srážky uplatňované na nástroje s pevným kupónem se zbytkovou splatností do jednoho roku v té kategorii likvidity, do níž byl nástroj zařazen,
- Opatření ke kontrole rizika uplatňovaná u obchodovatelných dluhových nástrojů s více než jedním druhem kupónové platby se odvíjejí pouze od kupónových plateb v průběhu zbytkové životnosti nástroje. U takového nástroje se uplatní nejvyšší ze
  - u operací na absorpci likvidity se neuplatňují žádné srážky při ocenění,
  - v závislosti jak na právním systému, tak na vnitrostátním operačním systému umožňují národní centrální banky sdružování podkladových aktiv nebo vyžadují rezervaci aktiv využívaných při každé jednotlivé transakci. V systémech sdružování vytvoří

42 Úroveň srážek při ocenění uplatňované u dluhových nástrojů s kupónem s pevnou sazbou se rovněž uplatní na dluhové nástroje, jejichž kupón závisí na změně hodnocení samotného emitenta nebo na dluhopisech vázaných na inflaci.

43 Kupónová platba se považuje za platbu při proměnlivé sazbě, pokud je kupón vázán na referenční úrokovou sazbu a pokud se další nastavení kupónu uskuteční do jednoho roku. Kupónové platby se lhůtou nastavení delší než jeden rok se považují za platby při pevné sazbě a příslušnou splatností pro účely srážky je zbytková splatnost dluhového nástroje.

Tabulka 7 Úrovně srážek při ocenění (v %) uplatňované u způsobilých obchodovatelných aktiv s pevným kupónem a s nulovým kupónem

(v %)

Zbytková splatnost (v letech)	Kategorie likvidity							
	Kategorie I		Kategorie II		Kategorie III		Kategorie IV	
	pevný kupón	nulový kupón	pevný kupón	nulový kupón	pevný kupón	nulový kupón	pevný kupón	nulový kupón
0-1	0,5	0,5	1	1	1,5	1,5	2	2
1-3	1,5	1,5	2,5	2,5	3	3	3,5	3,5
3-5	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6
5-7	3	3,5	4,5	5	5,5	6	6,5	7
7-10	4	4,5	5,5	6,5	6,5	8	8	10
>10	5,5	8,5	7,5	12	9	15	12	18

protistrana pro centrální banku dostatečný soubor (pool) podkladových aktiv, který je k dispozici centrální bance na pokrytí souvisejících úvěrů poskytnutých centrální bankou, tj. jednotlivá aktiva nejsou vázána na specifické úvěrové operace. Naopak v systému rezervace je každá úvěrová operace vázána na jednotlivá určená aktiva,

- podkladová aktiva podléhají dennímu přecenění. Národní centrální banky každý den vypočítávají požadovanou hodnotu podkladových aktiv, přičemž berou v úvahu změny výše nesplacených úvěrů, zásady pro oceňování uvedené v bodu 6.5 a požadované srážky při ocenění,
- pokud podkladová aktiva po ocenění nespĺňují požadavky vypočtené pro daný den, dojde k symetrické výzvě k dodatkové úhradě. Za účelem snížení četnosti výzev k dodatkové úhradě mohou národní centrální banky uplatnit aktivační bod. V takovém případě činí tento aktivační bod 0,5 % z objemu poskytnuté likvidity. V závislosti na právním systému mohou národní centrální banky požadovat, aby byly výzvy k dodatkové úhradě plněny buď dodáním doplňujících aktiv, nebo úhradou v hotovosti. Toto znamená, že pokud tržní hodnota podkladových aktiv klesne pod spodní aktivační bod, musí protistrany dodat doplňující aktiva (nebo hotovost). Podobně pokud by tržní hodnota podkladových aktiv měla přesáhnout horní aktivační bod, vrátily by národní centrální banky nadbytečná aktiva (nebo hotovost) protistraně (viz rámeček 8),
- v systémech sdružování mohou protistrany denně nahrazovat podkladová aktiva,

Tabulka 8 Úrovně srážek při ocenění (v %) uplatňované u způsobilých obchodovatelných dluhových nástrojů s inverzní proměnlivou sazbou

(v %)

Zbytková splatnost (v letech)	Kupón s inverzní proměnlivou sazbou
0-1	2
1-3	7
3-5	10
5-7	12
7-10	17
>10	25

Rámeček 8

VÝPOČET PRO VÝZVU K DODATKOVÉ ÚHRADĚ

Celková částka způsobilých aktiv J (při $j = 1$ až J ; hodnota $C_{j,t}$ v čase t), kterou musí protistrana poskytnout pro soubor operací na poskytnutí likvidity I (pro $i = 1$ až I ; objem $L_{i,t}$ v čase t) se stanoví pomocí tohoto vzorce:

$$\sum_{i=1}^I L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1-h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

kde:

h_j je srážka při ocenění pro způsobilé aktivum j .

Nechť τ označuje časové rozmezí mezi přeceněními. Základ pro výzvu k dodatkové úhradě v čase $t + \tau$ se rovná:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1-h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

V závislosti na provozních charakteristikách systémů správy zajištění národních centrálních bank mohou národní centrální banky při výpočtu základu výzvy k dodatkové úhradě také zohlednit naběhlý úrok z likvidity poskytnuté při dosud neukončených operacích.

Výzvy k dodatkové úhradě se uskuteční pouze tehdy, pokud základ výzvy přesáhne úroveň určitého aktivačního bodu.

Nechť $k = 0,5\%$ označuje aktivační bod. V systému rezervace ($I = 1$) se výzva k dodatkové úhradě uskuteční v okamžiku, kdy:

$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$ (protistrana zaplatí výzvu k dodatkové úhradě národní centrální bance); nebo
 $M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$ (národní centrální banka zaplatí výzvu k dodatkové úhradě protistraně).

V systému sdružování musí protistrana přinést více aktiv do souboru, pokud:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

Naproti tomu výši vnitrodenního úvěru (IDC), který má v systému sdružování protistrana k dispozici, lze vyjádřit takto:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} \quad (\text{pro kladné hodnoty})$$

Při systémech rezervace i sdružování výzvy k dodatkové úhradě zajišťují, že vztah vyjádřený v rovnici (1) je znovu obnoven.

- v systémech rezervace může být nahrazení podkladových aktiv povoleno národními centrálními bankami,
- ECB se může kdykoliv rozhodnout vyloučit jednotlivé dluhové nástroje ze zveřejňovaného seznamu způsobilých obchodovatelných aktiv⁴⁴.

⁴⁴ Jestliže je v okamžiku vyloučení ze seznamu způsobilých obchodovatelných aktiv dluhový nástroj využíván při úvěrové operaci Eurosystemu, musí být co nejdříve stažen.

Tabulka 9 Úrovně srážek při ocenění (v %) uplatňovaných u úvěrových pohledávek s úrokovými platbami při pevné sazbě

(v %)		
Zbytková splatnost (v letech)	Pevná úroková platba a ocenění na základě teoretické ceny přiřazené NCB	Pevná úroková platba a ocenění na základě zůstatku přiřazené NCB
0-1	7	9
1-3	9	15
3-5	11	20
5-7	12	24
7-10	13	29
>10	17	41

6.4.3 OPATŘENÍ KE KONTROLE RIZIKA PRO NEOBCHODOVATELNÁ AKTIVA

ÚVĚROVÉ POHLEDÁVKY

Rámec kontroly rizika pro způsobilé úvěrové pohledávky zahrnuje tyto hlavní prvky:

- jednotlivé úvěrové pohledávky podléhají specifickým srážkám při ocenění („haircuts“). Srážky se liší podle zbytkové splatnosti, typu úrokových plateb (pevné nebo proměnlivé) a metodiky oceňování aplikované národní centrální bankou (viz bod 6.5), jak je popsáno v tabulce 9,
- srážka pro úvěrové pohledávky s proměnlivými úrokovými platbami činí 7 % bez ohledu na metodiku oceňování aplikovanou národní centrální bankou. Úroková platba se považuje za platbu při proměnlivé sazbě, pokud je vázána na referenční úrokovou sazbu a pokud se další nastavení platby uskuteční do jednoho roku. Úrokové platby se lhůtou nastavení delší než jeden rok se považují za platby při pevné sazbě a příslušnou splatností pro účely srážky je zbytková splatnost úvěrové pohledávky,
- opatření ke kontrole rizika uplatňovaná u úvěrové pohledávky s více než jedním druhem úrokové platby se odvíjejí pouze od úrokových plateb v průběhu zbytkové životnosti úvěrové pohledávky. Používá-li se během zbytkové životnosti úvěrové pohledávky více než jeden typ úrokové platby, zbývající úrokové platby se považují za platby s pevnou sazbou a

příslušnou splatností pro účely srážky je zbytková splatnost úvěrové pohledávky,

- národní centrální banky případně uplatňují stejný aktivační bod k provádění výzev k dodatkové úhradě pro obchodovatelná a neobchodovatelná aktiva.

NEOBCHODOVATELNÉ KLIENTSKÉ DLUHOVÉ NÁSTROJE KRYTÉ HYPOTÉKOU

Neobchodovatelné clientské dluhové nástroje kryté hypotékou podléhají srážce při ocenění ve výši 20 %.

6.5 ZÁSADY OCEŇOVÁNÍ PODKLADOVÝCH AKTIV

Při určování hodnoty podkladových aktiv použitých při reverzních transakcích uplatňuje Eurosystem tyto zásady:

OBCHODOVATELNÁ AKTIVA

- pro každé způsobilé obchodovatelné aktivum stanoví Eurosystem nejrepresentativnější zdroj ceny k použití pro výpočet tržní hodnoty,
- hodnota obchodovatelného aktiva se vypočítá na základě nejrepresentativnější ceny obchodního dne, který předchází dni oceňování. Pokud je kotována více než jedna cena, použije se cena nejnižší (zpravidla cena, kterou nabízí kupující). Pokud pro dané aktivum neexistuje reprezentativní cena obchodního dne, který předchází dni oceňování, použije se poslední obchodovaná

cena. Je-li získaná referenční cena starší než pět dnů nebo nezměnila-li se po více než pět dnů, Eurosystem určí teoretickou cenu,

- tržní hodnota nebo teoretická cena dluhového nástroje se vypočítá včetně naběhlého úroku,
- v závislosti na rozdílech ve vnitrostátních právních systémech a provozních metodách se zacházení s příjmovými toky (např. kupónovými platbami), které připadají na aktivum přijaté v průběhu trvání reverzní transakce, může mezi jednotlivými národními centrálními bankami lišit. Pokud je příjmový tok převeden na protistranu, národní centrální banky zajistí, aby příslušné operace byly i nadále plně pokryty dostatečným objemem podkladových aktiv dříve, než dojde k převodu příjmu. Národní centrální banky se snaží zajistit, aby byl ekonomický dopad zacházení s příjmovými toky rovnocenný situaci, při které je příjem na protistranu převeden v den platby⁴⁵.

NEOBCHODOVATELNÁ AKTIVA

Neobchodovatelným aktivům je přiřazena hodnota odpovídající buď jejich teoretické ceně, nebo jejich zůstatku.

Jestliže národní centrální banka zvolí ocenění podle zůstatku, neobchodovatelná aktiva mohou podléhat vyšším srážkám (viz bod 6.4.3).

6.6 PŘESHraniční využití způsobilých aktiv

Protistrany Eurosystemu mohou způsobilá aktiva využívat na přeshraničním základě, tj. mohou získávat prostředky od národní centrální banky členského státu, ve kterém jsou usazeny, využitím aktiv, která se nacházejí v jiném členském státě. Podkladová aktiva musí být využitelná na přeshraničním základě v celé eurozóně při provádění všech druhů operací, ve kterých Eurosystem poskytuje likviditu proti způsobilým aktivům.

Národní centrální banky (a ECB) vyvinuly mechanismus k zajištění toho, že všechna způsobilá aktiva vydaná či uložená v eurozóně mohou být využívána na přeshraničním základě. Jedná se o model korespondentské centrální banky (MKCB), na základě kterého národní centrální banky vůči sobě navzájem (a vůči ECB) vystupují jako uschovatelé („korespondenti“) ve vztahu k aktivům přijímaným do jejich místních depozitních nebo zúčtovacích systémů. Pro neobchodovatelná aktiva, například úvěrové pohledávky a klientské dluhové nástroje kryté dluhopisy, která nemohou být převedena prostřednictvím systému vypořádání obchodů s cennými papíry, lze využít specifická řešení⁴⁶. MKCB může být využit k zajištění všech typů úvěrových operací Eurosystemu. Mimo MKCB je k přeshraničnímu převodu cenných papírů možné využít i způsobilá spojení mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry⁴⁷.

6.6.1 MODEL KORESPONDENSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY

Model korespondentské centrální banky je zobrazen v grafu 3.

Všechny národní centrální banky si vzájemně vedou účty cenných papírů pro účely přeshraničního využití způsobilých aktiv. Přesný postup MKCB závisí na tom, zda jsou způsobilá aktiva rezervována pro každou jednotlivou transakci nebo držena v souboru podkladových aktiv⁴⁸:

45 Národní centrální banky mohou rozhodnout o tom, že nebudou jako podkladová aktiva pro reverzní transakce přijímat dluhové nástroje s příjmovým tokem (např. kupónovou platbou), které spadají do období do dne splatnosti operace měnové politiky (viz bod 6.2.3).

46 Podrobnější vysvětlení viz brožura s názvem „Model korespondentské centrální banky“, ECB, květen 2005.

47 Způsobilá aktiva mohou být využita prostřednictvím účtu centrální banky v systému vypořádání obchodů s cennými papíry nacházejícího se v jiné zemi, než ve které se nalézá příslušná centrální banka, pokud Eurosystem využítí takového účtu schválil. Od roku 1999 má De Nederlandsche Bank oprávnění používat svůj účet u Euroclear Belgium k vypořádání zajištěných transakcí s euroobligacemi emitovanými v tomto mezinárodním středisku evidence cenných papírů. Central Bank and Financial Service Authority of Ireland je od srpna roku 2000 oprávněna otevřít takovýto účet u Euroclear. Tento účet může být využíván pro všechna způsobilá aktiva držena v Euroclear, tj. včetně způsobilých aktiv převedených do Euroclear prostřednictvím způsobilých spojení.

48 Viz poznámka pod čarou 46 v této kapitole.

- v systému rezervace platí, že jakmile národní centrální banka členského státu, ve kterém je protistrana usazena (tj. „domácí centrální banka“) přijme žádost protistrany o úvěr, vydá protistrana (případně prostřednictvím svého uschovatele) systému vypořádání obchodů s cennými papíry v zemi, ve které jsou drženy její obchodovatelná aktiva, pokyn k jejich převodu do centrální banky této země na účet domácí centrální banky. Jakmile je domácí centrální banka korespondentskou centrální bankou informována o tom, že zajištění obdržela, převede na protistranu příslušné prostředky. Centrální banky prostředky neposkytnou, dokud si nejsou jisté, že korespondentská centrální banka obdržela obchodovatelná aktiva protistrany. Pokud je nezbytné dodržet lhůtu pro vypořádání, mohou mít protistrany možnost předem uložit aktiva u korespondentské centrální banky na účet své domácí centrální banky s využitím postupů MKCB,
- v systému sdružování platí, že protistrana je kdykoli schopná poskytnout korespondentské centrální bance obchodovatelná aktiva na účet domácí centrální banky. Jakmile je domácí centrální banka korespondentskou centrální bankou informována o tom, že

obdržela obchodovatelná aktiva, připsáje tato obchodovatelná aktiva na sdružený účet protistrany.

Pro neobchodovatelná aktiva, tj. úvěrové pohledávky a klientské dluhové nástroje kryté hypotékou, byly vypracovány zvláštní postupy pro přeshraniční využití⁴⁹. Jsou-li v přeshraničním kontextu využity úvěrové pohledávky⁵⁰, aplikuje se varianta MKCB založená na převodu vlastnictví, cesi nebo zástavě ve domácí centrální banky, nebo břemeni ve prospěch korespondentské centrální banky, která jedná jako zástupce domácí centrální banky. Jiná ad hoc varianta na základě břemene ve prospěch korespondentské centrální banky, která jedná jako zástupce domácí centrální banky, byla implementována k umožnění přeshraničního využití klientských dluhových nástrojů krytých hypotékou.

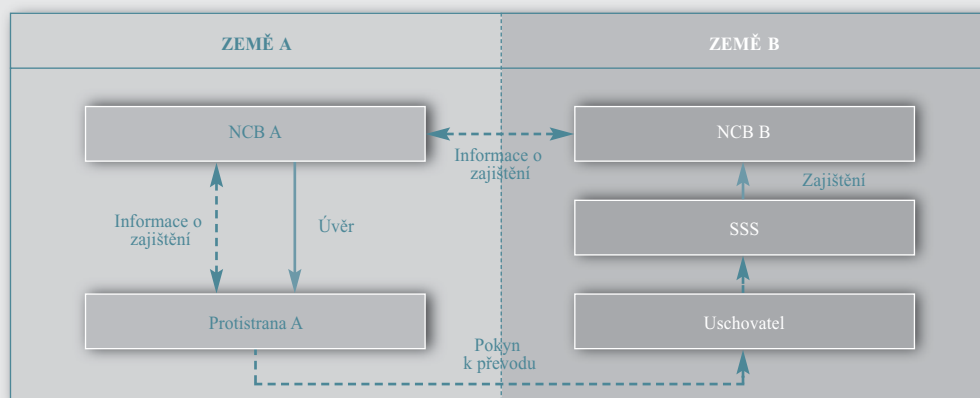
MKCB je protistranám k dispozici (pro obchodovatelná i neobchodovatelná aktiva) každý obchodní den Eurosystemu od 9.00 do 16.00 hodin času ECB (SEČ). Protistrana, která si přeje využít MKCB, musí národní centrální banku, od níž si přeje získat úvěr, tj. svoji domácí

49 Viz poznámka pod čarou 46 v této kapitole.

50 Postupy MKCB se zabývají pouze případy, kdy dlužník je usazen v zemi, jejímž právním systémem se úvěrová pohledávka řídí.

Graf 3 Model korespondentské centrální banky

Využití způsobilých aktiv uložených v zemi B protistranou usazenou v zemi A za účelem získání úvěru u národní centrální banky země A. (SSS = systém vypořádání obchodů s cennými papíry)

centrální banku, uvědomit nejpozději do 16.00 hodin času ECB (SEČ). Protistrana musí dále zajistit, aby zajištění pro operace měnové politiky bylo na účet korespondentské centrální banky dodáno nejpozději v 16.45 hodin času ECB (SEČ). Pokyny nebo dodání, jež tuto lhůtu nedodrží, budou zohledněny pouze pro úvěry poskytované následující obchodní den. Pokud protistrany již dopředu předvídají, že budou později v průběhu dne potřebovat využít MKCP, měly by, pokud je to možné, dodat aktiva předem. Za výjimečných okolností nebo pokud to vyžadují účely měnové politiky, může ECB rozhodnout o prodloužení času uzavření MKCB až do uzavření TARGETu.

6.6.2 SPOJENÍ MEZI SYSTÉMY VYPOŘÁDÁNÍ OBCHODŮ S CENNÝMI PAPIŘY

Kromě MKCB je k přeshraničním převodům obchodovatelných aktiv možné využít také způsobilá spojení mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry EU.

Přímé nebo zprostředkované spojení mezi dvěma systémy vypořádání obchodů s cennými papíry umožňuje účastníkovi jednoho systému vypořádání obchodů s cennými papíry držet cenné papíry vydané v jiném systému vypořádání obchodů s cennými papíry, aniž by byl účastníkem

tohoto druhého systému vypořádání obchodů s cennými papíry⁵¹. Ještě před tím, než je možné tato spojení využít k převodu zajištění pro úvěrové operace Eurosystemu, musí být vyhodnoceny a schváleny podle standardů pro využívání systémů vypořádání obchodů s cennými papíry EU^{52, 53}.

Z pohledu Eurosystemu plní MKCB i přeshraniční spojení mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry EU stejnou roli, která spočívá tom, že protistranám umožňuje využívat zajištění na přeshraničním základě, tj. oba umožňují protistranám využít zajištění k získání

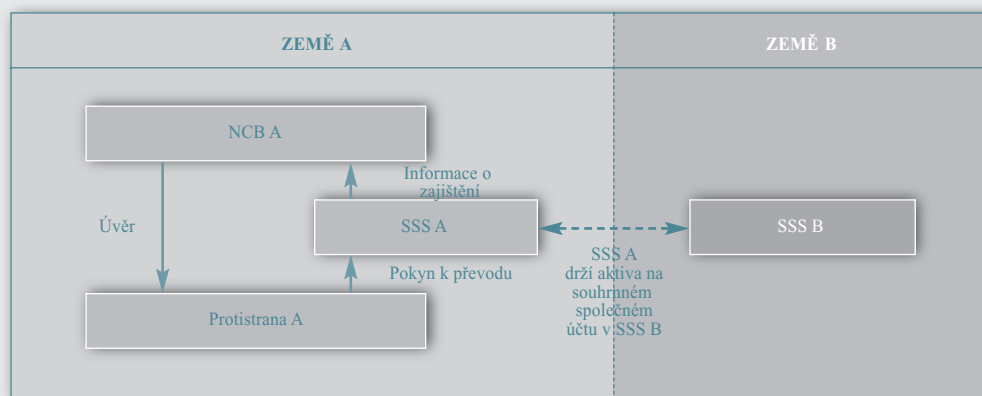
51 Spojení mezi dvěma systémy vypořádání obchodů s cennými papíry se skládá ze sady postupů a mechanismů pro přeshraniční převod cenných papírů prostřednictvím procesu zaknihování. Spojení má podobu souhrnného společného účtu otevřeného systémem vypořádání obchodů s cennými papíry (systém investora) u jiného systému vypořádání obchodů s cennými papíry (systém emitenta). Přímé spojení znamená, že mezi těmito dvěma systémy nestojí žádný prostředník. K přeshraničním převodům cenných papírů Eurosystemu je možné využít také zprostředkované spojení mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry. Zprostředkované spojení je smluvní a technický mechanismus, který umožňuje dvěma systémům, které spolu nejsou přímo spojeny, výměnu transakcí s cennými papíry prostřednictvím třetího systému, který plní funkci prostředníka.

52 Aktualizovaný seznam způsobilých spojení lze najít na internetové stránce ECB (www.ecb.int).

53 Viz publikace s názvem „Normy pro použití systémů vypořádání obchodů s cennými papíry Evropské unie při úvěrových operacích ESCB“, Evropský měnový institut, leden 1998, na internetových stránkách ECB (www.ecb.int).

Graf 4 Spojení mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry

Využití způsobilých aktiv vydaných v systému vypořádání obchodů s cennými papíry v zemi B a držení protistranou usazenou v zemi A prostřednictvím spojení mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry (SSS) v zemích A a B za účelem získání úvěru u národní centrální banky země A.

úvěru od své domácí centrální banky, a to i pokud byly vydány v systému vypořádání obchodů s cennými papíry jiné země. MKCB i přeshraniční spojení tuto funkci plní rozdílnými způsoby. V případě MKCB vzniká přeshraniční vztah mezi národními centrálními bankami. Ty se vůči sobě navzájem chovají jako uschovatelé. Při využití spojení vzniká přeshraniční vztah mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry. Ty u sebe navzájem otevírají souhrnné společné účty. Aktiva uložená u korespondentské centrální banky mohou být využita pouze k zajištění úvěrových operací Eurosystemu. Aktiva držaná prostřednictvím spojení mohou být využita jak pro úvěrové operace Eurosystemu, tak pro jiné účely, které si protistrana zvolí. Při využití přeshraničních spojení drží protistrany aktiva na svých vlastních účtech ve svých domácích systémech vypořádání obchodů s cennými papíry a nepotřebují uschovatele.

KAPITOLA 7

MINIMÁLNÍ REZERVY¹

7.1 VŠEOBECNÉ ÚVAHY

ECB vyžaduje, aby v rámci systému minimálních rezerv Eurosystemu držely úvěrové instituce na účtech u národních centrálních bank minimální rezervy. Právní rámec tohoto systému je stanoven článkem 19 statutu ESCB, nařízením Rady (ES) č. 2531/98 ze dne 23. listopadu 1998 o uplatňování minimálních rezerv Evropskou centrální bankou² a nařízením Evropské centrální banky (ES) č. 1745/2003 o uplatňování minimálních rezerv (ECB/2003/9)³. Používání nařízení ECB/2003/9 zajišťuje, aby podmínky systému minimálních rezerv Eurosystemu byly v celé eurozóně jednotné.

Výše minimálních rezerv, které by měla každá instituce držet, je určována ve vztahu k jejímu základu pro stanovení minimálních rezerv. Systém minimálních rezerv Eurosystemu umožňuje, aby protistrany využily průměrovacích opatření, což znamená, že dodržování povinnosti minimálních rezerv je určováno na základě průměru denních konečných zůstatků na účtech minimálních rezerv protistran v průběhu udržovacího období. Držení požadovaných rezerv institucí se úročí sazbou hlavních refinančních operací Eurosystemu.

Systém minimálních rezerv Eurosystemu primárně sleduje tyto měnové funkce:

- *Stabilizaci úrokových sazeb na peněžním trhu:* Průměrovací opatření systému minimálních rezerv Eurosystemu si klade za cíl přispět ke stabilizaci úrokových sazeb na peněžním trhu tím, že poskytuje institucím pobídku ke zmírnění dopadů dočasných výkyvů likvidity.
- *Vytvoření nebo rozšíření strukturálního nedostatku likvidity:* Systém minimálních rezerv Eurosystemu přispívá k vytvoření nebo rozšíření strukturálního nedostatku likvidity. To může být užitečné za účelem zlepšení schopnosti Eurosystemu účelně operovat jako dodavatel likvidity.

Při uplatňování minimálních rezerv je ECB povinna jednat v souladu s cíli Eurosystemu tak, jak jsou definovány v čl. 105 odst. 1 Smlouvy a článku 2 statutu ESBC, což mimo jiné znamená, i v souladu se zásadou nevyvolávání nežádoucího přemísťování nebo převádění vkladů.

7.2 INSTITUCE S POVINNOSTÍ MINIMÁLNÍCH REZERV

Podle článku 19.1 statutu ESCB požaduje ECB po úvěrových institucích usazených v členských státech, aby držely minimální rezervy. To znamená, že pobočky v eurozóně subjektů bez sídla v eurozóně rovněž podléhají systému minimálních rezerv Eurosystemu. Pobočky nacházející se mimo eurozónu úvěrových institucí usazených v eurozóně však tomuto systému nepodléhají.

Instituce jsou automaticky zproštěny povinnosti minimálních rezerv od začátku udržovacího období, ve kterém jim bylo odebráno povolení, nebo se ho vzdaly nebo ve kterém proti nim bylo soudním orgánem nebo jiným příslušným orgánem zúčastněného členského státu zahájeno likvidační řízení. Podle nařízení Rady (ES) č. 2531/98 a nařízení ECB/2003/9 může ECB na základě rovného zacházení zprostit povinnosti dle systému minimálních rezerv Eurosystemu rovněž jiné instituce, pokud by uložením povinnosti minimálních rezerv těmto konkrétním institucím nebylo dosaženo cílů systému minimálních rezerv Eurosystemu. Při rozhodování o každé výjimce bere ECB v úvahu jedno nebo více z těchto kritérií:

- jedná se o instituci pro zvláštní účely,
- instituce nevykonává bankovní funkce v hospodářské soutěži s ostatními úvěrovými institucemi, nebo

1 Obsah této kapitoly je uváděn pouze pro informativní účely.

2 Úř. věst. L 318, 27.11.1998, s. 1.

3 Úř. věst. L 250, 02.10.2003, s. 10.

- všechny vklady instituce jsou účelově vázány pro regionální nebo mezinárodní rozvojevou pomoc.

ECB sestavuje a vede seznam institucí, které podléhají povinnosti minimálních rezerv Euro systému. ECB dále zveřejňuje seznam institucí zproštěných povinnosti minimálních rezerv z jiných důvodů než z důvodu provádění reorganizační opatření v těchto institucích⁴. Na tyto seznamy se protistrany mohou spoléhat při zjišťování toho, zda mají závazky vůči jiné instituci, která je sama povinna držet minimální rezervy. Tyto seznamy, přístupné veřejnosti po ukončení obchodu poslední obchodní den Euro systému každého kalendářního měsíce, jsou platné pro výpočet základu pro stanovení minimálních rezerv pro udržovací období počínající ve druhém kalendářním měsíci následujícím po daném měsíci. Seznam zveřejněný na konci února tak například bude platný pro výpočet základu pro stanovení minimálních rezerv pro udržovací období začínající v dubnu.

7.3 URČOVÁNÍ MINIMÁLNÍCH REZERV

ZÁKLAD PRO STANOVENÍ MINIMÁLNÍCH REZERV A SAZBY MINIMÁLNÍCH REZERV

Základ pro stanovení minimálních rezerv instituce je definován ve vztahu k položkám její rozvahy. Údaje rozvahy se oznamují národním centrálním bankám v rámci zpravodajského systému pro měnovou a bankovní statistiku ECB (viz bod 7.5)⁵. Pro instituce podléhající plně oznamovací povinnosti slouží údaje rozvahy k určení základu pro stanovení minimálních rezerv pro udržovací období počínající ve druhém kalendářním měsíci následujícím po daném měsíci. Základ pro stanovení minimálních rezerv vypočtený podle rozvahy ke konci února se tak například použije k výpočtu povinnosti minimálních rezerv, kterou budou protistrany muset plnit v udržovacím období počínajícím dubnem.

Zpravodajský systém pro měnovou a bankovní statistiku ECB zahrnuje možnost ulehčit malým

institucím část jejich oznamovacího břemene. Instituce, na které se toto opatření vztahuje, oznamují pouze omezený soubor údajů rozvahy, a to na čtvrtletním základě (jako údaje ke konci čtvrtletí) a s delší lhůtou pro oznamování, než jaká byla určena pro větší instituce. Pro tyto instituce platí, že údaje rozvahy oznamované za konkrétní čtvrtletí se používají se zpožděním dvou měsíců k určení základu pro stanovení minimálních rezerv pro následující tři udržovací období. Rozvaha ke konci prvního čtvrtletí (března) se tak použije k výpočtu základu pro stanovení minimálních rezerv pro udržovací období počínající v červnu, červenci a srpnu.

Podle nařízení Rady (ES) č. 2531/98 je ECB oprávněna do základu pro stanovení minimálních rezerv institucí zahrnout závazky vyplývající z přijetí finančních prostředků společně se závazky vyplývající z podrozvahových položek. V systému minimálních rezerv Euro systému se do základu pro stanovení minimálních rezerv skutečně zahrnují pouze kategorie závazků „vklady“ a „emitované dluhové cenné papíry“ (viz rámeček 9).

Závazky vůči jiným institucím zahrnutým na seznamu institucí podléhajících systému minimálních rezerv Euro systému a závazky vůči ECB a národním centrálním bankám se do základu pro stanovení minimálních rezerv nezahrnují. V tomto ohledu musí být pro kategorii závazků „emitované dluhové cenné papíry“ emitent schopen prokázat skutečný objem těchto nástrojů držných jinými institucemi podléhajícími systému minimálních rezerv Euro systému, aby byl oprávněn si je odečíst od základu pro stanovení minimálních rezerv. Pokud není možné takovýto důkaz předložit, může emitent na tuto rozvahovou položku uplatnit standardní odpočty ve stanovené procentní výši⁶.

4 Seznamy jsou veřejnosti přístupné na internetové stránce ECB (www.ecb.int).

5 Zpravodajský systém pro měnovou a bankovní statistiku ECB je uveden v příloze 4.

6 Viz nařízení ECB/2003/9. Další informace o standardizovaných odpočtech lze nalézt na internetové stránce ECB (www.ecb.int) a na internetových stránkách Euro systému (viz příloha 5).

Rámeček 9

ZÁKLAD PRO STANOVENÍ MINIMÁLNÍCH REZERV A SAZBY MINIMÁLNÍCH REZERV**A. Závazky, které jsou zahrnuté do základu pro stanovení minimálních rezerv a na které je uplatňována kladná sazba minimálních rezerv**Vklady¹

- Jednodenní vklady
- Vklady s dohodnutou splatností do dvou let
- Vklady s výpovědní lhůtou do dvou let

Emitované dluhové cenné papíry

- Dluhové cenné papíry s dohodnutou splatností do dvou let

B. Závazky, které jsou zahrnuté do základu pro stanovení minimálních rezerv a na které je uplatňována nulová sazba minimálních rezerv Vklady¹

- Vklady s dohodnutou splatností delší než dva roky
- Vklady s výpovědní lhůtou delší než dva roky
- Repo operace

Emitované dluhové cenné papíry

- Dluhové cenné papíry s dohodnutou splatností delší než dva roky

C. Závazky vyňaté ze základu pro stanovení minimálních rezerv

- Závazky vůči ostatním institucím podléhajícím systému minimálních rezerv Eurosystemu
- Závazky vůči ECB a národním centrálním bankám

¹ Nařízení Evropské centrální banky (ES) 2181/2004 ze dne 16. prosince 2004, kterým se mění nařízení (ES) 2423/2001 (ECB/2001/13) o konsolidované rozvaze sektoru měnových finančních institucí (ECB/2004/21), Úř. věst. L 371, 18.12.2004, s. 42, a nařízení (ES) 63/2002 (ECB/2001/18) o statistice úrokových sazeb uplatňovaných měnovými finančními institucemi na vklady a úvěry vůči domácnostem a nefinančním podnikům, výslovně vyžaduje, aby závazky z vkladů byly vykazovány v nominální hodnotě. Nominální hodnota znamená částku jistiny, kterou se dlužník smluvně zavázal uhradit věřiteli. Tato změna byla nezbytná, neboť směrnice Rady č. 86/635/EHS ze dne 8. prosince 1986 o výročních účetních závěrkách a konsolidovaných účetních závěrkách bank a jiných finančních institucí, Úř. věst. L 372, 31.12.1986, s.1, byla novelizována tak, že určité finanční nástroje mohou být oceňovány reálnou hodnotou.

Sazby minimálních rezerv jsou určeny ECB a podléhají omezením stanoveným v nařízení Rady (ES) č. 2531/98. Na většinu položek začleněných do základu pro stanovení minimálních rezerv uplatňuje ECB jednotnou nenulovou sazbu minimálních rezerv. Tato sazba minimálních rezerv je stanovena v nařízení ECB/2003/9. ECB stanovuje nulovou sazbu minimálních rezerv pro tyto kategorie závazků: „vklady s dohodnutou splatností delší než dva roky“, „vklady s výpovědní lhůtou delší než dva roky“, „repo operace“, a „dluhové cenné papíry se stanovenou splatností delší než dva roky“ (viz

rámeček 9). ECB může sazbu minimálních rezerv kdykoli změnit. Změny sazeb minimálních rezerv zveřejňuje ECB před prvním udržovacím obdobím, na které se tato změna vztahuje.

VÝPOČET POVINNOSTI MINIMÁLNÍCH REZERV

Povinnost minimálních rezerv každé jednotlivé instituce se vypočte uplatněním sazeb minimálních rezerv pro dané kategorie závazků na objem způsobilých závazků.

Každá instituce odečte od výše svých povinných minimálních rezerv odpočitatelnou položku ve

výši 100 000 EUR. Poskytnutím této odpočitatelné položky nejsou dotčeny právní závazky institucí podléhajících systému minimálních rezerv Eurosystemu⁷.

Povinnost minimálních rezerv pro každé udržovací období se zaokrouhlí na nejbližší celé euro.

7.4 UDRŽOVÁNÍ REZERV

UDRŽOVACÍ OBDOBÍ

ECB zveřejňuje kalendář udržovacích období nejméně tři měsíce před začátkem každého roku⁸. Udržovací období začíná dnem vypořádání první hlavní refinanční operace, která následuje po zasedání rady guvernérů, na jehož programu je měsíční vyhodnocení orientace měnové politiky. Za výjimečných okolností může být zveřejněný kalendář změněn, a to mimo jiné v závislosti na změnách v časových plánech zasedání Rady guvernérů.

DRŽENÍ MINIMÁLNÍCH REZERV

Instituce musí držet minimální rezervy na jednom nebo několika účtech minimálních rezerv u národní centrální banky v každém zúčastněném členském státě, v němž je usazena. Má-li instituce v některém členském státě více než jednu provozovnu, odpovídá za splnění úhrnné povinnosti minimálních rezerv všech domácích provozoven instituce ústředí⁹. Má-li instituce provozovny ve více než jednom členském státě, je povinna držet minimální rezervy u národní centrální banky každého členského státu, ve kterém má provozovnu, a to v závislosti na svém základu pro stanovení minimálních rezerv v odpovídajícím členském státě.

Jako účty minimálních rezerv mohou být využity účty instituce pro zúčtování u národní centrální banky. Držení minimálních rezerv na účtech pro zúčtování může být využito k vnitrodenním zúčtovacím účelům. Denní držení minimálních rezerv instituce se vypočítá jako konečný denní zůstatek na jejím účtu minimálních rezerv.

Instituce mohou národní centrální banku rezidentského členského státu požádat o povolení držet všechny své minimální rezervy nepřímo přes zprostředkovatele. Možnost držení minimálních rezerv přes zprostředkovatele je zpravidla omezena na instituce, které jsou uspořádány tak, že část jejich správy (např. finanční řízení) je obvykle vykonávána prostřednictvím zprostředkovatele (např. sítě spořitelien a družstevních záložen mohou centralizovat své držení minimálních rezerv). Držení minimálních rezerv prostřednictvím zprostředkovatele podléhá nařízení ECB/2003/9.

ÚROČENÍ MINIMÁLNÍCH REZERV

Držení požadovaných minimálních rezerv se úročí průměrnou úrokovou sazbou ECB pro hlavní refinanční operace za udržovací období (váženou podle počtu kalendářních dnů), vypočítanou podle vzorce uvedeného v rámečku 10. Držení rezerv přesahujících povinnou výši se neúročí. Úroky se připisují druhý obchodní den národní centrální banky, který následuje po konci udržovacího období, za které byl úrok získán.

⁷ Pro instituce, kterým je umožněno vykazovat statistické údaje na konsolidovaném základě podle zpravodajského systému pro měnovou a bankovní statistiku ECB (viz příloha 4), platí, že skupině jako takové je poskytnuta pouze jedna takováto odpočitatelná položka, ledaže instituce poskytne údaje o základu pro stanovení minimálních rezerv a o držení minimálních rezerv dostatečně podrobným způsobem, který Eurosystemu umožní ověřit si jejich přesnost a kvalitu a určit odpovídající povinnost minimálních rezerv pro každou jednotlivou instituci zahrnutou ve skupině.

⁸ Kalendář se obvykle oznamuje tiskovou zprávou ECB, kterou lze najít na internetových stránkách ECB (www.ecb.int). Kromě toho se tento kalendář zveřejňuje také v *Úředním věstníku Evropské unie* a na internetových stránkách Eurosystemu (viz příloha 5).

⁹ Pokud instituce nemá ústředí v členském státě, ve kterém je usazena, musí určit hlavní pobočku, která bude zodpovídat za plnění úhrnné povinnosti minimálních rezerv všech provozoven instituce v příslušném členském státě.

Rámeček 10

VÝPOČET ÚROČENÍ Z DRŽENÍ POVINNÝCH MINIMÁLNÍCH REZERV

Držení povinných minimálních rezerv je úročeno podle tohoto vzorce:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

kde:

R_t = úroky, které připadají na držené minimální rezervy v udržovacím období t

H_t = průměrné denní držené povinné minimální rezervy v udržovacím období t

n_t = počet kalendářních dnů udržovacího období t

r_t = sazba pro úročení povinných minimálních rezerv držených během udržovacího období t . Sazba se standardně zaokrouhluje na dvě desetinná místa.

i = i -tý kalendářní den udržovacího období t

MR_i = mezní úroková sazba poslední hlavní refinanční operace vypořádané v kalendářním dni i nebo před tímto kalendářním dnem.

7.5 OZNAMOVÁNÍ, POTVRZOVÁNÍ A OVĚŘOVÁNÍ ZÁKLADU PRO STANOVENÍ MINIMÁLNÍCH REZERV

Instituce podléhající povinnosti minimálních rezerv vypočítávají položky základu pro stanovení minimálních rezerv a oznamují je národním centrálním bankám v rámci zpravodajského systému pro měnovou a bankovní statistiku ECB (viz příloha 4). Článek 5 nařízení ECB/2003/9 stanoví postupy pro nahlašování a potvrzování základu pro stanovení minimálních rezerv a povinnosti minimálních rezerv instituce.

Postup nahlašování a potvrzování minimálních rezerv instituce je následující. Buď příslušná národní centrální banka, nebo daná instituce provede výpočet povinných minimálních rezerv instituce pro příslušné udržovací období. Strana provádějící výpočet vyrozumí druhou stranu o výši vypočtených minimálních rezerv nejpozději tři obchodní dny národní centrální banky před začátkem příslušného udržovacího období. Příslušná národní centrální banka může jako lhůtu pro nahlášení minimálních rezerv stanovit

dřívější datum. Může rovněž instituci poskytnout i dodatečné lhůty pro oznámení jakýchkoli oprav základu pro stanovení minimálních rezerv i výše již oznámených minimálních rezerv. Vyrozuměná strana potvrdí výši minimálních rezerv nejpozději poslední obchodní den národní centrální banky před začátkem příslušného udržovacího období. Pokud vyrozuměná strana neodpoví nejpozději v poslední obchodní den národní centrální banky před začátkem udržovacího období, má se za to, že výše minimálních rezerv instituce pro příslušné udržovací období byly přijaty. Jakmile jsou minimální rezervy instituce pro příslušné udržovací období přijaty, nelze je již opravovat.

Pro instituce, které mohou vystupovat jako zprostředkovatelé při nepřímém držení minimálních rezerv jiných institucí, jsou na oznamování stanoveny v nařízení ECB/2003/9 zvláštní požadavky. Držení minimálních rezerv prostřednictvím zprostředkovatele nemění oznamovací povinnosti institucí držících minimální rezervy prostřednictvím zprostředkovatele.

ECB a národní centrální banky mají právo v rámci působnosti nařízení Rady (ES) č. 2531/98 ověřovat přesnost a kvalitu shromážděných údajů.

7.6 NEDODRŽOVÁNÍ POVINNOSTI MINIMÁLNÍCH REZERV

K nedodržování povinností minimálních rezerv dochází tehdy, jestliže průměrný konečný denní zůstatek účtu(ů) minimálních rezerv instituce v průběhu udržovacího období činí méně, než kolik činí její povinnost minimálních rezerv pro příslušné udržovací období.

V případě, že instituce neplní úplně nebo zčásti povinnost minimálních rezerv, může ECB v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2531/98 uvalit jednu z těchto sankcí:

- platbu ve výši až 5 procentních bodů nad mezní záůjční sazbu z částky povinných minimálních rezerv, kterou příslušná instituce neposkytla, nebo
- platbu až do výše dvojnásobku mezní záůjční sazby z částky povinných minimálních rezerv, kterou příslušná instituce neposkytla, nebo
- povinnost dané instituce zřídít u ECB nebo národních centrálních bank bezúročné vklady až do trojnásobku částky povinných minimálních rezerv, kterou příslušná instituce neposkytla. Splatnost vkladů nesmí překročit délku období, po které instituce nedodržela svou povinnost minimálních rezerv.

V případě, že instituce nedodrží jiné závazky podle nařízení a rozhodnutí ECB, která se týkají systému minimálních rezerv Eurosystemu (např. příslušné údaje nejsou zaslány včas nebo jsou nepřesné), je ECB oprávněna uvalit sankce v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2532/98 ze dne 23. listopadu 1998 o pravomoci Evropské centrální banky uvalovat sankce a nařízením Evropské centrální banky (ES) č. 2157/1999 ze dne 23. září 1999 o pravomoci Evropské centrální

banky uvalovat sankce (ECB/1999/4)¹⁰. Výkonná rada ECB může stanovit a zveřejnit kritéria, na základě kterých bude uplatňovat sankce podle čl. 7 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 2531/98¹¹.

V případě závažného porušení povinnosti minimálních rezerv může navíc Eurosystem pozastavit účast protistran na operacích na volném trhu.

¹⁰ Úř. věst. L 264, 12.10.1999, s. 21.

¹¹ Tato kritéria byla zveřejněna v „Oznámení Evropské centrální banky o uvalování sankcí za porušování povinnosti držet minimální rezervy“, Úř. věst. C 39, 11.2.2000, s. 3.

PŘÍLOHA 1

PŘÍKLADY OPERACÍ A POSTUPŮ MĚNOVÉ POLITIKY

SEZNAM PŘÍKLADŮ

Příklad 1	Reverzní transakce na poskytnutí likvidity na základě nabídkového řízení s pevnou sazbou	64
Příklad 2	Reverzní transakce na poskytnutí likvidity na základě nabídkového řízení s proměnlivou sazbou	65
Příklad 3	Vydávání dluhových cenných papírů ECB na základě nabídkového řízení s proměnlivou sazbou	66
Příklad 4	Měnový swap na absorpci likvidity na základě nabídkového řízení s proměnlivou sazbou	67
Příklad 5	Měnový swap na poskytnutí likvidity na základě nabídkového řízení s proměnlivou sazbou	69
Příklad 6	Opatření ke kontrole rizika	71

Příklad 1

REVERZNÍ TRANSAKCE NA POSKYTNUTÍ LIKVIDITY NA ZÁKLADĚ NABÍDKOVÉHO ŘÍZENÍ S PEVNOU SAZBOU

ECB se rozhodne poskytnout trhu likviditu prostřednictvím reverzní transakce organizované na základě nabídkového řízení s pevnou sazbou.

Tři protistrany předloží tyto nabídky:

Protistrana	Nabídka (v mil. EUR)
Banka 1	30
Banka 2	40
Banka 3	70
Nabídky celkem	140

ECB se rozhodne přidělit celkem 105 milionů EUR.

Procento přidělení je:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75 \%$$

Přidělení protistranám je:

Protistrana	Nabídka (v mil. EUR)	Přidělení (v mil. EUR)
Banka 1	30	22,5
Banka 2	40	30,0
Banka 3	70	52,5
Nabídky celkem	140	105,0

Příklad 2

REVERZNÍ TRANSAKCE NA POSKYTNUTÍ LIKVIDITY NA ZÁKLADĚ NABÍDKOVÉHO ŘÍZENÍ S PROMĚNLIVOU SAZBOU

ECB se rozhodne poskytnout trhu likviditu prostřednictvím reverzní transakce organizované na základě nabídkového řízení s proměnlivou sazbou.

Tři protistrany předloží tyto nabídky:

Úroková sazba (%)	Částka (v milionech EUR)				Nabídky celkem	Kumulativní nabídky
	Banka 1	Banka 2	Banka 3			
3,15				0	0	
3,10		5	5	10	10	
3,09		5	5	10	20	
3,08		5	5	10	30	
3,07	5	5	10	20	50	
3,06	5	10	15	30	80	
3,05	10	10	15	35	115	
3,04	5	5	5	15	130	
3,03	5		10	15	145	
Nabídky celkem	30	45	70	145		

ECB se rozhodne přidělit 94 milionů EUR, což znamená, že mezní úroková sazba je 3,05 %.

Všechny nabídky nad 3,05 % (pro kumulativní objem 80 milionů EUR) se plně uspokojí. Přidělení při sazbě 3,05 % je:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40\%$$

Přidělení bance 1 při mezní úrokové sazbě například je:

$$0,4 \times 10 = 4$$

Celkové přidělení bance 1 je:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Výsledky přidělení je možné shrnout takto:

Protistrany	Částka (v milionech EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Nabídky celkem
Nabídky celkem	30,0	45,0	70,0	145
Přidělení celkem	14,0	34,0	46,0	94

Pokud postup přidělování probíhá na základě (holandské) aukce s jednotnou sazbou, činí úroková sazba uplatněná na částky přidělované protistranám 3,05 %.

Pokud postup přidělování probíhá na základě (americké) aukce s násobnou sazbou, neuplatňuje se na částky přidělované protistranám žádná jednotná sazba; banka 1 například obdrží 5 mil. EUR za 3,07 %, 5 mil. EUR za 3,06 % a 4 mil. EUR za 3,05 %.

Příklad 3

VYDÁVÁNÍ DLUHOVÝCH CENNÝCH PAPÍRŮ ECB NA ZÁKLADĚ NABÍDKOVÉHO ŘÍZENÍ S PROMĚNLIVOU SAZBOU

ECB se rozhodne absorbovat likviditu z trhu vydáním dluhových cenných papírů na základě nabídkového řízení s proměnlivou sazbou.

Tři protistrany předloží tyto nabídky:

Úroková sazba (%)	Částka (v milionech EUR)				
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Nabídky celkem	Kumulativní nabídky
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Nabídky celkem	55	70	55	180	

ECB se rozhodne přidělit 124,5 milionů EUR, což znamená, že mezní úroková sazba je 3,05 %.

Všechny nabídky pod 3,05 % (pro kumulativní objem 65 milionů EUR) se plně uspokojí. Přidělení při sazbě 3,05 % je:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85\%$$

Přidělení bance 1 při mezní úrokové sazbě například je:

$$0,85 \times 20 = 17$$

Celkové přidělení bance 1 je:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Výsledky přidělení je možné shrnout takto:

Protistrany	Částka (v milionech EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Nabídky celkem
Nabídky celkem	55,0	70,0	55,0	180,0
Přidělení celkem	42,0	49,0	33,5	124,5

Příklad 4

MĚNOVÝ SWAP NA ABSORPCI LIKVIDITY NA ZÁKLADĚ NABÍDKOVÉHO ŘÍZENÍ S PROMĚNLIVOU SAZBOU

ECB se rozhodne absorbovat likviditu provedením měnového swapu na kurz EUR/USD na základě nabídkového řízení s proměnlivou sazbou. (Poznámka: Euro je v tomto případě obchodováno s premií.)

Tři protistrany předloží tyto nabídky:

Swapové body (× 10 000)	Částka (v milionech EUR)				Nabídky celkem	Kumulativní nabídky
	Banka 1	Banka 2	Banka 3			
6,84				0	0	
6,80	5		5	10	10	
6,76	5	5	5	15	25	
6,71	5	5	5	15	40	
6,67	10	10	5	25	65	
6,63	25	35	40	100	165	
6,58	10	20	10	40	205	
6,54	5	10	10	25	230	
6,49		5		5	235	
Nabídky celkem	65	90	80	235		

ECB se rozhodne přidělit 158 milionů EUR, což znamená, že mezní swapové body jsou 6,63. Všechny nabídky nad 6,63 (pro kumulativní objem 65 milionů EUR) se plně uspokojí. Procento přidělení při 6,63 swapových bodech je:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93 \%$$

Přidělení bance 1 při mezních swapových bodech například je:

$$0,93 \times 25 = 23,25$$

Celkové přidělení bance 1 je:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,25 = 48,25$$

Výsledky přidělení je možné shrnout takto:

Protistrany	Částka (v milionech EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Nabídky celkem
Nabídky celkem	65,0	90,0	80,0	235,0
Přidělení celkem	48,25	52,55	57,20	158,0

ECB stanoví spotový směnný kurz EUR/USD pro operaci na 1,1300.

Příklad 4 (pokračování)

Pokud přidělování probíhá na základě (holandské) aukce s jednotnou sazbou, nakoupí Eurosystem ke dni zahájení operace 158 000 000 EUR a prodá 178 540 000 USD. V den splatnosti operace Eurosystem prodá 158 000 000 EUR a nakoupí 178 644 754 USD (forwardový směnný kurz činí $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Pokud přidělování probíhá na základě (americké) aukce s násobnou sazbou, vymění Eurosystem objemy eur a amerických dolarů tak, jak ukazuje tato tabulka:

Spotová transakce			Forwardová transakce		
Směnný kurz	Nakupuje EUR	Prodává USD	Směnný kurz	Prodává EUR	Nakupuje USD
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Nabídky celkem	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

Příklad 5

MĚNOVÝ SWAP NA POSKYTNUTÍ LIKVIDITY NA ZÁKLADĚ NABÍDKOVÉHO ŘÍZENÍ S PROMĚNLIVOU SAZBOU

ECB se rozhodne poskytnout trhu likviditu provedením měnového swapu na kurz EUR/USD na základě nabídkového řízení s proměnlivou sazbou. (*Poznámka:* Euro je v tomto případě obchodováno s premií.)

Tři protistrany předloží tyto nabídky:

Swapové body (× 10 000)	Částka (v milionech EUR)				Nabídky celkem	Kumulativní nabídky
	Banka 1	Banka 2	Banka 3			
6,23						
6,27	5		5	10	10	
6,32	5		5	10	20	
6,36	10	5	5	20	40	
6,41	10	10	20	40	80	
6,45	20	40	20	80	160	
6,49	5	20	10	35	195	
6,54	5	5	10	20	215	
6,58		5		5	220	
Nabídky celkem	60	85	75	220		

ECB se rozhodne přidělit 197 milionů EUR, což znamená, že mezní swapové body jsou 6,54. Všechny nabídky pod 6,54 (pro kumulativní objem 195 milionů EUR) se plně uspokojí. Procento přidělení při 6,54 swapových bodech je:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\%$$

Přidělení bance 1 při mezních swapových bodech například je:

$$0,10 \times 5 = 0,5$$

Celkové přidělení bance 1 je:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 = 55,5$$

Výsledky přidělení je možné shrnout takto:

Protistrany	Částka (v milionech EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	Nabídky celkem
Nabídky celkem	60,0	85,0	75,0	220
Přidělení celkem	55,5	75,5	66,0	197

ECB stanoví spotový směnný kurz EUR/USD pro operaci na 1,1300.

Příklad 5 (pokračování)

Pokud přidělování probíhá na základě (holandské) aukce s jednotnou sazbou, prodá Eurosystem ke dni zahájení operace 197 000 000 EUR a nakoupí 222 610 000 USD. V den splatnosti operace Eurosystem nakoupí 197 000 000 EUR a prodá 222 738 838 USD (forwardový směnný kurz činí $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Pokud přidělování probíhá na základě (americké) aukce s násobnou sazbou, vymění Eurosystem objemy eur a amerických dolarů tak, jak ukazuje tato tabulka:

Spotová transakce			Forwardová transakce		
Směnný kurz	Prodává EUR	Nakupuje USD	Směnný kurz	Nakupuje EUR	Prodává USD
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Nabídky celkem	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

Příklad 6

OPATŘENÍ KE KONTROLE RIZIKA

Tento příklad ilustruje rámec pro kontrolu rizika vztahující se na podkladová aktiva využívaná při operacích Eurosystemu na poskytnutí likvidity¹. Příklad je založen na předpokladu, že se protistrana účastní těchto operací měnové politiky Eurosystemu:

- hlavní refinanční operace zahájená dne 28. července 2004 a ukončená dne 4. srpna 2004, při které je protistraně přiděleno 50 milionů EUR při úrokové sazbě 4,24 %;
- dlouhodobější refinanční operace zahájená dne 29. července 2004 a ukončená dne 21. října 2004, při které je protistraně přiděleno 45 milionů EUR při úrokové sazbě 4,56 %; a
- hlavní refinanční operace zahájená dne 4. srpna 2004 a ukončená dne 11. srpna 2004, při které je protistraně přiděleno 10 milionů EUR při úrokové sazbě 4,26 %.

Charakteristiky podkladových obchodovatelných aktiv využitých protistranou k zajištění těchto operací jsou uvedeny níže, v tabulce 1.

Tabulka 1 – Podkladová obchodovatelná aktiva využitá při transakcích

Charakteristiky						
Jméno	Kategorie aktiva	Datum splatnosti	Definice kupónu	Frekvence kupónu	Zbytková splatnost	Srážka
Aktivum A	Nástroj zajištěný aktivy	29.8.2006	Pevný	6 měsíců	2 roky	3,50 %
Aktivum B	Vládní dluhopis	19.11.2008	Proměnlivý	12 měsíců	4 roky	0,50 %
Aktivum C	Podnikový dluhopis	12.5.2015	Nulový		>10 let	15,00 %
Ceny v % (včetně naběhlého úroku)*)						
28.7.2004	29.7.2004	30.7.2004	2.8.2004	3.8.2004	4.8.2004	5.8.2004
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
					55,01	54,87

*) Ceny uvedené pro jednotlivé dny přecenění odpovídají nejrepresentativnější ceně obchodního dne předcházejícího dni přecenění.

1 Tento příklad je založen na předpokladu, že při výpočtu potřeby výzvy k dodatkové úhradě se zohledňuje naběhlý úrok z poskytnuté likvidity a že se na poskytnutou likviditu uplatňuje aktivační bod 0,5 %.

Příklad 6 (pokračování)

Systém rezervace podkladových aktiv

Především se předpokládá, že se transakce provádějí s národní centrální bankou za využití systému, při kterém jsou pro každou transakci podkladová aktiva účelově vázána (rezervována). Oceňování podkladových aktiv se provádí denně. Rámec kontroly rizika lze tedy popsat tímto způsobem (viz také tabulka 2):

1. Dne 28. července 2004 uzavře protistrana dohodu o zpětném odkupu s národní centrální bankou, která nakoupí aktivum A za 50 milionů EUR. Aktivum A je nástroj zajištěný aktivem, má pevný kupón a je splatné dne 29. srpna 2006. Má tudíž zbytkovou splatnost 2 roky, a vyžaduje tedy srážku při ocenění ve výši 3,5 %. Tržní cena aktiva A na referenčním trhu pro daný den činí 102,63 %, včetně naběhlého kupónového úroku. Protistrana je povinna poskytnout takový objem aktiva A, který po odečtení srážky ve výši 3,5 % převyšuje přidělenou částku 50 milionů EUR. Protistrana tudíž dodá aktivum A v nominální hodnotě 50,6 milionů EUR, jejíž upravená tržní hodnota činí pro daný den 50 113 203 EUR.
2. Dne 29. července 2004 uzavře protistrana dohodu o zpětném odkupu s národní centrální bankou, která nakoupí aktivum A za 21 milionů EUR (tržní cena 101,98 %, srážka při ocenění 1,5 %) a aktivum B za 25 milionů EUR (tržní cena 98,35 %). Aktivum B je vládní dluhopis s proměnlivou sazbou kupónových plateb, na který se uplatňuje srážka při ocenění ve výši 0,5 %. Upravená tržní hodnota aktiva A a aktiva B pro daný den činí 45 130 810 EUR, čímž tedy převyšuje požadovanou částku 45 000 000 EUR.

Dne 29. července 2004 se podkladová aktiva hlavní refinanční operace zahájené dne 28. července 2004 přecení. Tržní hodnota aktiva A upravená o srážku při ocenění je při tržní ceně 101,98 % stále mezi spodním a horním aktivačním bodem. V důsledku toho dovoluje původně vázané zajištění pokrýt jak počáteční objem poskytnuté likvidity, tak naběhlý úrok ve výši 5 889 EUR.

3. Dne 30. července 2004 se podkladová aktiva přecení: tržní cena aktiva A činí 100,55 % a tržní cena aktiva B činí 97,95 %. Naběhlý úrok činí 11 778 EUR z hlavní refinanční operace zahájené dne 28. července 2004 a 5 700 EUR z dlouhodobější refinanční operace zahájené dne 29. července 2004. V důsledku toho klesne upravená tržní hodnota aktiva A v první transakci pod objem transakce, který má být pokryt (poskytnutá likvidita plus naběhlý úrok) o 914 218 EUR, ale také pod spodní aktivační bod 49 761 719 EUR. Protistrana dodá aktivum A v nominální hodnotě 950 000 EUR, což po odečtení srážky ve výši 3,5 % tržní hodnoty založené na ceně 100,55 % obnoví dostatečné zajištění².

Výzvy k dodatkové úhradě je třeba i u druhé transakce, neboť se upravená tržní hodnota podkladových aktiv této transakce (44 741 520 EUR) nachází pod spodním aktivačním bodem (44 780 672 EUR). Protistrana tedy poskytne aktivum B v hodnotě 270 000 EUR, jehož upravená tržní hodnota činí 263 143 EUR.

2 Národní centrální banky mohou vydávat výzvy k poskytnutí dodatkové úhrady spíše v hotovosti než v cenných papírech.

Příklad 6 (pokračování)

4. Dne 2. a 3. srpna 2004 se podkladová aktiva přecení, přičemž tato přecenění nemají pro transakce uzavřené ve dnech 28. a 29. července 2004 za následek žádnou výzvu k dodatkové úhradě.
5. Dne 5. srpna 2004 splatí protistrana likviditu poskytnutou v rámci hlavní refinanční operace zahájené dne 28. července 2004, a to včetně naběhlého úroku ve výši 41 222 EUR. Národní centrální banka vrátí aktivum A v nominální hodnotě 51 550 000 EUR.

Téhož dne uzavře protistrana novou dohodu o zpětném odkupu s národní centrální bankou, která nakoupí aktivum C v nominální hodnotě 75 milionů EUR. Aktivum C je podnikovým dluhopisem s nulovým kupónem, má zbytkovou splatnost delší než 10 let, a uplatňuje se na ně tudíž srážka ve výši 15 %, takže odpovídající tržní hodnota po úpravě o srážku při ocenění činí pro daný den 35 068 875 EUR.

Přecenění podkladových aktiv dlouhodobější refinanční operace zahájené dne 29. července 2004 ukazuje, že upravená tržní hodnota poskytnutých aktiv přesahuje horní aktivační bod přibližně o 262 000 EUR, a vede tudíž k tomu, že národní centrální banka protistraně vrátí aktivum B v nominální hodnotě 262 000 EUR³.

Systém sdružování podkladových aktiv

Dále se předpokládá, že se transakce s národní centrální bankou provádějí s využitím systému sdružování podkladových aktiv. Aktiva zařazená do souboru (poolu) podkladových aktiv využívaného protistranou přitom nejsou účelově vázána (rezervována) na konkrétní transakce.

Tento příklad používá stejné posloupnosti transakcí jako výše uvedený příklad popisující systém rezervace. Hlavní rozdíl spočívá v tom, že ve dnech přeceňování musí upravená tržní hodnota všech aktiv v souboru (poolu) pokrývat celkový objem všech nevyřádaných operací protistrany s národní centrální bankou. Výzva k dodatkové úhradě ve výši 1 178 398 EUR ze dne 30. června 2000 je v tomto případě stejná jako výzva v případě systému rezervace. Protistrana dodá aktivum A v nominální hodnotě 1 300 000 EUR, což po odečtení srážky ve výši 3,5 % tržní hodnoty založené na ceně 100,55 % obnoví dostatečné zajištění.

Navíc může protistrana dne 4. srpna 2004, kdy je hlavní refinanční operace uzavřena dne 28. července 2004 splatná, ponechat aktiva na svém zástavním účtu. Aktivum je rovněž možné vyměnit za jiné aktivum, jak ukazuje příklad, kdy bylo na pokrytí poskytnuté likvidity a naběhlého úroku v rámci všech refinančních operací aktivum A v nominální hodnotě 51,9 milionu EUR nahrazeno aktivem C v nominální hodnotě 75,5 milionu EUR.

Rámeček kontroly rizika v systému sdružování je popsán v tabulce 3.

³ Pokud má být v souvislosti s druhou transakcí marže zaplacená protistraně národní centrální bankou, může být taková marže v určitých případech vyrovnána marží zaplacenou národní centrální bance protistranou při první transakci. Výsledkem pak bude pouze jedno vypořádání marží.

Příklad 6 (pokračování)

TABULKA 2 – SYSTÉM REZERVACE PODKLADOVÝCH AKTIV

Datum	Nevypořádané transakce	Den zahájení	Den ukončení	Úroková sazba	Poskytnutá likvidita
28.7.2004	Hlavní refinanční	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
29.7.2004	Hlavní refinanční	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
30.7.2004	Hlavní refinanční	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
2.8.2004	Hlavní refinanční	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
3.8.2004	Hlavní refinanční	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
4.8.2004	Hlavní refinanční	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
5.8.2004	Hlavní refinanční	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000

PŘÍLOHA 1Příklady operací
a postupů měnové
politiky

Naběhlý úrok	Celková částka k pokrytí	Spodní aktivační bod	Horní aktivační bod	Upravená tržní hodnota	Výzva k dodatkové úhradě
-	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 113 203	-
5 889	50 005 889	49 755 859	50 255 918	49 795 814	-
-	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 130 810	-
11 778	50 011 778	49 761 719	50 261 837	49 097 560	-914 218
5 700	45 005 700	44 780 672	45 230 729	44 741 520	-264 180
29 444	50 029 444	49 779 297	50 279 592	50 258 131	-
22 800	45 022 800	44 797 686	45 247 914	45 152 222	-
35 333	50 035 333	49 785 157	50 285 510	50 123 818	-
28 500	45 028 500	44 803 358	45 253 643	45 200 595	-
-	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 068 875	-
34 200	45 034 200	44 809 029	45 259 371	45 296 029	261 829
4 142	35 004 142	34 829 121	35 179 162	34 979 625	-
39 900	45 039 900	44 814 701	45 265 100	45 043 420	-

Příklad 6 (pokračování)

TABULKA 3 – SYSTÉM SDRUŽOVÁNÍ PODKLADOVÝCH AKTIV

Datum	Nevypořádané transakce	Den zahájení	Den ukončení	Úroková sazba	Poskytnutá likvidita
28.7.2004	Hlavní refinanční	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
29.7.2004	Hlavní refinanční	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
30.7.2004	Hlavní refinanční	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
2.8.2004	Hlavní refinanční	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
3.8.2004	Hlavní refinanční	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
4.8.2004	Hlavní refinanční	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
5.8.2004	Hlavní refinanční	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Dlouhodobější refinanční	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000

PŘÍLOHA 1

Příklady operací
a postupů měnové
politiky

Naběhlý úrok	Celková částka k pokrytí	Spodní aktivační bod ¹⁾	Horní aktivační bod ²⁾	Upravená tržní hodnota	Výzva k dodatkové úhradě
-	50 000 000	49 750 000	neuplatňuje se	50 113 203	-
5 889	95 005 889	94 530 859	neuplatňuje se	94 926 624	-
-					
11 778	95 017 478	94 542 390	neuplatňuje se	93 839 080	-1 178 398
5 700					
29 444	95 052 244	94 576 983	neuplatňuje se	95 487 902	-
22 800					
35 333	95 063 833	94 588 514	neuplatňuje se	95 399 949	-
28 500					
-	80 034 200	79 634 029	neuplatňuje se	80 333 458	-
34 200					
4 142	80 044 042	79 643 821	neuplatňuje se	80 248 396	-
39 900					

1) V systému sdružování představuje spodní aktivační bod nejnižší mezní hodnotu pro výzvu k dodatkové úhradě. Pokud v praxi tržní hodnota sdruženého zajištění upravená o srážku při ocenění klesne pod celkový objem, který má být pokryt, vyžaduje většina národních centrálních bank dodatečné zajištění.

2) V systému sdružování rezerv nemá pojem horního aktivačního bodu žádný význam, protože se protistrana bude neustále snažit držet nadbytečně poskytnuté zajištění ve sdruženém souboru, aby byly náklady provozních transakcí co nejnižší.

PŘÍLOHA 2

SLOVNÍČEK POJMŮ

Aktivační bod (Trigger point): předem stanovená úroveň hodnoty poskytované likvidity, při které dojde k výzvě k **dodatkové úhradě**.

Americká aukce (American auction): viz **aukce s násobnou sazbou**.

Aukce s jednotnou sazbou (holandská aukce) (Single rate auction (Dutch auction)): aukce, při které se úroková sazba (nebo cena/**swapový bod**) pro přidělení uplatňovaná na všechny uspokojené nabídky rovná **mezní úrokové sazbě**.

Aukce s násobnou sazbou (americká aukce) (Multiple rate auction (American auction)): aukce, při které se úroková sazba (nebo cena/**swapový bod**) pro přidělení rovná úrokové sazbě každé jednotlivé nabídky.

Bezpečný depozitní účet (Safe custody account): účet cenných papírů vedený centrální bankou, na který může **úvěrová instituce** ukládat cenné papíry, které považuje za vhodné k zajištění operací centrální banky.

Cena zpětného odkupu (Repurchase price): cena, za kterou je kupující v souvislosti s transakcí v rámci **dohody o zpětném odkupu** povinen odprodat aktivum zpět prodávajícímu. Cena zpětného odkupu se rovná součtu **nákupní ceny** a cenového rozdílu, který odpovídá úroku z poskytnuté likvidity za dobu splatnosti operace.

Členský stát (Member state): v tomto dokumentu se jím rozumí členský stát EU, který přijal jednotnou měnu v souladu se **Smlouvou**.

Dematerializace (Dematerialisation): odstranění fyzických certifikátů nebo podkladů cenných papírů, které představují vlastnictví finančních aktiv tak, že tato finanční aktiva existují pouze jako účetní záznamy.

Den nákupu (Purchase date): den, ke kterému nabývá prodej aktiv prodejcem kupci platnosti.

Den obchodu (Trade day (T)): den, ke kterému je obchod (tj. dohoda o finanční transakci mezi dvěma **protistranami**) sjednán. Den obchodu se může krýt se **dnem vypořádání** (vypořádání téhož dne), nebo mu předcházet o daný počet obchodních dní (den vypořádání je určen jako den obchodu + vypořádací prodleva).

Den ocenění (Valuation date): den ocenění podkladových aktiv úvěrových operací.

Den splatnosti (Maturity date): den, ke kterému končí platnost operace měnové politiky. V případě **dohod o zpětném odkupu** se den splatnosti shoduje se **dnem zpětného odkupu**.

Den vypořádání (Settlement date): den, ke kterému je transakce vypořádána. Zúčtování se může uskutečnit téhož dne jako obchod (vypořádání téhož dne) nebo jeden nebo několik dní po obchodu (den vypořádání je určen jako **den obchodu** + vypořádací prodleva).

Den zahájení (Start date): den, ke kterému je uzavřena první část operace měnové politiky. U operací založených na **dohodách o zpětném odkupu** a u **měnových swapů** odpovídá den zahájení **dni nákupu**.

Den zpětného odkupu (Repurchase date): den, ke kterému je kupující v souvislosti s transakcí na základě **dohody o zpětném odkupu** povinen odprodat aktivum zpět prodávajícímu.

Depositář (Depository): zprostředkovatel, jehož hlavní úlohou je uschovávat, ať už fyzicky nebo elektronicky, cenné papíry a vést záznamy o vlastnictví těchto cenných papírů.

Dlouhodobější refinanční operace (Longer-term refinancing operation): pravidelné **operace** prováděné **Eurosystemem na volném trhu** ve formě **reverzní transakce**. Dlouhodobější refinanční operace se provádí na základě **měsíčních standardních nabídkových řízení** a mají splatnost 3 měsíce.

Dluhopis s nulovým kupónem (Zero coupon bond): cenný papír, který v průběhu své životnosti vyplácí pouze jediný hotovostní tok. Pro účely tohoto dokumentu zahrnuje pojem dluhopisu s nulovým kupónem cenné papíry vydané s diskontem a cenné papíry, které při splatnosti doručí pouze jeden kupón. Zvláštní druh dluhopisu s nulovým kupónem představuje **strip**.

Dodání proti zaplacení (Delivery versus payment, delivery against payment): mechanismus systému vypořádání při výměně hodnot, který zajišťuje, že ke **konečnému převodu** aktiv (cenných papírů nebo jiných finančních nástrojů) dojde tehdy a pouze tehdy, pokud dojde ke konečnému převodu jiného aktiva (nebo aktiv).

Dodatečně stanovený výnos (Post-fixed coupon): výnos **nástrojů s proměnlivou sazbou**, který se určuje na základě hodnot referenčního indexu k určitému dni (dnům) v průběhu narůstání výnosu.

Dohoda o zpětném odkupu (Repurchase agreement): dohoda, kterou se aktivum prodává, při čemž prodávající zároveň získává právo a povinnost odkoupit toto aktivum za stanovenou cenu k budoucímu dni nebo na vyzvání. Tato dohoda se podobá zajištěnému úvěru s tím rozdílem, že prodávající si neponechává vlastnictví cenných papírů. Při svých **reverzních transakcích** používá **Eurosystem** dohody o zpětném odkupu s pevnou splatností.

Držení minimálních rezerv (Reserve holdings): stav udržovaný **protistranami** na jejich **úctu minimálních rezerv** za účelem plnění **povinnosti minimálních rezerv**.

Dvoustranný postup (Bilateral procedure): postup, při kterém centrální banka uzavírá obchod přímo s jednou nebo několika **protistranami**, bez využití postupů nabídkových řízení. Mezi dvoustranné postupy patří operace prováděné prostřednictvím burz cenných papírů nebo makléřů.

Elektronické peníze (Electronic money): peněžní hodnota vyjádřená pohledávkou za vydávající instituci a a) uchovávaná na elektronickém médiu; b) vydávaná při přijetí peněžních prostředků, jejichž hodnota není nižší než vydávaná peněžní hodnota; a c) přijímaná jako platební prostředek jinými podniky, než je vydávající instituce.

Emitent (Issuer): subjekt, který je zavázán z cenného papíru nebo jiného finančního nástroje.

Eurosystem (Eurosystem): Evropská centrální banka (ECB) a **národní centrální banky členských států eurozóny**. Rozhodovacími orgány Eurosystemu jsou Rada guvernérů a Výkonná rada ECB.

Eurozóna (Euro area): oblast zahrnující **členské státy EU**, které v souladu se **Smlouvou** přijaly euro za svou jednotnou měnu a ve kterých se provádí jednotná měnová politika, za niž odpovídá Rada guvernérů ECB.

Evropský systém centrálních bank (ESCB) (European System of Central Banks – ESCB): tímto výrazem se rozumí Evropská centrální banka (ECB) a národní centrální banky členských států EU. Je třeba poznamenat, že národní centrální banky členských států, které nepřijaly jednotnou měnu v souladu se **Smlouvou**, si v oblasti měnové politiky zachovávají své pravomoci v souladu s vnitrostátními právy, a nepodílejí se tudíž na provádění měnových operací Eurosystemu.

Externí ratingová instituce (External credit assessment institution, ECAI): zdroj hodnocení úvěrové kvality, který je součástí **rámce hodnocení úvěrového rizika** a zahrnuje instituce, jejichž hodnocení může být využito **úvěrovými institucemi** při stanovení rizikově vážených expozic podle směrnice o kapitálové přiměřenosti. Tyto instituce podléhají formálnímu schvalovacímu řízení vedenému národními orgány dohledu.

Hlavní refinanční operace (Main refinancing operation): pravidelné **operace** prováděné **Eurosystemem na volném trhu** ve formě **reverzní transakce**. Hlavní refinanční operace se provádí na základě týdenních **standardních nabídkových řízení** a obvykle mají splatnost jeden týden.

Holandská aukce (Dutch auction): viz **aukce s jednotnou sazbou**.

Interní systém hodnocení úvěrového rizika (In-house credit assessment system, ICAS): zdroj hodnocení úvěrové kvality, který je součástí **rámce hodnocení úvěrového rizika** a v současné době zahrnuje čtyři systémy hodnocení úvěrového rizika, které provozují Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France a Oesterreichische Nationalbank.

Interní systém na bázi ratingů (Internal rating-based (IRB) system): zdroj hodnocení úvěrové kvality, který je součástí **rámce hodnocení úvěrového rizika** a zahrnuje interní systémy těch protistran, které mohou být využity úvěrovými institucemi při stanovení rizikově vážených expozic podle směrnice o kapitálové přiměřenosti. Tyto systémy podléhají formálnímu schvalovacímu řízení vedenému národními orgány dohledu.

Konec dne (End-of-day): čas obchodního dne (po uzavření systému **TARGET**), ke kterému jsou pro daný den ukončeny všechny platby zpracovávané systémem **TARGET**.

Konečný převod (Final transfer): neodvolatelný a bezpodmínečný převod, kterým zaniká závazek k provedení převodu.

Korespondentské bankovníctví (Correspondent banking): dohoda, na jejímž základě poskytuje jedna **úvěrová instituce** platbu a jiné služby jiné úvěrové instituci. Platby prostřednictvím korespondentů se často provádějí prostřednictvím vzájemných účtů (nostro a loro účtů), ke kterým mohou být vázány stálé úvěrové linky. Služby korespondentského bankovníctví se poskytují především v přeshraničním styku, ale jsou rovněž známy jako agenturní vztahy ve vnitrostátním kontextu. **Loro** účet je termín používaný korespondentem k označení účtu vedeného pro zahraniční úvěrovou instituci; zahraniční úvěrová instituce pak tento účet považuje za svůj **nostro** účet.

Kupní cena (Purchase price): cena, za kterou jsou nebo mají být aktiva prodána prodávajícím kupci.

Maximální nabídková sazba (Maximum bid rate): horní hranice úrokové sazby, pro kterou mohou **protistrany** podávat své nabídky v rámci **nabídkového řízení s proměnlivou sazbou**. Nabídky se sazbou vyšší než je maximální nabídková sazba stanovená ECB se vyřadí.

Měnová finanční instituce (MFI) (Monetary financial institution – MFI): jedna z finančních institucí, které společně vytvářejí sektor emise peněz **eurozóny**. Zahrnují centrální banky, rezidentské **úvěrové instituce**, jak jsou definovány v právních předpisech Společenství, a všechny ostatní rezidentské finanční instituce, jejichž předmětem činnosti je přijímat vklady nebo prostředky velmi podobné vkladům od jiných subjektů než měnových finančních institucí a na vlastní účet (přínejmenším v ekonomickém smyslu) poskytovat úvěry nebo investovat do cenných papírů.

Měnový swap (Foreign exchange swap): souběžná spotová operace nákupu/prodeje a forwardová operace prodeje/nákupu jedné měny proti měně druhé. **Eurosystém** provádí operace měnové politiky na volném trhu ve formě měnových swapů, při kterých **národní centrální banky** (nebo ECB) spotovou transakci nakupují (prodávají) euro proti cizí měně a zároveň jej forwardovou transakcí prodávají (nakupují) zpět.

Metoda počítání dní (Day-count convention): metoda regulující počet dní při výpočtu úroku z úvěrů. Při operacích měnové politiky uplatňuje **Eurosystém** metodu **skutečný počet/360**.

Mezinárodní identifikační číslo cenného papíru (ISIN) (International Securities Identification Number – ISIN): mezinárodní identifikační kód přidělovaný cenným papírům emitovaným na finančních trzích.

Mezní nabídka swapového bodu (Marginal swap point quotation): nabídka **swapových bodů**, při které se vyčerpá celá částka přidělovaná v nabídkovém řízení.

Mezní úroková sazba (Marginal interest rate): úroková sazba, při které se vyčerpá celá částka přidělovaná v nabídkovém řízení.

Mezní zápůjční facilitita (Marginal lending facility): **stálá facilitita Eurosystému**, kterou mohou **protistrany** využít k získání jednodenního úvěru u národní centrální banky při předem stanovené úrokové sazbě.

Minimální částka přidělení (Minimum allotment amount): spodní hranice částky, která má být přidělena jednotlivým **protistranám** v rámci operace nabídkového řízení. **Eurosystém** se může rozhodnout přidělit každé z protistran svých nabídkových řízení určitou minimální částku.

Minimální nabídková sazba (Minimum bid rate): spodní hranice úrokové sazby, pro kterou mohou **protistrany** podávat své nabídky v rámci **nabídkového řízení s proměnlivou sazbou**.

Minimální poměr přidělení (Minimum allotment ratio): minimální procento nabídek přidělovaných v rámci nabídkového řízení při **mezní úrokové sazbě**. **Eurosystém** se může rozhodnout uplatňovat minimální poměr přidělení při svých nabídkových řízeních.

Model korespondentské centrální banky (MKCB) (Correspondent central banking model – CCBM): mechanismus zřízený **Evropským systémem centrálních bank** s cílem umožnit **protistranám** využívat podkladová aktiva na přeshraničním základě. V MKCB jednají **národní centrální banky** vůči sobě navzájem jako uschovatelé. To znamená, že každá národní centrální banka má ve své správě cenných papírů účet cenných papírů každé z ostatních národních centrálních bank (a ECB).

Nabídkové řízení s pevnou sazbou (Fixed rate tender): nabídkové řízení, při kterém národní centrální banka předem stanoví úrokovou sazbu a zúčastněné **protistrany** nabízejí částky peněz, se kterými si při takto stanovené sazbě přejí obchodovat.

Nabídkové řízení s proměnlivou sazbou (Variable rate tender): postup nabídkového řízení, při kterém **protistrany** nabízejí jak částku peněz, se kterou si přejí s centrální bankou obchodovat, tak i úrokovou sazbu, při které si přejí obchod uzavřít.

Národní centrální banka (National central bank, NCB): v tomto dokumentu se jí rozumí centrální banka **členského státu** EU, který přijal jednotnou měnu v souladu se **Smlouvou**.

Nástroj s inverzní proměnlivou sazbou (Inverse floating rate instrument): strukturovaný cenný papír, u kterého se výnos vyplácený držiteli cenného papíru inverzně mění v závislosti na změnách určité referenční úrokové sazby.

Nástroj s pevnou sazbou (Fixed rate instrument): finanční nástroj, jehož výnos je pevně stanoven pro celou dobu životnosti nástroje.

Nástroj s proměnlivou sazbou (Floating rate instrument): finanční nástroj, jehož výnos je pravidelně nastavován v závislosti na referenčním indexu, aby tak odrážel změny krátkodobých a střednědobých tržních úrokových sazeb. Nástroje s proměnlivou sazbou mají **výnosy nastavené** buď **předem**, nebo **následně**.

Obchodní den Eurosystemu (Eurosystem business day): jakýkoli den, ve který jsou ECB a alespoň jedna **národní centrální banka** otevřeny pro účely provádění operací měnové politiky **Eurosystemu**.

Obchodní den národní centrální banky (NCB business day): jakýkoli den, ve kterém je **národní centrální banka** konkrétního **členského státu** otevřena pro účely provádění operací měnové politiky **Eurosystemu**. V některých členských státech mohou být pobočky národní centrální banky v určitý obchodní den národní centrální banky zavřeno z důvodu místního nebo regionálního svátku. V takovýchto případech odpovídá příslušná národní centrální banka za to, že protistrany budou s předstihem informovány o opatřeních, která je nutné v souvislosti s těmito svátky k zajištění přístupu k mezní zápůjční facilitě provést.

Objemové nabídkové řízení (Volume tender): viz **nabídkové řízení s pevnou sazbou**.

Oceňování podle tržní hodnoty (Marking to market): viz **variační marže**.

Omezení maximální nabídky (Maximum bid limit): horní mez nejvyšší přijatelné nabídky podané jednou **protistranou** v nabídkovém řízení. **Eurosystem** může omezení maximální nabídky uvalit proto, aby jednotlivým protistranám zabránil v podávání nepřiměřeně vysokých nabídek.

Operace jemného doladění (Fine-tuning operation): nepravidelná **operace na volném trhu** prováděná **Eurosystemem** zejména za účelem vypořádání se s nepředvídanými výkyvy likvidity na trhu.

Operace na volném trhu (Open market operation): operace prováděná z podnětu centrální banky na finančním trhu. S ohledem na cíle, pravidelnost a postupy je možné operace Eurosystemu na volném trhu rozdělit do čtyř kategorií: **hlavní refinanční operace**, **dlouhodobější refinanční operace**, **operace jemného doladění** a **strukturální operace**. Pokud jde o použité nástroje, jsou hlavním nástrojem

Eurosystemu na volném trhu **reverzní transakce**, které mohou být využity pro všechny čtyři kategorie operací. Kromě toho jsou pro potřeby **strukturálních operací** rovněž k dispozici vydávání dluhových cenných papírů a **přímé transakce**, zatímco pro provádění **operací jemného doladění** jsou k dispozici **přímé transakce**, **měnové swapy** a **příjem termínovaných vkladů**.

Paušální odpočitatelná položka (Lump-sum allowance): pevně stanovená částka, kterou si instituce v rámci minimálních rezerv **Eurosystemu** odečítá při výpočtu své **povinnosti minimálních rezerv**.

Počáteční marže (Initial margin): opatření ke kontrole rizika, které může Eurosystem uplatňovat při **reverzních transakcích** a podle kterého se požadované zajištění transakce rovná úvěru poskytnutému **protistraně** plus hodnotě počáteční marže.

Postup nabídkových řízení (Tender procedure): postup, kterým centrální banka poskytuje trhu likviditu nebo ji z něj stahuje na základě nabídek podaných **protistranami** ve vzájemné hospodářské soutěži. Nejkonkurenceschopnější nabídky jsou uspokojovány přednostně, a to až do okamžiku, než dojde k vyčerpání celkového objemu likvidity, který je centrální bankou poskytován nebo stahován.

Povinnost minimálních rezerv (Reserve requirement): povinnost instituce držet u centrální banky minimální rezervy. Na základě rámce minimálních rezerv **Eurosystemu** se povinnost minimálních rezerv **úvěrové instituce** vypočte vynásobením **sazby minimálních rezerv** pro každou kategorii položek **základu pro stanovení minimálních rezerv** výší těchto položek v účetní rozvaze instituce. Od své povinnosti minimálních rezerv si instituce navíc odečítají **paušální odpočitatelnou položku**.

Propojovací mechanismus (Interlinking mechanism): v rámci systému **TARGET** poskytuje propojovací mechanismus společné postupy a infrastrukturu, které umožňují pohyby platebních příkazů z jednoho domácího **RTGS** do druhého.

Protistrana (Counterparty): je druhou stranou finanční transakce (např. jakékoli transakce s centrální bankou).

Průměrovací opatření (Averaging provision): mechanismus, který **protistranám** umožňuje plnit jejich **povinnosti minimálních rezerv** na základě průměru rezerv držených v průběhu **udržovacího období**. Průměrovací opatření přispívá ke stabilizaci úrokových sazeb na peněžním trhu tím, že institucím poskytuje pobídku ke zmírnění dopadů dočasných výkyvů likvidity. Systém minimálních rezerv **Eurosystemu** průměrování umožňuje.

Předem stanovený výnos (Pre-fixed coupon): výnos **nástrojů s proměnlivou sazbou**, který se stanoví na základě hodnot referenčního indexu k určitému dni (dnům) před začátkem narůstání výnosu.

Přeshraniční vypořádání (Cross-border settlement): vypořádání, ke kterému dochází v jiné zemi než v zemi nebo v zemích, ve které (kterých) se jedna nebo obě strany nacházejí.

Příjem termínovaných vkladů (Collection of fixed-term deposits): nástroj měnové politiky, který může **Eurosystem** využívat pro účely jemného doladění, při čemž Eurosystem nabízí z trhu **protistranám** úročení jejich termínovaných vkladů na účtech u **národních centrálních bank** za účelem absorpce likvidity.

Přímá transakce (Outright transaction): transakce, při které se aktiva nakupují a prodávají až ke dni splatnosti (spotové nebo forwardové).

Rámec hodnocení úvěrového rizika (Eurosystem credit assessment framework, ECAF): sada postupů, pravidel a technik, která zajišťuje, že bude splněn požadavek **Eurosystému** na vysoké úvěrové standardy pro veškerá způsobilá aktiva. Při stanovení vysokých úvěrových standardů Eurosystem rozlišuje mezi obchodovatelnými a neobchodovatelnými aktivy. Při hodnocení úvěrového standardu způsobilých aktiv Eurosystem bere v úvahu informace o úvěrovém riziku ze systémů hodnocení úvěrového rizika spadajících pod jeden ze čtyř zdrojů, konkrétně **externí ratingové instituce, interní systémy hodnocení úvěrového rizika** národních centrálních bank, **interní systémy protistran na bázi ratingů a ratingové nástroje** třetích stran. Při hodnocení úvěrového standardu Eurosystem také zohledňuje institucionální kritéria, která zaručují podobnou ochranu držitelů nástroje jako záruky. Referenční hodnota Eurosystemu pro minimální požadavek na vysoké úvěrové standardy (práh úvěrové kvality) odpovídá úvěrovému hodnocení „single A“. Eurosystem považuje pravděpodobnost selhání ve výši 0,10 % v horizontu 1 roku za odpovídající hodnocení „single A“.

Ratingové nástroje (Rating tools, RT): zdroj hodnocení úvěrové kvality, který je součástí **rámce hodnocení úvěrového rizika** a zahrnuje aplikace třetích stran, které hodnotí úvěrovou kvalitu dlužníků mimo jiné s využitím auditů účetnictví. Tyto aplikace musí být jednotlivě schváleny **Eurosystémem**, aby se mohly stát součástí rámce hodnocení úvěrového rizika.

Repo operace (Repo operation): reverzní transakce na poskytnutí likvidity, založená na **dohodě o zpětném odkupu**.

Reverzní transakce (Reverse transaction): operace, kterou **národní centrální banka** nakupuje nebo prodává aktiva podle **dohody o zpětném odkupu** a provádí zajištěné úvěrové operace.

Riziko platební schopnosti (Solvency risk): riziko ztráty z důvodu úpadku (bankrotu) emitenta finančního aktiva nebo platební neschopnosti **protistrany**.

Rychlé nabídkové řízení (Quick tender): postup nabídkového řízení využívaný **Eurosystémem** pro potřeby **operací jemného doladění**, pokud je třeba, aby měly rychlý dopad na likvidní situaci na trhu. Rychlá nabídková řízení se provádějí v časovém rozmezí jedné hodiny a s omezeným souborem protistran.

Sazba minimálních rezerv (Reserve ratio): sazba stanovená centrální bankou pro každou kategorii způsobilých rozvahových položek zahrnutých do **základu pro stanovení minimálních rezerv**. Sazby se používají pro výpočet **povinností minimálních rezerv**.

Selhání (Default event): událost sledovaná v rámci **rámce hodnocení úvěrového rizika** a definovaná ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES ze dne 14. června 2006 o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí (společně označovaných jako „směrnice o kapitálové přiměřenosti“). K selhání tedy dochází, jestliže „a) úvěrová instituce se domnívá, že dlužník pravděpodobně v plném rozsahu nesplatí své úvěrové závazky vůči úvěrové instituci, jejímu mateřskému podniku či některému z jejích dceřiných podniků, aniž by se úvěrová instituce uchýlila ke krokům, jako je realizace zajištění (pokud existuje)“ nebo „b) některý významný úvěrový závazek dlužníka vůči úvěrové instituci, jejímu mateřskému podniku či některému z jejích dceřiných podniků je více než 90 dní po splatnosti.“

Skutečný počet/360 (Actual/360): metoda počítání dní při výpočtu úroku z úvěru, při které se úrok počítá pro skutečný počet kalendářních dní, na který je úvěr poskytnut, na základě roku o 360 dnech. Tato metoda se uplatňuje při operacích měnové politiky **Eurosystemu**.

Smlouva (Treaty): Smlouva o založení Evropského společenství. Často se na ni odkazuje jako na „Římskou smlouvu“ v platném znění.

Spojení mezi systémy vypořádání obchodů s cennými papíry (Link between securities settlement systems): spojení tvoří všechny postupy a opatření, která existují mezi dvěma **systémy pro vypořádání obchodů s cennými papíry** za účelem převodu cenných papírů mezi oběma dotčenými systémy vypořádání obchodů s cennými papíry prostřednictvím zaknihování.

Srážka (Haircut): viz **srážka při ocenění**.

Srážka při ocenění (Valuation haircut): opatření ke kontrole rizika uplatňované na podkladová aktiva využívaná při **reverzních transakcích**, při kterém centrální banka počítá hodnotu podkladových aktiv jako jejich tržní hodnotu sníženou o určité procento (**srážku**). **Eurosystem** uplatňuje srážky při ocenění odrážející charakteristiky konkrétních aktiv, jakou je například zbytková splatnost.

Stálá facilitita (Standing facility): facilitita centrální banky přístupná **protistranám** z jejich podnětu. **Eurosystem** nabízí dvě stálé jednodenní facility: **mezní zápůjční facilitu** a **vkladovou facilitu**.

Standardní nabídkové řízení (Standard tender): postup nabídkového řízení využívaný **Eurosystemem** při jeho pravidelných **operacích na volném trhu**. Standardní nabídková řízení jsou prováděna v časovém rámci 24 hodin. Ve standardním nabídkovém řízení mohou podávat nabídky všechny **protistrany**, které splňují obecná kritéria způsobilosti.

Standardní odpočet (Standardised deduction): pevně stanovené procento nesplaceného objemu dluhových cenných papírů s dohodnutou dobou splatnosti do 2 let (včetně papírů peněžního trhu), jež mohou od **základu pro stanovení minimálních rezerv** odečíst emitenti, kteří nejsou schopni prokázat, že tento nesplacený objem je držen jinými institucemi podléhajícími systému minimálních rezerv **Eurosystemu**, ECB nebo **národní centrální bankou**.

Strip (Strip – separate trading of interest and principal): dluhopis s nulovým kupónem, vytvořený za účelem samostatného obchodování s nároky na konkrétní hotovostní toky z cenného papíru a s jistinou téhož nástroje.

Strukturální operace (Structural operation): operace na volném trhu prováděná **Eurosystemem** zejména za účelem úpravy strukturální likvidity finančního sektoru vůči Eurosystemu.

Středisko evidence cenných papírů (Central securities depository): subjekt, který drží a spravuje cenné papíry nebo jiná finanční aktiva, vede emisní účty a umožňuje zpracování transakcí prostřednictvím zaknihování. Aktiva mohou existovat buď fyzicky (přičemž jsou v rámci střediska evidence cenných papírů znehybněna), nebo v dematerializované podobě (tj. pouze jako elektronické záznamy).

Swapový bod (Swap point): rozdíl mezi směnným kurzem forwardové transakce a směnným kurzem spotové transakce při **měnovém swapu**.

Systém rezervace (Earmarking system): systém správy zajištění centrálními bankami, kdy je likvidita poskytována proti aktivům účelově vázaným pro každou jednotlivou transakci.

Systém sdružování (Pooling system): viz **systém sdružování zajištění**.

Systém sdružování zajištění (Collateral pooling system): systém centrální banky pro správu zajištění, při kterém si **protistrany** otevírají souborný účet, na který vkládají aktiva zajišťující jejich transakce s centrální bankou. Na rozdíl od **systému rezervace** nejsou v systému sdružování podkladová aktiva účelově vázána (rezervována) pro jednotlivé transakce.

Systém vypořádání obchodů s cennými papíry (Securities settlement system – SSS): systém, který umožňuje držení a převod cenných papírů nebo jiných finančních aktiv, a to buď bezplatně, nebo proti zaplacení (**dodání proti zaplacení**).

Systém zaknihování (Book-entry system): účetní systém, který umožňuje převody cenných papírů a jiných finančních aktiv bez skutečného fyzického pohybu papírových podkladů či certifikátů (např. elektronický převod cenných papírů). Viz také **dematerializace**.

Systém zúčtování plateb (Gross settlement system): převodní systém, při kterém dochází na základě jednotlivých příkazů k vypořádávání finančních prostředků nebo převodu cenných papírů.

Systém zúčtování plateb v reálném čase (RTGS) (RTGS (real-time gross settlement) system): systém zúčtování, v jehož rámci dochází ke zpracování a vypořádání na základě jednotlivých příkazů (bez vzájemného započtení – nettingu) v reálném čase (průběžně). Viz rovněž **TARGET**.

TARGET (Transevropský expresní automatizovaný systém zúčtování plateb v reálném čase) (TARGET – Trans-European automated real-time gross settlement express transfer system): systém zúčtování jednotlivých plateb v reálném čase pro euro. Jedná se o decentralizovaný systém skládající se z 15 národních systémů RTGS, platebního mechanismu ECB a **propojovacího mechanismu**.

Třída splatnosti (Maturity bucket): skupina aktiv, jejichž **zbytková splatnost** spadá do určitého časového intervalu, např. třída se splatností tři až pět let.

Účet minimálních rezerv (Reserve account): účet u **národní centrální banky**, na kterém **protistrany** drží své **minimální rezervy**. Jako účet minimálních rezerv mohou **protistrany** využít i své **účty pro zúčtování** vedené u národních centrálních bank.

Účet pro zúčtování (Settlement account): účet přímého účastníka národního systému RTGS u centrální banky pro účely zpracování plateb.

Udržovací období (Maintenance period): období, na které se propočítává dodržování povinnosti minimálních rezerv. ECB zveřejňuje kalendář udržovacích období nejméně tři měsíce před začátkem každého roku. Udržovací období začíná dnem vypořádání první hlavní refinanční operace, která následuje po zasedání rady guvernérů, na jehož programu je měsíční vyhodnocení orientace měnové politiky. Obvykle udržovací období končí den před obdobným dnem vypořádání v následujícím měsíci. Za výjimečných okolností může být zveřejněný kalendář změněn, a to mimo jiné v závislosti na změnách v časových plánech zasedání Rady guvernérů.

Úschovatel (Custodian): subjekt, který se zavazuje převzít do úschovy a pro jiné spravovat cenné papíry a jiná finanční aktiva.

Úvěrová instituce (Credit institution): instituce, na kterou se vztahuje definice uvedená v čl. 4 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu. Úvěrovou institucí tedy je: i) podnik, jehož činnost spočívá v přijímání vkladů nebo jiných splatných peněžních prostředků od veřejnosti a v poskytování úvěrů na vlastní účet; nebo ii) podnik nebo jakákoli jiná právnická osoba jiná než osoba podle bodu i), která vydává platební prostředky ve formě elektronických peněz.

Úzké propojení (Close links): situace, kdy je protistrana spojena s emitentem/dlužníkem/ručitelem způsobilých aktiv z následujících důvodů: (i) protistrana vlastní 20 % či více kapitálu emitenta/dlužníka/ručitele, případně jeden či více podniků, v nichž protistrana vlastní většinu kapitálu, vlastní 20 % či více kapitálu emitenta/dlužníka/ručitele, nebo protistrana a jeden či více podniků, v nichž protistrana vlastní většinu kapitálu, dohromady vlastní 20 % či více kapitálu emitenta/dlužníka/ručitele, nebo (ii) emitent/dlužník/ručitel vlastní 20 % či více kapitálu protistrany, případně jeden či více podniků, v nichž emitent/dlužník/ručitel vlastní většinu kapitálu, vlastní 20 % či více kapitálu protistrany, nebo emitent/dlužník/ručitel a jeden či více podniků, v nichž emitent/dlužník/ručitel vlastní většinu kapitálu, dohromady vlastní 20 % či více kapitálu protistrany, nebo (iii) třetí strana vlastní většinu kapitálu protistrany i většinu kapitálu emitenta/dlužníka/ručitele, ať už přímo, či nepřímo prostřednictvím jednoho či více podniků, v nichž třetí strana vlastní většinu kapitálu.

Variační marže (nebo oceňování podle tržní hodnoty) (Variation margin, marking to market): Eurosystem vyžaduje, aby byla pro podkladová aktiva využívána při jeho **reverzních transakcích** na poskytnutí likvidity zachována po dobu trvání operace určitá úroveň tržní hodnoty. To znamená, že pokud pravidelně měřená tržní hodnota podkladových aktiv klesne pod určitou úroveň, požadují **národní centrální banky** po **protistranách** dodání doplňujících aktiv nebo hotovosti (tj. **výzva k dodatkové úhradě**). Podobně pokud tržní hodnota podkladových aktiv po přecenění určitou úroveň přesáhne, může protistrana nadbytečná aktiva nebo hotovost získat zpět.

Vkladová facilitata (Deposit facility): stálá facilitata Eurosystemu, kterou mohou **protistrany** využívat k provádění jednodenních vkladů u národní centrální banky, které jsou úročeny předem stanovenou úrokovou sazbou.

Vklady s dohodnutou splatností (Deposits with agreed maturity): kategorie nástrojů, která se skládá převážně z termínovaných vkladů s danou dobou splatnosti, s nimiž v závislosti na vnitrostátní praxi před splatností buď nelze disponovat, nebo s nimiž lze disponovat pouze pod podmínkou uhrazení penále. Tato kategorie rovněž zahrnuje některé neobchodovatelné dluhové nástroje, jako jsou například neobchodovatelné (drobné) vkladové listy.

Vklady s výpovědní lhůtou (Deposits redeemable at notice): kategorie nástrojů, která se skládá z vkladů, u nichž musí držitel dodržet pevně stanovenou výpovědní lhůtu před tím, než si své prostředky může vybrat. V některých případech existuje možnost výběru určité stanovené částky ve stanoveném období, nebo možnost předčasného výběru podmíněného uhrazením penále.

Vnitrodenní úvěr (Intraday credit): úvěr poskytnutý na dobu kratší než 1 obchodní den. Může být poskytnut centrální bankou k vyrovnání nesrovnalostí ve vypořádávání plateb a může mít formu: i) zajištěného přečerpání úvěru; nebo ii) úvěrové operace proti zástavě nebo s **dohodou o zpětném odkupu**.

Výzva k dodatkové úhradě (Margin call): postup související s uplatňováním **variačních marží**, který spočívá v tom, že pokud pravidelně měřená hodnota podkladových aktiv klesne pod určitou úroveň, vyžaduje centrální banka po **protistranách** dodání doplňujících aktiv (nebo hotovosti). Obdobně platí, že pokud hodnota podkladových aktiv po přecenění přesáhne částku, kterou protistrany dluží, plus variační marži, mohou protistrany požádat centrální banku o vrácení nadbytečných aktiv (nebo hotovosti).

Základ pro stanovení minimálních rezerv (Reserve base): suma způsobilých rozvahových položek, která představuje základ pro výpočet **povinnosti minimálních rezerv** úvěrové instituce.

Zbytková splatnost (Residual maturity): doba zbývající do dne splatnosti dluhového nástroje.

Země EHP (Evropského hospodářského prostoru) (EEA (European Economic Area) countries): členské státy EU a Island, Lichtenštejnsko a Norsko.

Zprostředkovatel zúčtování (Settlement agent): instituce, která spravuje proces zúčtování (např. určuje pozice v procesu zúčtování, sleduje výměny plateb atd.) pro převodní systémy nebo jiné mechanismy vyžadující zúčtování.

PŘÍLOHA 3

VÝBĚR PROTISTRAN PRO INTERVENČNÍ DEVIZOVÉ OPERACE A MĚNOVÉ SWAPY PRO ÚČELY MĚNOVÉ POLITIKY

Výběr protistran pro intervenční devizové operace a měnové swapy pro účely měnové politiky se řídí jednotným přístupem bez ohledu na zvolený organizační rámec vnějších operací Eurosystemu. Důsledkem výběrové politiky není odklon od stávajících tržních standardů, neboť tato politika je odvozena na základě harmonizace nejlepších současných metod národních centrálních bank. Výběr protistran pro intervenční devizové operace Eurosystemu je založen především na dvou souborech kritérií.

První soubor kritérií je inspirován zásadou obezřetnosti. Prvním kritériem obezřetnosti je kredibilita, která je posuzována s využitím kombinace rozdílných metod (například s využitím úvěrového hodnocení komerčními hodnotícími agenturami i vlastní analýzy kapitálových a jiných obchodních poměrů); druhým kritériem je skutečnost, že Eurosystem vyžaduje, aby všechny jeho případné protistrany intervenčních devizových operací podléhaly dohledu ze strany uznávaného orgánu dohledu; a jako třetí kritérium musí všechny protistrany intervenčních devizových operací Eurosystemu dodržovat vysoké etické standardy a mít dobrou pověst.

Jakmile je požadavek minimální obezřetnosti splněn, dojde k uplatnění druhého souboru kritérií, který je inspirován ohledy účinnosti. První kritérium účinnosti se vztahuje na konkurenční cenové chování a schopnost protistrany vypořádat velké objemy, a to i při nestálých tržních podmínkách. K ostatním kritériím účinnosti pak náleží kvalita a rozsah informací, které protistrany poskytují.

Okruh potenciálních protistran intervenčních devizových operací je dostatečně široký a pestrý, aby zaručoval nezbytnou pružnost při provádění intervenčních operací. Umožňuje Eurosystemu vybrat si z několika různých intervenčních kanálů. Aby mohl účinně intervenovat v různých zeměpisných oblastech a časových zónách, může Eurosystem využívat protistrany v libovolném mezinárodním finančním centru. Avšak v praxi platí, že převážná část protistran pochází z eurozóny. V případě měnových swapů

prováděných pro účely měnové politiky odpovídá okruh protistran protistranám, které se nacházejí v eurozóně a jsou vybírány pro intervenční devizové operace Eurosystemu.

Národní centrální banky mohou uplatňovat omezovací systém, který jim při měnových swapech prováděných pro účely měnové politiky umožní kontrolovat úvěrovou angažovanost ve vztahu k jednotlivým protistranám.

PŘÍLOHA 3

Výběr protistran pro intervenční devizové operace a měnové swapy pro účely měnové politiky

PŘÍLOHA 4

ZPRAVODAJSKÝ SYSTÉM PRO MĚNOVOU A BANKOVNÍ STATISTIKU EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY¹

1 ÚVOD

Nařízení Rady (ES) č. 2533/98 ze dne 23. listopadu 1998 o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou² definuje fyzické a právnické osoby, na které se vztahuje statistická zpravodajská povinnost (takzvaný „referenční soubor zpravodajských jednotek“), režim utajení a příslušná prováděcí opatření v souladu s článkem 5.4 statutu Evropského systému centrálních bank (statut ESCB). Dále opravňuje ECB využívat její normotvornou pravomoc:

- k vymezení skutečného souboru zpravodajských jednotek;
- k vymezení statistické zpravodajské povinnosti ECB a k jejímu ukládání skutečnému souboru zpravodajských jednotek zúčastněných členských států; a
- ke stanovení podmínek, za kterých mohou ECB a národní centrální banky uplatňovat právo na ověřování nebo nucené shromažďování statistických informací.

2 VŠEOBECNÉ ÚVAHY

Účelem nařízení Evropské centrální banky (ES) č. 2423/2001 ze dne 22. listopadu 2001 o konsolidované rozvaze sektoru měnových finančních institucí (ECB/2001/13)³ ve znění pozdějších předpisů je umožnit ECB, a v souladu s článkem 5.2 statutu i národním centrálním bankám v rámci jejich možností, shromažďovat nezbytné statistické informace ke splnění úkolů Evropského systému centrálních bank (ESCB), zejména pak jeho úkolu vymezovat a provádět měnovou politiku Společenství podle čl. 105 odst. 2 první odrážky Smlouvy o založení Evropského společenství (Smlouva). Statistické informace shromážděné v souladu s nařízením ECB/2001/13 se využívají k sestavení konsolidované rozvahy sektoru měnových finančních institucí, jejímž hlavním účelem je poskytnout ECB ucelený statistický obraz

měnového vývoje, obsahující agregovaná finanční aktiva a pasiva měnových finančních institucí členských států, na které se hledí jako na jediný hospodářský prostor.

Pro statistické účely je statistická zpravodajská povinnost ECB v souvislosti s konsolidovanou rozvahou sektoru měnových finančních institucí založena na třech hlavních faktorech.

Za prvé, ECB musí obdržet srovnatelné, spolehlivé a aktualizované statistické informace, které jsou shromažďovány v celé eurozóně za srovnatelných podmínek. Ačkoli jsou údaje shromažďovány podle článků 5.1 a 5.2 statutu národními centrálními bankami decentralizovaně, a pokud je to nezbytné, ve spojení s jinými statistickými povinnostmi pro účely Společenství nebo vnitrostátní účely, vyžaduje se dostatečný stupeň harmonizace a souladu s minimálními zpravodajskými standardy za účelem vytvoření spolehlivé statistické základny pro vymezení a provádění jednotné měnové politiky.

Za druhé, zpravodajská povinnost stanovená v nařízení ECB/2001/13 musí dodržovat zásady průhlednosti a právní jistoty. Důvodem je skutečnost, že uvedené nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v celé eurozóně. Ukládá povinnosti přímo fyzickým a právnickým osobám, na které může ECB v případě neplnění statistické zpravodajské povinnosti uvalovat sankce (viz článek 7 nařízení Rady (ES) č. 2533/98). Zpravodajská povinnost je tudíž jasně definována a každé odchylující se rozhodnutí přijaté ECB při ověřování nebo nuceném shromažďování statistických informací dodržuje identifikovatelné zásady.

Za třetí, ECB musí minimalizovat zpravodajskou zátěž (viz čl. 3 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 2533/98). Statistické informace shromážděné

1 Obsah této přílohy je uváděn pouze pro informativní účely.

2 Úř. věst. L 318, 27.11.1998, s. 8.

3 Úř. věst. L 333, 17.12.2001, s. 1. Tímto nařízením bylo nahrazeno nařízení Evropské centrální banky (ES) č. 2819/98 ze dne 1. prosince 1998 (ECB/1998/16).

národními centrálními bankami podle nařízení ECB/2001/13 se tedy rovněž využívají k výpočtu základu pro stanovení minimálních rezerv podle nařízení Evropské centrální banky (ES) č. 1745/2003 ze dne 12. září 2003 o uplatňování minimálních rezerv (ECB/2003/9)⁴.

Články nařízení ECB/2001/13 se omezují na obecné vymezení skutečného souboru zpravodajských jednotek, jeho statistických zpravodajských povinností a zásad, na jejichž základě ECB a národní centrální banky obvykle vykonávají svou pravomoc ověřovat nebo nuceně shromažďovat statistické informace. Podrobnosti o statistických informacích vykazovaných za účelem splnění statistické zpravodajské povinnosti ECB a o minimálních standardech, které musí být dodržovány, jsou uvedeny v přílohách I až IV nařízení ECB/2001/13.

3 SKUTEČNÝ SOUBOR ZPRAVODAJSKÝCH JEDNOTEK; SEZNAM MĚNOVÝCH FINANČNÍCH INSTITUCÍ PRO STATISTICKÉ ÚČELY

Měnové finanční instituce zahrnují rezidentské úvěrové instituce, jak jsou definovány v právních předpisech Společenství, a všechny ostatní rezidentské finanční instituce, jejichž předmětem činnosti je přijímat vklady nebo prostředky velmi podobné vkladům od jiných subjektů než měnových finančních institucí a na vlastní účet (alespoň v ekonomickém smyslu) poskytovat úvěry nebo investovat do cenných papírů. V souladu se zásadami třídění uvedenými v příloze I nařízení ECB/2001/13 ECB vytváří a vede seznam institucí podle této definice. Pravomoc vytvářet a udržovat seznam měnových finančních institucí pro statistické účely má Výkonná rada ECB. Skutečný soubor zpravodajských jednotek tvoří měnové finanční instituce, které jsou rezidenty na území eurozóny.

Národní centrální banky mohou udělit výjimky malým měnovým finančním institucím za předpokladu, že měnové finanční instituce přispívající k měsíční konsolidované rozvaze představují alespoň 95 % celkové stavové rozvahy

měnových finančních institucí v každém zúčastněném členském státě. Tato výjimka umožňuje národním centrálním bankám uplatňovat metodu „zbytkové části“ („cutting-off the tail“).

4 STATISTICKÉ ZPRAVODAJSKÉ POVINNOSTI

Pro sestavení konsolidované rozvahy musí skutečný soubor zpravodajských jednotek vykazovat statistické informace vztahující se k jejich rozvaze měsíčně. Další informace jsou vyžadovány čtvrtletně. Statistické informace, které musí být vykazovány, jsou uvedeny podrobněji v příloze I nařízení ECB/2001/13.

Relevantní statistické údaje shromažďují národní centrální banky, jež musí stanovit postupy pro vykazování, které mají být dodržovány. Nařízení ECB/2001/13 nebrání národním centrálním bankám ve shromažďování statistických informací nutných ke splnění statistických požadavků ECB od skutečného souboru zpravodajských jednotek jako součásti širšího zpravodajského systému, který jednotlivé národní centrální banky vytvářejí v rámci vlastních pravomocí v souladu s právními předpisy Společenství, vnitrostátními právními předpisy nebo se zavedenou praxí a který slouží k jiným statistickým účelům. Tím však nesmí být dotčeno plnění statistických požadavků stanovených v nařízení ECB/2001/13. V určitých zvláštních případech se ECB může ke splnění svých požadavků spolehnout na statistické informace shromážděné pro jiné účely.

Výjimky udělené národní centrální bankou, jak je definováno výše, mají ten dopad, že se na dotčené malé měnové finanční instituce vztahuje snížená statistická zpravodajská povinnost (což mimo jiné znamená pouze čtvrtletní výkaznictví), která je povinná v kontextu minimálních rezerv a je vymezena v příloze II nařízení ECB/2001/13. Požadavky na ty malé měnové finanční instituce, které nejsou úvěrovými institucemi, jsou stanoveny v příloze III uvedeného nařízení.

4 Úř. věst. L 250, 02.10.2003, s. 10.

Měnové finanční instituce, kterým byla udělena výjimka, mají však možnost plnit úplnou zpravodajskou povinnost.

5 VYUŽITÍ STATISTICKÝCH INFORMACÍ PODLE NAŘÍZENÍ ECB O MINIMÁLNÍCH REZERVÁCH

Za účelem minimalizace zpravodajské zátěže a zamezení zdvojení při shromažďování statistických informací jsou statistické informace, které se týkají rozvahy, vykazované měnovými finančními institucemi podle nařízení ECB/2001/13, využívány také k výpočtu základu pro stanovení minimálních rezerv podle nařízení ECB/2003/9.

Pro statistické účely musí zpravodajská jednotka vykazovat údaje své příslušné národní centrální bance podle rámce uvedeného v tabulce 1 níže, která je součástí přílohy I nařízení ECB/2001/13. Pole označená v tabulce 1 „*“ jsou využívána vykazujícími institucemi k výpočtu jejich základu pro stanovení minimálních rezerv (viz rámeček 13 v kapitole 7 této publikace).

Ke správnému vypočtení základu pro stanovení minimálních rezerv, na něž se použije pozitivní sazba, je nutné podrobné měsíční členění vkladů s dohodnutou splatností nad dva roky, vkladů s výpovědní lhůtou nad dva roky a závazků z repo operací úvěrových institucí vůči sektorům („tuzemským“ a „ostatních zúčastněných členských států“) „měnové finanční instituce“, „úvěrové instituce s povinností minimálních rezerv, ECB a národní centrální banky“ a „ústřední vládní instituce“, a vůči „zbytku světa“.

Navíc v závislosti na vnitrostátních systémech shromažďování informací a aniž je dotčena plná shoda s definicemi a zásadami klasifikace pro rozvahy měnových finančních institucí stanovenými v nařízení ECB/2001/13 mohou úvěrové instituce s povinností minimálních rezerv vykazovat místo toho údaje nutné k výpočtu základu pro stanovení minimálních rezerv, s výjimkou údajů o obchodovatelných

nástrojích, v souladu s tabulkou 1a, pokud nejsou dotčeny tučně vytištěné pozice v tabulce 1.

Příloha II nařízení ECB/2001/13 obsahuje zvláštní a přechodná ustanovení a ustanovení o fúzích zahrnujících úvěrové instituce, s ohledem k uplatňování systému minimálních rezerv.

Příloha II nařízení ECB/2001/13 obsahuje zejména statistické výkaznictví pro úvěrové instituce ve „zbytkové části“. Úvěrové instituce ve „zbytkové části“ vykazují přinejmenším čtvrtletní údaje nezbytné k výpočtu základu pro stanovení minimálních rezerv v souladu s tabulkou 1a. Tyto instituce zajistí, aby výkaz podle tabulky 1a plně odpovídal definicím a klasifikacím použitým v tabulce 1. Údaje pro výpočet základu minimálních rezerv v institucích ve „zbytkové části“ pro tři udržovací období rezerv vycházejí z údajů ke konci čtvrtletí, které shromažďují národní centrální banky.

Příloha uvedeného nařízení rovněž obsahuje ustanovení o vykazování na konsolidovaném základě. Po získání oprávnění od ECB mohou úvěrové instituce s povinností minimálních rezerv podávat konsolidované statistické výkazy za skupinu úvěrových institucí s povinností minimálních rezerv v rámci území jednoho státu, pokud se všechny dotčené instituce vzdají výhod odpočtu jakýchkoli paušálních odpočitatelných položek od povinnosti minimálních rezerv. Výhoda odpočtu paušální položky však zůstává v platnosti pro skupinu jako celek. Všechny dotčené instituce se v seznamu měnových finančních institucí vedeném ECB uvádějí jednotlivě.

Příloha uvedeného nařízení dále obsahuje ustanovení, která se mají uplatnit v případě fúzí, na nichž se podílejí úvěrové instituce. Výrazy „fúze“, „fúzující instituce“ a „nabývající instituce“ tu mají význam shodný s významem stanoveným v nařízení ECB/2003/9. Pro udržovací období, během kterého se fúze uskutečňuje, se povinnost minimálních rezerv nabývající instituce vypočte a musí být splněna v souladu s článkem 13 uvedeného nařízení. Pro následující udržovací období se povinnost

minimálních rezerv nabývajících instituce vypočte ze základu pro stanovení minimálních rezerv a případně podle statistických údajů vykázaných podle zvláštních pravidel (viz tabulka v dodatku přílohy II nařízení ECB/2001/13). Jinak se použijí běžná pravidla pro vykazování statistických informací a pro výpočet povinných minimálních rezerv podle článku 3 nařízení ECB/2003/9. Příslušná národní centrální banka může navíc nabývajících instituci povolit, aby plnila svou statistickou zpravodajskou povinnost prostřednictvím dočasných postupů. Tato odchylka od běžného postupu vykazování musí být omezena na co nejkratší dobu a neměla by překročit šest měsíců od uskutečnění fúze. Touto odchylkou není dotčena povinnost nabývajících instituce splnit svou zpravodajskou povinnost podle nařízení ECB/2001/13 a případně její povinnost převzít zpravodajskou povinnost fúzujících institucí. Jakmile se úmysl fúzovat stane veřejně známým a s dostatečným předstihem, než se fúze uskuteční, je nabývajících instituce povinna informovat příslušnou národní centrální banku o postupech, které zamýšlí přijmout k plnění svých statistických zpravodajských povinností ve vztahu k určení povinnosti minimálních rezerv.

6 OVĚŘOVÁNÍ A NUCENÉ SHROMAŽĎOVÁNÍ

ECB a národní centrální banky vykonávají pravomoc ověřovat a nuceně shromažďovat statistické informace, kdykoliv nejsou splněny minimální standardy pro přenos, přesnost, pojmovou shodu a opravy. Tyto minimální standardy jsou stanoveny v příloze IV nařízení ECB/2001/13.

7 NEZÚČASTNĚNÉ ČLENSKÉ STÁTY

Vzhledem k tomu, že článek 34.1 statutu nezakládá práva ani neukládá povinnosti pro členské státy, na které se vztahuje výjimka (článek 43.1 statutu), a pro Dánsko (článek 2 Protokolu o některých ustanoveních týkajících se Dánska) a není použitelný na Spojené království (článek 8 Protokolu o některých

ustanoveních týkajících se Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku), je nařízení ECB/2001/13 použitelné pouze ve zúčastněných členských státech.

Článek 5 statutu o pravomocích ECB a národních centrálních bank v oblasti statistiky a nařízení Rady (ES) č. 2533/98 jsou však použitelné ve všech členských státech. To rovněž znamená, společně s článkem 10 (bývalým článkem 5) Smlouvy, že nezúčastněné státy mají povinnost přijmout a provést na vnitrostátní úrovni veškerá opatření, která považují za vhodná pro shromažďování statistických informací nezbytných ke splnění statistické zpravodajské povinnosti vůči ECB a pro včasnou přípravu v oblasti statistiky na to, aby se mohly stát zúčastněnými členskými státy. Tato povinnost je výslovně stanovena v článku 4 a bodu 17 odůvodnění nařízení Rady (ES) č. 2533/98. Z důvodů průhlednosti je tato zvláštní povinnost znovu uvedena i v bodech odůvodnění nařízení ECB/2001/13.

Tabulka 1 Údaje vykazované měsíčně

Pole vytištěná slabě vykazují pouze úvěrové instituce s povinností minimálních rezerv

POLOŽKY ROZVAHY:	A. Tuzemsko								
	Měnové finanční instituce ³⁾	Instituce jiné než měnové finanční instituce			Ostatní rezidenti				
		Z toho: úvěrové instituce s PMR, ECB a národní centrální banky	Vládní instituce		celkem	ostatní finanční zprostřed- kovatelé + pomocné finanční instituce (S.123 + S.124)	pojišťovny a penzijní fondy (S.125)	nefinanční podniky (S.11)	domácnosti + neziskové organizace sloužící domácnos- tem (S.14 + S.15)
			ústřední vládní instituce	ostatní vládní instituce					
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	
PASIVA									
8 Oběživo									
9 Vklady	*	*	*						
do 1 roku									
nad 1 rok									
9e Euro	*	*							
9.1e Jednodenní				*	*				
9.2e S dohodnutou splatností									
do 1 roku				*	*				
od 1 roku do 2 let				*	*				
nad 2 roky ¹⁾	*	*	*	*	*				
9.3e S výpovědní lhůtou									
do 3 měsíců ²⁾				*	*				
nad 3 měsíce				*	*				
z toho nad 2 roky ⁴⁾	*	*	*	*	*				
9.4e Repo operace	*	*	*	*	*				
9x Cizí měny									
9.1x Jednodenní				*	*				
9.2x S dohodnutou splatností									
do 1 roku				*	*				
od 1 roku do 2 let				*	*				
nad 2 roky ¹⁾	*	*	*	*	*				
9.3x S výpovědní lhůtou									
do 3 měsíců ²⁾				*	*				
nad 3 měsíce				*	*				
z toho nad 2 roky ⁴⁾	*	*	*	*	*				
9.4x Repo operace	*	*	*	*	*				
10 Akcie/podílové listy fondů peněžního trhu									
11 Emitované dluhové cenné papíry									
11e Euro									
do 1 roku									
od 1 roku do 2 let									
nad 2 roky									
11x Cizí měny									
do 1 roku									
od 1 roku do 2 let									
nad 2 roky									
12 Kapitál a rezervy									
13 Ostatní pasiva									

1) Včetně administrativně regulovaných vkladů.

2) Včetně neprevoditelných úsporných vkladů na viděnou.

B. Ostatní zúčastněné členské státy								C. Zbytek světa	D. Nezařazeno	
Měnové finanční instituce ³⁾	Z toho: úvěrové instituce s PMR, ECB a národní centrální banky	Instituce jiné než měnové finanční instituce								
		Vládní instituce		Ostatní rezidenti						
(j)	(k)	ústřední vládní instituce (l)	ostatní vládní instituce (m)	celkem (n)	ostatní finanční zprostředkovatelé + pomocné finanční instituce (S.123 + S.124) (o)	pojišťovny a penzijní fondy (S.125) (p)	nefinanční podniky (S.11) (q)	domácnosti + neziskové instituce sloužící domácnostem (S.14 + S.15) (r)	(s)	(t)
*	*	*							*	
*	*									
			*	*						
			*	*						
*	*	*	*	*					*	
			*	*						
*	*	*	*	*					*	
*	*	*	*	*					*	
			*	*						
			*	*						
*	*	*	*	*					*	
*	*	*	*	*					*	
									*	
									*	
									*	
									*	
									*	
									*	
									*	
									*	
									*	

3) Úvěrové instituce mohou rovněž vykazovat pozice vůči „měnovým finančním institucím jiným než úvěrovým institucím s povinností minimálních rezerv, ECB a národním centrálním bankám“ místo vůči „měnovým finančním institucím“ a „úvěrovým institucím s povinností minimálních rezerv, ECB a národním centrálním bankám“, pokud nedojde k újmě na podrobnosti a pokud nebudou dotčeny tučně vytiskněné pozice.

4) Vykazování této položky je do odvolání dobrovolné.

Tabulka 1 Údaje vykazované měsíčně (pokračování)

POLOŽKY ROZVAHY:	A. Tuzemsko								
	Měnové finanční instituce	Instituce jiné než měnové finanční instituce							
		Vládní instituce	Ostatní rezidenti celkem	ostatní finanční zprostřed- kovatelé + pomocné finanční instituce (S.123 + S.124)	pojišťovny a penzijní fondy (S.125)	nefinanční podniky (S.11)	domácnosti + neziskové instituce sloužící domácnostem (S.14 + S.15)		
							spotřebitel- ské úvěry	úvěry na koupí bytových nemovitostí	ostatní (zbytek)
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	
AKTIVA									
1 Pokladni hotovost									
1e z toho v eurech									
2 Úvěry									
do 1 roku									
od 1 roku do 5 let									
nad 5 let									
2e z toho v eurech									
3 Cenné papíry jiné než akcie									
3e v eurech									
do 1 roku									
od 1 roku do 2 let									
nad 2 roky									
3x Cizí měny									
do 1 roku									
od 1 roku do 2 let									
nad 2 roky									
4 Akcie/podílové listy fondů peněžního trhu									
5 Akcie a ostatní majetkové účasti									
6 Stálá aktiva									
7 Ostatní aktiva									

Tabulka 1A Zjednodušené vykazování údajů týkajících se povinnosti minimálních rezerv

	Základ pro stanovení minimálních rezerv (s výjimkou obchodovatelných nástrojů), vypočtený jako součet těchto sloupců v tabulce 1 (Pasiva): (a)-(b)+(c)+(d)+(e)+(j)-(k)+(l)+(m)+(n)+(s)
VKLADOVÉ ZÁVAZKY (Euro a cizí měny celkem)	
9 CELKOVÉ VKLADY	
9.1e + 9.1x	
9.2e + 9.2x	
9.3e + 9.3x	
9.4e + 9.4x	
z toho:	
9.2e + 9.2x s dohodnutou splatností nad 2 roky	
z toho:	
9.3e + 9.3x s výpovědní lhůtou nad 2 roky	Dobrovolné vykazování
z toho:	
9.4e + 9.4x repo operace	
	Nezařazené položky, sloupec (t) v tabulce 1 - Pasiva
OBCHODOVATELNÉ NÁSTROJE (Euro a cizí měny celkem)	
11 EMITOVANÉ CENNÉ PAPIRY	
11e + 11x s dohodnutou splatností do 2 let	
11 EMITOVANÉ CENNÉ PAPIRY	
11e + 11x s dohodnutou splatností nad 2 roky	

PŘÍLOHA 5

INTERNETOVÉ STRÁNKY EUROSYSTÉMU

Centrální banka	Internetová stránka
Evropská centrální banka	www.ecb.int
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be nebo www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	www.centralbank.ie
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Oesterreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Banka Slovenije	www.bsi.si
Suomen Pankki – Finlands Bank	www.bof.fi

PŘÍLOHA 5
Internetové stránky
Eurosystému

PŘÍLOHA 6

POSTUPY A SANKCE UPLATŇOVANÉ V PŘÍPADĚ NEDODRŽOVÁNÍ ZÁVAZKŮ PROTISTRANAMI

1 FINANČNÍ POSTIHY

V případě porušení pravidel nabídkových řízení¹, pravidel dvoustranných transakcí², pravidel o využívání podkladových aktiv³ nebo postupů na konci dne a podmínek přístupu k mezní zápůjční facilitě⁴ protistranou, uplatní Eurosystem tyto finanční postihy:

- (a) V případě porušení pravidel týkajících se operací nabídkových řízení, dvoustranných transakcí a využití podkladových aktiv se za první a druhé porušení, ke kterému dojde v období o délce 12 měsíců, uplatní finanční postih. Finanční postihy, které je možné uplatnit, se vypočítají při mezní zápůjční sazbě navýšené o 2,5 procentního bodu.

Za porušení pravidel týkajících se operací nabídkových řízení a dvoustranných transakcí se finanční postihy vypočítají na základě výše zajištění nebo hotovosti, které protistrana nebyla schopna vypořádat, vynásobené koeficientem 7/360.

Za porušení pravidel týkajících se využití podkladových aktiv se finanční postihy vypočítají na základě částky nezpůsobilých aktiv (nebo aktiv, které protistrana nesmí využít), která: 1) jsou buď protistranou poskytnuta národní centrální bance nebo ECB; nebo 2) nejsou protistranou stažena do dvaceti pracovních dní, jež uplynou od okamžiku, k němuž se způsobilé aktivum stalo aktivem nezpůsobilým nebo nesmí být protistranou nadále využíváno, vynásobené koeficientem 1/360.

- (b) V prvním případě porušení pravidel postupů na konci dne nebo přístupu k mezní zápůjční facilitě se finanční postihy, které je možné uplatnit, vypočítají jako mezní zápůjční sazba plus 5 procentních bodů. V případě opakovaného porušení se úroková sazba finančního postihu navýší o dalších 2,5 procentních bodů pokaždé, kdy k tomuto porušení dojde v rámci období o délce 12 měsíců, a vypočítá se na základě

objemu nepovoleného přístupu k mezní zápůjční facilitě.

2 NEFINANČNÍ POSTIHY

Eurosystem protistranu z důvodů porušování pravidel nabídkových řízení, pravidel dvoustranných transakcí a pravidel o využívání podkladových aktiv dočasně vyloučí, a to způsobem uvedeným níže:

2.1 DOČASNÉ VYLOUČENÍ Z DŮVODŮ PORUŠOVÁNÍ PRAVIDEL NABÍDKOVÝCH ŘÍZENÍ A PRAVIDEL DVOUSTRANNÝCH TRANSAKČÍ

Jestliže v období 12 měsíců dojde ke třetímu porušení stejného druhu, vyloučí Eurosystem protistranu z následné operace (následných operací) na volném trhu stejného druhu a prováděné (prováděných) na základě stejných postupů, přičemž tento postih bude platit po určité časové období, a navíc stanoví finanční postih vypočtený v souladu s pravidly uvedenými v bodu 1. Vyloučení se uplatňuje podle této stupnice:

- (a) jestliže výše neposkytnutého zajištění nebo hotovosti dosahuje až 40 % celkové výše zajištění nebo hotovosti, které měly být poskytnuty při třetím porušení, uplatní se vyloučení v délce jednoho měsíce;
- (b) jestliže výše neposkytnutého zajištění nebo hotovosti dosahuje 40 % až 80 % celkové výše zajištění nebo hotovosti, které měly být

1 To je případ, kdy protistrana není schopná převést dostatečné množství podkladových aktiv k vypořádání likvidity, která jí byla přidělena při operaci na poskytnutí likvidity, nebo kdy není schopná dodat dostatečnou výši hotovosti k vypořádání částky, která jí byla přidělena v rámci operace na absorpci likvidity.

2 To je případ, kdy protistrana není schopná převést dostatečné množství způsobilých podkladových aktiv nebo není schopná dodat dostatečnou výši hotovosti k vypořádání dohodnuté částky při dvoustranné transakci.

3 To je případ, kdy protistrana využívá aktiva, která nejsou způsobilá nebo se nezpůsobilými stala (nebo která nesmí využívat) k zajištění nesplaceného úvěru.

4 To je případ, kdy má protistrana záporný konečný denní zůstatek na účtu pro zúčtování a nespňuje podmínky přístupu k mezní zápůjční facilitě.

poskytnuty při třetím porušení, uplatní se vyloučení v délce dvou měsíců; a

vztahovat na pobočky této instituce nacházející se v jiných členských státech.

- (c) jestliže výše neposkytnutého zajištění nebo hotovosti dosahuje 80 % až 100 % celkové výše zajištění nebo hotovosti, které měly být poskytnuty při třetím porušení, uplatní se vyloučení v délce tří měsíců.

Tyto finanční postihy a dočasná vyloučení se rovněž uplatní, aniž je tím dotčen bod 2.3 níže, za jakékoli další následné porušení, ke kterému dojde v průběhu každého dvanáctiměsíčního období.

2.2 DOČASNÉ VYLOUČENÍ Z DŮVODŮ PORUŠOVÁNÍ PRAVIDEL PRO VYUŽÍVÁNÍ PODKLADOVÝCH AKTIV

Jestliže v období 12 měsíců dojde ke třetímu porušení, vyloučí Eurosystem protistranu z následné operace na volném trhu a navíc stanoví finanční postih vypočtený v souladu s pravidly uvedenými v bodu 1.

Tyto finanční postihy a dočasná vyloučení se rovněž uplatní, aniž je tím dotčen bod 2.3 níže, za jakékoli další následné porušení, ke kterému dojde v průběhu každého dvanáctiměsíčního období.

2.3 DOČASNÉ VYLOUČENÍ VE VÝJIMEČNÝCH PŘÍPADECH Z PŘÍSTUPU KE VŠEM BUDOUCÍM OPERACÍM MĚNOVÉ POLITIKY NA URČITÉ OBDOBÍ

Ve výjimečných případech, ve kterých je z důvodů závažnosti případu(ů) nedodržování, a s přihlédnutím k dotčené částce, četnosti a délce trvání případů nedodržování, je možné k finančnímu postihu vypočteném podle bodu 1 navíc zvážit i dočasné vyloučení protistrany z přístupu ke všem budoucím operacím měnové politiky pro období v délce tří měsíců.

2.4 INSTITUCE NACHÁZEJÍCÍ SE V JINÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH

Eurosystem může také rozhodnout, zda by se opatření dočasného vyloučení, navrhané ve vztahu k nedodržující protistraně, mělo rovněž

PŘÍLOHA 7

TVORBA PLATNÉHO ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚROVÝCH POHLEDÁVEK

Aby bylo zabezpečeno, že úvěrové pohledávky jsou platně zajištěny a že mohou být rychle realizovány v případě nedodržení závazku protistranou, musí být splněny tyto dodatečné právní požadavky:

- *Ověření existence úvěrových pohledávek:* Národní centrální banky použijí minimálně následující opatření k ověření, zda úvěrové pohledávky předložené Eurosystemu jako zajištění existují: (i) protistrana nejméně každé čtvrtletí sama potvrdí národní centrální bance existenci úvěrových pohledávek, přičemž jako alternativu lze provést srovnání s informacemi v centrálním registru úvěrů, pokud existuje; (ii) národní centrální banky, orgány dohledu nebo externí auditoři jednorázově prověří postupy používané protistranou při předkládání informací o existenci úvěrových pohledávek Eurosystemu; a (iii) národní centrální banky, příslušné registry úvěrů, orgány dohledu či externí auditoři provedou namátkovou kontrolu kvality a přesnosti potvrzení protistrany.

Čtvrtletní potvrzení podle bodu (i) zahrnují požadavek, aby protistrany Eurosystemu písemně učinily následující:

- potvrdily a zaručily soulad úvěrových pohledávek předložených národní centrální bance s kritérii způsobilosti používanými Eurosystemem,
- potvrdily a zaručily, že žádná úvěrová pohledávka předložená jako podkladové aktivum není zároveň použita jako zajištění ve prospěch žádné třetí strany a potvrdily, že protistrana nebude žádnou z úvěrových pohledávek mobilizovat jako zajištění ve prospěch třetí strany, a
- potvrdily a zaručily, že bez prodlení a ne později než následující obchodní den informují příslušnou národní centrální banku o jakékoli události, která výrazně ovlivňuje smluvní vztah mezi protistranou a danou národní centrální bankou,

především předčasných, částečných nebo celkových splátkách, snížení hodnocení a závažných změnách podmínek úvěrové pohledávky.

K provedení kontrol podle bodů (ii) a (iii) (jednorázové prověření a namátkové kontroly) musí být orgány dohledu nebo – a to zejména – národní centrální banky a externí auditoři oprávněni takové úkony provádět, a to v souladu s příslušnými národními předpisy nebo, je-li to nezbytné, na smluvním základě.

- *Vyrozumění dlužníka o mobilizaci úvěrové pohledávky nebo registrace takové mobilizace:* Pokud jde o vyrozumění dlužníka o mobilizaci úvěrové pohledávky jako zajištění, platí při zohlednění specifických znaků různých právních systémů následující požadavky:

- a) V některých členských státech, kde je vyrozumění dlužníka o mobilizaci úvěrové pohledávky jako zajištění podmínkou platné mobilizace podle vnitrostátních právních předpisů, jak je uvedeno v příslušné národní dokumentaci, je předchozí vyrozumění dlužníka právním požadavkem, jehož splnění je nezbytnou podmínkou způsobilosti úvěrové pohledávky. Předchozí vyrozumění dlužníka pro účely způsobilosti vyžaduje, aby dlužník byl o mobilizaci úvěrové pohledávky jako zajištění protistranou ve prospěch národní centrální banky vyrozuměn protistranou nebo národní centrální bankou (podle příslušné národní dokumentace) předem nebo v okamžiku, kdy k mobilizaci dojde.
- b) V jiných členských státech, kde předpokladem pro platnost mobilizace (nebo v některých případech předpokladem pro přednost úvěrové pohledávky) je podle vnitrostátních právních předpisů veřejná registrace mobilizace úvěrové pohledávky jako zajištění, jak je podrobněji uvedeno

v příslušné národní dokumentaci, bude taková registrace vyžadována předem nebo v okamžiku, kdy k mobilizaci dojde.

- c) V členských státech, kde není vyžadováno předchozí vyrozumění dlužníka či veřejná registrace mobilizace úvěrové pohledávky jako zajištění podle bodů a) a b), vyžaduje se následné vyrozumění podle příslušné národní dokumentace. Následné vyrozumění dlužníka vyžaduje, aby dlužník byl o mobilizaci úvěrové pohledávky jako zajištění protistranou ve prospěch národní centrální banky vyrozuměn protistranou nebo národní centrální bankou (podle příslušné národní dokumentace) bezprostředně po úvěrové události. Úvěrovou událostí se rozumí selhání nebo podobné události podle definice v příslušné národní dokumentaci.

V případech, kdy úvěrovou pohledávku představují nástroje na doručitele, u kterých příslušné vnitrostátní předpisy nevyžadují vyrozumění, nebude požadavek vyrozumění uplatňován. V takových případech je vyžadováno fyzické doručení nástrojů na doručitele do příslušné národní centrální banky, a to předem nebo v okamžiku, kdy k mobilizaci dojde.

Výše uvedené požadavky jsou požadavky minimálními. Národní centrální banky mohou rozhodnout, že budou vyžadovat předchozí vyrozumění nebo registraci nad rámec výše uvedeného, jak je uvedeno v příslušné národní dokumentaci.

- *Absence omezení týkajících se bankovního tajemství a mlčenlivosti:* Protistrana nebude zavázána získat souhlas dlužníka k poskytnutí informací o úvěrové pohledávce a dlužníkovi, které jsou vyžadovány Eurosystemem, aby bylo zajištěno platné zajištění úvěrových pohledávek a možnost rychlé realizace úvěrových pohledávek v případě selhání

protistrany. Protistrana a dlužník se musí smluvně dohodnout, že dlužník bezpodmínečně souhlasí s poskytnutím těchto podrobných informací o úvěrové pohledávce a dlužníkovi Eurosystemu. Takové ustanovení není nutné, neexistují-li podle vnitrostátních právních předpisů žádná pravidla pro poskytování těchto informací, jak je uvedeno v příslušné národní dokumentaci.

- *Absence omezení týkajících se mobilizace úvěrové pohledávky:* Protistrany musí zajistit, že úvěrové pohledávky budou plně převoditelné a mohou být bez omezení mobilizovány jako zajištění ve prospěch Eurosystemu. Ve smlouvě o úvěrové pohledávce ani v jiných smlouvách mezi protistranou a dlužníkem by nemělo být žádné ustanovení omezující mobilizaci, pokud vnitrostátní právní předpisy výslovně nezakládají přednost postavení Eurosystemu ve vztahu k mobilizaci zajištění bez ohledu na případná smluvní omezení.
- *Absence omezení týkajících se realizace úvěrové pohledávky:* Smlouva o úvěrové pohledávce nebo jiný smlouva mezi protistranou a dlužníkem by neměla obsahovat žádná omezení ohledně realizace úvěrové pohledávky využité jako zajištění, ať už by se týkala požadavků na formu, čas nebo jiný aspekt realizace.

ISSN 1830270-X

9 771830 270000